

congres 28 november 2015

VERSLAG XXI SP-CONGRES 28 NOVEMBER 2015

SP.

OPENING

OPENING CONGRES DOOR EMILE ROEMER

Goedemorgen partijgenoten! Ik had eigenlijk willen beginnen met: 'Hebben we er zin in?' Maar dat hebben jullie nu al bewezen. We hebben er zin in vandaag, toch? En wat ziet het er hier toch weer geweldig uit, wat hebben al die mensen achter de schermen de afgelopen weken ongelooflijk hard gewerkt om deze zaal zo mooi te krijgen. Mag ik nu vast voor al die vrijwilligers een ongelooflijk applaus! Ik wil jullie vandaag welkom heten bij wel een heel bijzonder XXI Congres van de SP. En natuurlijk maakt één ding dit Congres heel bijzonder: wij nemen vandaag afscheid van Jan Marijnissen als voorzitter van onze partij.

AFSCHEID VAN JAN MARIJNISSEN ALS PARTIJVOORZITTER

[Vertoning film over Jan Marijnissen.]

TOESPRAAK EMILE ROEMER

Beste partijgenoten, beste Jan, een historisch partijcongres, zo mogen we dit congres toch wel noemen. Laten we even teruggaan in de tijd. Wie kan zich nog herinneren waar hij was toen Nederland het EK-voetbal won? Het was een tijd waarin de Muur nog moest vallen, de euro nog moest worden ingevoerd en de Paarse kabinetten nog moesten beginnen. Het was 1988, het jaar waarin jij, Jan, voorzitter werd van onze partij. Nou ja, voorzitter van een SP die nog aan een grote opmars moet beginnen. Want het heeft wat voeten in de aarde gehad.

Je hebt samen met de andere partijbestuurders destijds de SP weten om te vormen van een hele dappere, maar vooral stuurloze federatie van lokale afdelingen naar een strijdlustige en goed georganiseerde politieke partij. Het ontbrak aan een helder programma, er was geen landelijk gezicht, en we hadden geen duidelijke doelen. Dat alles veranderde eind jaren tachtig, toen de SP onder jouw leiding de grote ommezwaai heeft gemaakt. Maar het moet gezegd, je zat op die rol bepaald niet te wachten. Het was dat anderen naar jou keken om die kar te trekken, anders hadden we hier vandaag echt niet met duizend man gezeten. Ik heb jou in al die jaren van dichtbij mogen meemaken. Je kwam langs in Boxmeer en je leerde ons de fijne kneepjes van het SP-werk: de deuren langs, schouder aan schouder staan met de mensen die een beroep op je doen, discipline en altijd een stap extra zetten, kritiek en zelfkritiek, successen vieren en altijd nadenken over de volgende stap.

Zoals je eerder je eigen afdeling in Oss uitbouwde, zo legde jij het fundament voor onze partij. 'Het partijtje is over.' Zo pronkte je ooit met een glas bier paginagroot in de krant. En zo is het. Dat kleine partijtje uit de jaren tachtig is onder jouw leiding een grote volkspartij geworden, met honderdduizenden kiezers, tienduizenden leden, duizenden activisten, honderden volksvertegenwoordigers en tientallen bestuurders. En in 2006 brak je ons absolute record met 25 zetels in de Tweede Kamer. Wat moet dat een mooi feest zijn geweest daar in Amsterdam. En wat was ik er graag bij geweest, als jij mij toen niet als kersvers gekozen Kamerlid naar Den Haag had gestuurd om daar aan het eind van de avond een interview voor de NOS te geven – het werd slechts een quote van tien seconden. Zie het maar als een vorm van opofferingsgezindheid, want daarmee is onze partij wel groot geworden: klaar staan als je nodig bent. En jij hebt dat jaar in jaar uit gedaan. Altijd op onderzoek uit, altijd in gesprek met mensen, in binnen- en buitenland. Of het nou met Nelson Mandela is geweest in Zuid-Afrika of met mevrouw Griffioen in Lelystad.

Jij stond er altijd als het nodig was. Dat is zeker niet makkelijk geweest. Je kende ook tegenslagen en strijd. Ook binnen de partij. Je wist vele mensen te inspireren, maar ging aan de andere kant harde confrontaties niet uit de weg. Uiteindelijk slaagde je er toch telkens weer in om de eenheid in de partij te bewaren en te versterken. Daarmee dwing je respect af en daarvoor zijn wij jou heel veel dank verschuldigd. Onze eenheid is namelijk onze kracht. Jan, de afgelopen jaren, waarin jij voorop hebt gelopen, hebben een prijs gehad: jouw gezondheid heeft er onder geleden. Je hebt veel van anderen gevraagd, maar meer nog heb je altijd het uiterste van jezelf gevraagd. 'Wat moet dat moet, en zo is het goed.' Dat is niet voor niets jouw lijfspreuk.

Voor mij geldt, net als voor heel veel andere SP'ers, dat ik eindelijk gebruik heb mogen maken van jouw analytisch vermogen, jouw politiek inzicht en je organisatorisch talent. Onze dinsdagavonden in het Haagse café zal ik niet vergeten. Hoe we soms tot in de late uurtjes discussieerden over grote politieke kwesties en hoe ik met volgeschreven bierviltjes terugliep naar mijn hotel, bierviltjes vol met goede ideeën die we samen bedachten, met mooie zinnen om te gebruiken in teksten, met tips voor boeken, films en muziek. En oké, ik geef het eerlijk toe, soms was het gekrabbel op de bierviltjes de volgende morgen niet meer te lezen en te reproduceren. En dat wil ook wat zeggen. Maar die avonden koester ik. En ik wil je voor al die avonden en al die inspiratie ongelooflijk bedanken. En niet alleen jou. Zeker ook Mari-Anne en Lilian. Wat hebben jullie hem veel moeten missen. Maar jullie hebben hem ook veel moeten bijstaan,

met tips, met kritische blikken, of gewoon door er steeds maar te zijn als hij z'n verhaal kwijt moest. De partij is jullie heel veel dank verschuldigd. Jan, de partij zou anders nooit geworden zijn wat ze nu is.

We hebben veel mensen gevraagd hun verhaal op te schrijven. Daar hebben we een mooi boek van gemaakt dat iedereen vandaag mee krijgt. Maar uiteraard krijg jij zo dadelijk het eerste exemplaar. Daarnaast hebben we ook lang nagedacht wat nou de beste manier is om jou te bedanken. Wat geef je nou iemand die liever mooie dingen maakt dan achterover leunt? Onze conclusie was dat het beste cadeau dat wij jou als partij kunnen geven een nieuwe opdracht is. Ja, je bent niet zo makkelijk van ons af! Een opdracht waarmee we een beroep doen op jouw kennis en inzicht, een opdracht waar de hele partij en uiteindelijk heel Nederland weer een stuk wijzer van zal worden. Jouw cadeau is de opdracht om met een professionele ploeg aan de slag te gaan om een professionele documentaire te maken over een onderwerp dat je zelf mag kiezen. Na een hele serie boeken wordt het volgens ons tijd voor een goede documentaire. Idee en uitvoering zijn in jouw handen, de partij stelt je de middelen graag ter beschikking. Maak er iets moois van. Tot slot wil ik je vragen om naar boven te komen, om de cadeautjes in ontvangst te nemen. Dat doen we samen met een maatje van het eerste uur: Tiny.

[Overhandiging boek 'Altijd Vooroplopen' en de cheque voor het maken van een documentaire.]

Jan, voordat je daadwerkelijk gaat nadenken over wat je met het cadeau wilt gaan doen, eerst nog wat anders. We weten namelijk dat je er niet op zit te wachten, en dat je ze liever uitreikt dan dat je er zelf één ontvangt, maar je zult er nu toch echt zelf aan moeten geloven. Ik voel me trots en vereerd dat ik jou, voor alles wat jij de afgelopen veertig jaar voor de partij hebt gedaan, een gouden tomaat mag opspelden. [Luid applaus.]

TOESPRAAK JAN MARIJNISSEN

Dames en heren, ik beloof: het is maar één A4-tje dus ik ben zo weg. Mij is gevraagd welk gevoel nu overheerst. En ik kan daar kort over zijn: dat is toch de dankbaarheid. Dankbaarheid voor de fijne en productieve samenwerking door de jaren heen, met een grote, sterke linkse partij als resultaat. Dankbaarheid dus.

Dank aan de leden en vorige leden van het dagelijks bestuur, van het partijbestuur en van de Partijraad. Dank aan alle fractiegenoten in de Tweede Kamer, alle leden van het P-team en alle andere medewerkers van de partij. Dank aan alle afdelingen, alle leden en – last but not least – alle stemmers die hun vertrouwen in mij gesteld hebben. Dat gezegd zijnde, wil ik toch een paar mensen noemen die veel voor mij hebben betekend – en nog betekenen. Allereerst Marianne, inderdaad, rots in de branding, dank je wel. Ik bedank ook Lilian, bedankt voor alle betrokkenheid, alle jeugdige adviezen. Ik heb er veel aan gehad. En fijn dat we elkaar vaker kunnen gaan zien. Dank ook aan mijn twee zussen. Ze zitten hier op de voorste rij, als speciale gasten voor vandaag. Anky en Ineke, ga even staan, dan weten de mensen hoe jullie eruitzien. Ze hebben me altijd gesteund, net als mijn moeder Marie die – ze is al lang dood – veel voor mij heeft betekend, vanzelfsprekend. Ook heel hartelijk dank aan Agnes Kant en Marianne Langkamp. Zij waren jarenlang mijn steun en toeverlaat, in goede tijden en ook wel in minder goede tijden.

Voordat jullie nu denken 'Het zijn allemaal vrouwen', er zijn ook mannen. En eentje zag ik er net al en dat is Tiny Kox. Met Tiny ben ik halverwege de jaren tachtig begonnen om te proberen om van die federatie van lokale afdelingen een partij te maken, met een programma, met een organisatie. En zonder de onmisbare steun van Tiny was dit allemaal nooit gelukt. Dames en heren, Tiny Kox! En natuurlijk ook heel veel dank voor mijn kameraad van het eerste uur in de Tweede Kamer, Remi Poppe! Ik bedank ook alle leden van de Gideonsbende uit Oss waarmee het allemaal begon: Paul Peters, Jules Iding, Jan van der Doelen en Wim van Dorst! Tot slot nog twee mensen en de eerste is Hans van Leeuwen, mijn kameraad in cultuur en kunst, maar tegelijk ook de man die me begeleidt bij al die tours die ik door Nederland heb gemaakt. Ik heb ooit eens uitgerekend dat ik meer dan een miljoen kilometer gereden heb. En in al die jaren heeft Hans van Leeuwen mij vergezeld. Bedankt Hans! Tot slot wil ik Emile Roemer bedanken. Ik heb uitstekend met hem samengewerkt, tot op de dag van vandaag, en hopelijk mag dat nog lang zo blijven. En daar wil ik hem graag en oprecht voor bedanken. Dames en heren, Emile! Partijgenoten, het was zwaar, ja, soms was het heel zwaar. Soms ingewikkeld en moeilijk. De prijs hoog. Maar ik heb het met liefde en plezier gedaan, met altijd het belang van de partij en de mensen waarvoor en waarmee we het doen voor ogen. Ik wens jullie en onze partij veel strijdwil, moed en wijsheid. Dank jullie wel.

Mariska ten Heuw

Goedemorgen, hartelijk welkom hier in Maarssen op het 21ste congres van de SP. Wij strijden voor een samenleving waarin menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit voorop staan. Dat is een hele klus. U zag dat al in de openingsfilm, maar ook in de film die als tribute aan Jan Marijnissen is vertoond. Beide films werden gemaakt door Bas Stoffelsen. Ik vraag u een hartelijk applaus voor hem.

Eric Smaling

Wij troffen elkaar de laatste keer in Amersfoort, onze thuisbasis inmiddels. Toen stelden we onder meer ons verkiezingsprogramma vast en de kandidatenlijst voor de Europese verkiezingen. Deze keer benoemen we ons nieuwe

partijbestuur en spreken we over de resolutie 'We gaan het doen'. De pers is vandaag aanwezig en NPO Politiek 24 doet de hele dag verslag van dit congres. Socialisten zijn internationalisten en daarom hebben we vandaag uit verschillende landen gelukwensen gekregen, specifiek gericht aan Jan en aan onze partij. Dat doet ons goed, want voor veel partijen in het buitenland is de SP een inspiratiebron. Zo hebben we van Die Linke een felicitatie gekregen, net als van de Zweedse Vänsterpartiet, en zelfs uit Irak, uit Bagdad. We hebben ook een uitgebreide, liefdevolle en gepassioneerde brief ontvangen van Peter Mertens, onze kompaan van de Belgische PvdA, onze zusterpartij daar. Sinds het congres in Amersfoort zijn Mariska en ik uw voorzitters. Voor degenen die er toen niet bij waren stellen wij ons graag nog even aan u voor. Mijn naam is Eric Smaling, ik zit in de Tweede Kamer; en Mariska ten Heuw is wethouder voor de SP in Hengelo. Ik hoop dat het vandaag genieten wordt voor jullie!

Mariska ten Heuw

We zijn hier op een prachtige, historische en industriële locatie. Het was 1921 toen op deze strategische plek – gelegen tussen Amsterdam en Utrecht, maar ook gelegen aan het Amsterdam-Rijnkanaal en tussen twee spoorlijnen in – de Fries Ulbo Twijnstra zijn lijnolie- en mengvoederfabriek bouwde. Direct na de oorlog werd hier ook olie uit kopra – de gedroogde vrucht van de kokospalm – gehaald. Hier op het terrein staat nog een tentvormige kopra-loods die nog herinnert aan het bijzondere product dat hier werd geproduceerd. Ooit werkten op deze plek meer dan 300 mensen. De productie werd gestaakt in 1996 en sindsdien heeft de gemeente Maarssen geprobeerd een zinvolle herbestemming voor deze locatie te vinden. Volgens mij is dat heel goed gelukt.

Eric Smaling

Een congres betekent hard werken. Ik verzoek u allen eraan mee te werken dat we alles binnen de tijd kunnen afhandelen. U hebt de pagina's met de procedures ontvangen bij de uitnodiging voor dit congres. Wie dat nog niet heeft gedaan wil ik adviseren om nog even goed naar de spelregels van het congres te kijken. Dat is nodig, want wij zullen ze strikt toepassen. U moet zich ook houden aan de spreektijden. Ik wil met name de mensen die gaan spreken erop wijzen dat bij de bespreking van de kandidaten voor het partijbestuur de spreektijd één minuut bedraagt en dat er maar één termijn is; en dat de spreektijd bij de resolutie 'We gaan het doen' anderhalve minuut bedraagt in de eerste termijn en één minuut in de tweede termijn. De tijd is aangepast aan het feit dat er zoveel mensen willen inspreken. U kunt zich nu al op die spreektijd voorbereiden en ervoor zorgen dat uw bijdrage in de spreektijd past. U spreekt vanaf het podium, voor ons aan de rechterkant. Interrupties uit de zaal zijn helaas niet mogelijk. Zoals u uit de toelichting op de procedure kunt lezen, kunnen indieners van wijzigingsvoorstellen en moties deze terugtrekken tot het moment waarop ze in stemming worden gebracht. Mocht dat het geval zijn, dan kunt u dit melden bij Manja Smits en Marloes Piepers. Mariska en ik zullen streng en rechtvaardig zorgen dat iedereen zich aan de spelregels houdt. Ten slotte nog enkele huishoudelijke mededelingen. Roken mag alleen buiten. U wordt verzocht in deze zaal uw mobiele telefoon en andere mogelijke stoorzenders uit te schakelen. We hebben een vol programma. Dat betekent dat we de verantwoordelijkheid hebben dat alles ook goed verloopt en dat we rond 18:00 uur dit congres kunnen afsluiten.

Mariska ten Heuw

Tijdens dit congres spreken we natuurlijk over de kandidaten voor het nieuwe partijbestuur en de resolutie 'We gaan het doen'. Deze congresstukken zijn voorbereid door de . In januari heeft de Partijraad, waarin alle voorzitters van onze afdelingen zitting hebben en de grote meerderheid vormen, unaniem ingestemd met de benoeming van de leden van de : Emile Roemer, Jules Iding, Tiny Kox, Jan Marijnissen, Vincent Mulder, Rosita van Gijlswijk, Patrick Zoomermeijer, Femke Reudler-Talsma, Ronald van Raak, Matthias van Hunnik, Pim Siegers, Arjan Vliegthart, Hans van Heijningen, Merel Stoop en Nils Müller. De beantwoording aan het congres van de inbreng die straks gaat plaatsvinden, vindt plaats door een afvaardiging van deze .

Eric Smaling

U gaat vandaag over een aantal zaken spreken waarover ook gestemd moet gaan worden. Gaat u ermee akkoord dat Remine Alberts vandaag het stembureau voorzit en daarbij geassisteerd gaat worden door Tim van Houten? Remine en Tim hebben de vorige congressen bewezen dat zij uitermate geschikt zijn voor deze taak. Het is goed om te vermelden dat zij geassisteerd worden door 20 mensen die hen helpen bij het tellen van de stemmen. We kunnen onze handen opsteken om te laten zien dat we hiermee akkoord gaan. Maar we kunnen ook Remine een keer toezingen, omdat dit de twintigste keer is dat ze dit doet. We zingen dan 'Remine!' op de melodie van 'Volare', ja? [Er wordt gezongen.]

Mariska ten Heuw

We hebben dus een stembureau, prima. Het eerste belangrijke onderwerp dat op de agenda staat is de samenstelling van het partijbestuur. Naast ons op het podium zit een afvaardiging van de congrescommissie die de voordracht heeft opgesteld. Ik stel u voor aan Tiny Kox, Vincent Mulder, Hans van Heijningen, Matthias van Hunnik, Rosita van Gijlswijk en Merel Stoop. Zoals Eric al zei spreken we tijdens dit congres nog één termijn over de kandidaten voor het partijbestuur. De eerste termijn heeft immers al uitgebreid plaatsgevonden tijdens de regioconferenties. Naar aanleiding van de voordracht hebben zich 24 sprekers aangemeld. Maar ik geef nu eerst het woord aan Tiny Kox die een korte toelichting zal geven op de totstandkoming van de lijst en op de kandidaten.

Tiny Kox

Beste partijgenoten, nu Jan Marijnissen voorzitter af is moeten we een nieuwe voorzitter kiezen. Dat doen we dan ook zo meteen. Maar we kiezen niet alleen onze voorzitter. Dit congres kiest ook de algemeen secretaris voor de komende twee jaar. Plus 11 leden van ons partijbestuur. Het merendeel van ons partijbestuur hebben we onlangs al gekozen. Op onze regioconferenties dit najaar hebben we onze regiovertegenwoordigers gekozen die uit hoofde van hun functie deel uitmaken van het partijbestuur, en dit zijn ze.

[Vertoning film over regiovertegenwoordigers.]

Dit applaus is alvast voor degenen die straks als regiovertegenwoordigers de meerderheid in ons partijbestuur vormen. Daardoor weten we zeker dat de basis in onze partij altijd de sterkste stem heeft in de lijn van onze partij. Zo hebben we dat georganiseerd. Maar we willen ook een bestuur dat in staat is de goede besluiten te nemen in alle kwesties, met name ook de landelijke en internationale kwesties. Daarom zeggen onze statuten dat ons bestuur niet alleen bestaat uit regiovertegenwoordigers maar ook uit een aantal door het congres te kiezen leden, onder wie de voorzitter en de algemeen secretaris van onze partij. Er hebben zich een aantal kandidaten gemeld voor het nieuwe bestuur, ieder met z'n eigen motivatie, die aan onze afdelingen en congresdeelnemers is doorgegeven.

Uit alle aanmeldingen hebben wij als , conform onze opdracht, een voordracht aan het congres gedaan. De voordracht is daarna overgenomen door het huidige partijbestuur en is vervolgens ter kennis gebracht aan onze afdelingen en aan de afgevaardigden voor dit congres. Voor enkele plekken hebben zich tegenkandidaten gemeld. Ook hun namen en hun eigen motivering om zich te kandideren, hebben we voorgelegd aan de afdelingen en aan de afgevaardigden voor dit congres. Zij, wij met z'n allen, hebben het vandaag voor het zeggen. Vandaag beslissen we met z'n allen, hier in Maarssen, over de personele invulling van het nieuwe partijbestuur. En hoe dan ook, het is nu al zeker dat we aan het einde van deze dag een volledig en volwaardig nieuw partijbestuur zullen hebben, met alles erop en eraan wat door onze statuten wordt verlangd.

Beste partijgenoten, welke kandidaten hebben wij als voorgedragen en welke tegenkandidaten hebben zich gemeld? Ron Meyer stelt zich kandidaat als nieuwe partijvoorzitter. Hij is nu voorzitter van de grootste coalitiefractie in Heerlen, de SP dus. Zijn kandidatuur wordt gesteund door de congrescommissie en het partijbestuur. Sharon Gesthuizen stelt zich ook kandidaat als voorzitter van de partij. Zij is nu lid van de grootste oppositiefractie van de SP, in de Tweede Kamer. Haar kandidatuur wordt in voldoende mate gesteund door leden van onze partij. Hans van Heijningen stelt zich herkiesbaar als algemeen secretaris van onze partij. Zijn kandidatuur wordt gesteund door en partijbestuur. Dan noem ik u de kandidaten die de congrescommissie en het partijbestuur voordragen en degenen die zichzelf kandidaat hebben gesteld met voldoende ondersteuning door leden van onze partij. Rosita van Gijlswijk stelt zich herkiesbaar als lid van het partijbestuur. Ze is momenteel penningmeester, daarnaast is ze gemeenteraadslid in Groningen. Maarten Hijink heeft zich aangemeld als kandidaat. Momenteel is hij medewerker bij de Tweede Kamerfractie. Zijn kandidatuur wordt ondersteund door de congrescommissie en het partijbestuur. Leo de Kleijn heeft zich als tegenkandidaat gemeld. Hij is voorzitter van de gemeenteraadsfractie in de tweede stad van dit land, Rotterdam. Zijn kandidatuur wordt in voldoende mate ondersteund door leden van onze partij. Bart van Kent heeft zich kandidaat gesteld voor het nieuwe partijbestuur. Hij werkt nu voor onze Tweede Kamerfractie en is voorzitter van onze gemeenteraadsfractie in de derde stad van ons land, Den Haag. Zijn kandidatuur wordt gesteund door en partijbestuur. Renske Leijten stelt zich herkiesbaar voor het partijbestuur. Ze is nu Tweede Kamerlid voor onze partij. Haar kandidatuur wordt gesteund door en partijbestuur. Vincent Mulder stelt zich ook herkiesbaar. Momenteel leidt hij het scholingsteam van onze partij en verder is hij gemeenteraadslid in Hengelo. Zijn kandidatuur wordt gesteund door en partijbestuur. Ronald van Raak is eveneens herkiesbaar. Hij zit op dit moment voor de SP in de Tweede Kamer en was daarvoor Eerste Kamerlid. Ook zijn kandidatuur wordt gesteund door en partijbestuur. Niels Jongerius heeft zich als tegenkandidaat gemeld, met steun van voldoende leden van onze partij. Hij werkte voor een Duitse fractie en voor de SP-fractie in het Europees Parlement. Tjitske Siderius heeft zich kandidaat gesteld voor het nieuwe partijbestuur. Ze is nu lid van de Tweede Kamerfractie van de SP en haar kandidatuur wordt gesteund door en partijbestuur. Pim Siegers stelt zich kandidaat voor het nieuwe bestuur. Hij is voorzitter van de SP-fractie in de gemeenteraad van Pekela en is medewerker van ons scholingsteam. Zijn kandidatuur wordt gesteund door en partijbestuur. Lieke Smits heeft zich ook aangemeld voor het partijbestuur. Ze werkt nu voor onze Tweede Kamerfractie en was eerder voorzitter van ROOD. Haar kandidatuur wordt gesteund door en partijbestuur. Arjan Vliegthart stelt zich herkiesbaar voor het partijbestuur. Hij is nu wethouder in Amsterdam en was eerder Eerste Kamerlid. Zijn kandidatuur wordt gesteund door en partijbestuur. Carlien Boelhouwer heeft zich als tegenkandidaat gemeld. Ze is nu lid van Provinciale Staten in Noord-Holland. Haar kandidatuur wordt in voldoende mate ondersteund door leden van onze partij. Patrick Zoomermeijer stelt zich kandidaat voor het nieuwe partijbestuur. Hij is nu fractievoorzitter van de SP in de gemeenteraad van Zaanstad. Zijn kandidatuur wordt gesteund door en partijbestuur.

Voor de volledigheid noem ik nog even de mensen die uit hoofde van hun functie, waarin ze eerder door de Partijraad of het congres gekozen zijn, ook lid zijn van het partijbestuur. Dat zijn Emile Roemer, voorzitter van onze Tweede Kamerfractie; Dennis de Jong, voorzitter van onze fractie in het Europees Parlement; Tiny Kox, voorzitter van de fractie in de Eerste Kamer.

Beste partijgenoten, straks beslissen wij, het congres, wie er vanaf vandaag deelneemt aan ons partijbestuur. Dat is een belangrijke zaak. Daarom kunnen eerst die congresafgevaardigden die dat willen hun stem nog kort laten horen. Als afvaardiging van de congrescommissie zullen we aandachtig luisteren en indien nodig nog een korte reactie geven. Nu al bedank ik – ik denk namens ons allen – degenen die bereid en zo moedig zijn om geweest om zich te kandideren voor een van de plekken waarover we nu gaan beslissen. Doordat zij zich durven te melden hebben wij vandaag echt wat te kiezen. En daarom graag uw applaus voor deze kandidaten.

Eric Smaling

We gaan nu verder met de inbreng van de aangemelde sprekers. Spreektijd bedraagt één minuut. Om de spreektijd in de hand te houden hebben we een stoplicht hier beneden. Gaat tijdens het spreken het oranje lampje branden, dan is uw spreektijd bijna afgelopen, tijd om te stoppen dus. Brandt het rode lampje, dan is uw spreektijd volledig voorbij. Als u dan niet stopt, ja... het Amsterdam-Rijnkanaal is hier vlak naast, dus... Ik weet dat één minuut niet meevalt, maar u bent ervaren sprekers, dus doe uw best!

BESPREKING KANDIDATEN PARTIJBESTUUR EN PARTIJVOORZITTER

Frank Futselaar (Zwolle)

Weet u dat wij vroeger zo vaak klaagden dat er zo weinig media-aandacht was voor onze congressen. In ieder geval hebben we die tijd toch mooi achter ons gelaten. Partijgenoten, wat Zwolle betreft moet onze nieuwe voorzitter iemand zijn die onze partij inspireert, organiseert en enthousiasmeert. Iemand die vooroploopt in het gevecht om een beter Nederland, maar die ook nee durft te zeggen tegen plannen die niet voldragen of realistisch zijn. Iemand die met de afdelingen actief is en in de afdelingen actief is, van Vlissingen tot Pekela en van Heerlen tot Den Helder. Iemand die ons eraan herinnert dat wij strijden om te winnen, die ons laat zien dat de nieuwe wereld niet alleen mogelijk is maar dat wij die ook gaan maken: hier, nu, vandaag. Naar mening van de Zwolse SP is Ron Meyer die kandidaat. Maar ik wil ook nog even aandacht vragen voor een andere kandidaat, Tjitske Siderius uit Zwolle. Het feit dat ze uit Zwolle komt zou natuurlijk voor u al reden genoeg moeten zijn om massaal op haar te stemmen. Maar ik weet dat ze ook nog wel wat kan, niet alleen heeft ze in onze afdeling en in de raad ervaring, maar als Kamerlid op het gebied van onderwijs is ze ook onze generaal in de kleine-klassestrijd. Stem op Tjitske!

Nathalie van der Zanden (Helmond)

Mij is gevraagd om in het kort de kandidatuur van Arjan Vliegthart voor dit partijbestuur positief te ondersteunen. Ik heb Arjan al een tijdje gevolgd, maar ik heb hem beter leren kennen toen wij in Helmond tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 als grootste partij uit de bus kwamen. In de weken die daarna volgden, in spannende onderhandelingen, hebben we Arjan leren kennen als een kundig, betrouwbaar en eerlijk SP-lid dat in staat is bruggen te bouwen. Met respect voor de verkiezingsuitslag en veel gevoel voor de lokale verhoudingen is hij er met tomeloze inzet in geslaagd om een regenboogcoalitie te formeren. Een coalitie die tot op de dag van vandaag haar afspraken nakomt. Mijn stem voor een plekje in het partijbestuur is dan ook voor hem. Ik beveel hem van harte aan om ook in het partijbestuur het socialisme goed te kunnen borgen. En dan nog een laatste opmerking: buiten het feit dat hij een kundig en betrouwbaar persoon is heeft hij ook het hart gestolen van onze VVD-wethouder Yvonne van Mierlo, want ze heeft het nog steeds over hem. Dankjewel Arjan. Deze aanbeveling is voor jou.

Dannie Tezerdi (Geldrop-Mierlo)

De ledenvergadering van Geldrop-Mierlo heeft ons afgevaardigden gevraagd om op Sharon Gesthuizen te stemmen, een frisse jonge meid die weet wat ze doet, die betrokken is en die met frisse blik wil kijken naar het vervolg van de SP. En van daaruit wil ik jullie ook vragen om een stem op Sharon uit te brengen.

Ad Meijer (Amersfoort)

Sharon Gesthuizen heeft gevochten, voor de postbodes, voor de vluchtelingen, voor de kleine ondernemers, en zeker ook in deze campagne voor het voorzitterschap. Ik heb haar toespraken horen houden waarbij ik dacht: 'Wow, wat een passie, wat een vrouw!' Voor zo'n groot talent is een gouden toekomst weggelegd in onze partij, of ze vandaag gekozen wordt tot partijvoorzitter of niet. Wij hebben Ron Meyer in de afdeling Amersfoort leren kennen, want hij heeft onze afdeling bijgestaan bij de vorming van de klop-club naar Heerlens model. We hebben Ron zien vechten in Heerlen samen met de schoonmakers en bij Young&United. Ron Meyer heeft een langetermijnstrategie en die weet hij met een ijzersterke focus om te zetten in een overwinning. En die ijzersterke focus zal ons in de toekomst nog heel veel belangrijke overwinningen brengen en daarom zal de meerderheid van de afdeling Amersfoort vandaag hier een stem uitbrengen op Ron Meyer. Dank jullie wel.

Diederik Olders (Rotterdam)

Ron of Sharon? Ron, de man van de ervaring uit Heerlen en van de FNV, die onze campagnes kan opfrissen met nieuwe methodes en succesvoller kan maken. Sharon, de vrouw met de sterke visie over het verbeteren en verbreden van de partij, samen met de leden. Eigenlijk zouden we ze allebei in het partijbestuur willen. Er zullen dan ook Rotterdamse stemmen naar zowel Sharon als Ron gaan. De steun voor Sharon is iets groter. Het is haar niet gemakkelijk gemaakt. En haar moed verdient steun. Wie het ook wordt, de SP wint. Verder beveelt Rotterdam natuurlijk Lieke Smits aan. Het partijbestuur steunt haar terecht. En ook een kort maar warm pleidooi voor Niels Jongerius: jong, internationaal en slim. Iets meer tijd wil ik nemen voor Leo de Kleijn, de onbetwiste oppositieleider in Rotterdam, een slimme strateeg. Stem Leo alsjeblieft het partijbestuur in.

Anne Feite Bloem (Haarlem)

Binnen afdeling Haarlem is verdeeldheid, dus ik spreek namens mijzelf. Als ik langs de deuren ga als raadslid om mensen te vragen hoe het met hun woning staat, hoef ik ze niet te overtuigen dat de corporatie daar iets aan moet doen. Waar ik ze wel van moet overtuigen is dat zij dat kunnen, dat de corporatie niet iets ver weg is, maar dat de corporatie

van hen is en dat ze de corporatie terug moeten pakken. Daarom zal ik stemmen op een kandidaat die lokaal en landelijk heeft bewezen te kunnen inspireren en te kunnen mobiliseren. Daarom stem ik Ron Meyer.

Michel Verschuren (Breda)

Ook Breda staat vandaag stil bij dit congres en natuurlijk bij het feit dat Jan Marijnissen afscheid neemt, een fantastische voorganger voor onze partij. De SP Breda, een zeer linkse club, wekte weleens wrevel op. Maar dankzij Jan zijn we goed terechtgekomen, want Jan heeft ervoor gezorgd dat onze partij groot is geworden maar ook dat onze afdeling Breda nu in iedere geleding van de SP vertegenwoordigd is, of dat nu de Kamer is of mensen die lokaal actief zijn. Daarom is het heel belangrijk dat we vandaag een goede nieuwe voorganger kiezen. De SP Breda roept iedereen hier op om dat op inhoudelijk argumenten te doen en daar ook zorg voor te dragen. Dat is de boodschap van de afdeling Breda. Stem met uw verstand en ratio.

Jean Rouwet (Hengelo)

Toen ik een half jaar geleden hoorde dat Jan Marijnissen het voorzitterschap van onze partij zou gaan neerleggen tijdens dit congres, was natuurlijk de eerste vraag: 'Wie gaat hem opvolgen?' Mijn eerste reactie was: dat moet Ron Meyer zijn. Omdat hij niet alleen vlak daarvoor nog was gekozen tot het beste gemeenteraadslid, maar vooral omdat hij in de vakbond had bewezen z'n mannetje te staan. Hij was erin geslaagd om met succes de schoonmakers te organiseren in hun strijd voor een fatsoenlijk loon en voor respect voor hun werk. Stem op Ron Meyer als de nieuwe voorzitter van onze partij.

Paul Kusters (Arnhem)

Kameraden, actievoeren zit in onze genen. Maar onze idealen worden niet alleen met actievoeren bereikt, we willen onze boodschap duidelijk laten horen met nieuwe middelen, meer fundamentele onderwerpen op de agenda zetten, verbreden door meer verbindingen met andere organisaties aan te gaan, en we willen zeker meer democratie in de partij, weg van het centralistisch geleid handelen. De macht ligt bij de afdelingen, dus laten we beter naar de afdelingen luisteren, het talent van alle leden beter waarderen en inzetten, het vuur dat in hen brandt aanwakkeren voor onze strijd om de enige linkse partij van Nederland nog beter te maken. Dat kunnen we samen met Sharon Gesthuizen en daarom steunt een groot gedeelte van Arnhem haar.

Hans van Hooft jr. (Nijmegen)

Mensen, laat al die media maar kletsen, want wij bepalen vandaag wie onze voorzitter wordt. En tegen de twijfelaars wil ik zeggen: denk nog eens even goed na. Want wie goed nadenkt maakt weinig fouten. Ik heb drie adviezen. Eén, let op iemands woorden, maar kijk vooral ook naar iemands daden. Kies voor degene die het beste in staat is om onze afdelingen vooruit te helpen, want onze afdelingen zijn het hart van de partij. En drie, kies voor diegene die in staat is om mensen in beweging te krijgen, die met lef en met inspiratie en met alternatieven komt waar mensen vertrouwen in hebben. Als ik die drie adviezen meeneem voor mezelf, dan kom ik maar tot één conclusie: Ron Meyer is de man die het voor ons moet gaan doen. Ron heeft z'n hele politieke leven – en hij is nog jong – heel veel ervaring opgedaan in de afdeling, maar wat hij bij de vakbond heeft gepresteerd is ongekend, daar heeft hij het onmogelijke mogelijk gemaakt. En ik wil lid zijn van een partij die het onmogelijke mogelijk maakt. Daarom moet Ron onze voorzitter worden.

Joep Meddens (Hilversum)

Ik begin maar door Jan Marijnissen nog een keer te bedanken, want ik ben ook zo iemand – zoals velen van ons – die hier niet zou hebben gestaan zonder zijn inspiratie... echt fantastisch! Laten we hopen dat onze nieuwe voorzitter ook maar half zo goed wordt. Het gaat niet alleen maar over personen vandaag, ook al lijkt dat zo te zijn. Het gaat ook om de richting die we met dat bestuur gaan kiezen. De energie van Ron spreekt onze leden in Hilversum heel erg aan, maar juist het luisteren van Sharon heeft haar bij ons iets meer steun opgeleverd. Ik denk dat dat een boodschap is die het nieuwe bestuur hoe dan ook – en niet alleen de voorzitter, maar ook alle andere leden van dat bestuur – zal moeten meenemen. Stel je dienend op naar die afdelingen, zet die afdelingen in hun kracht. Zo worden wij een nog grotere, nog sterkere partij.

Jan de Wit (Heerlen)

Hij is in Heerlen begonnen als medewerker van de Hulpdienst, is daarna voorzitter geworden en is niet weg te branden. Sinds 2006 leidt hij de SP-fractie, de grootste fractie in de gemeenteraad van Heerlen. En Ron Meyer is de ster, de ster van de gemeenteraad, gevreesd bij zijn tegenstanders vanwege zijn scherpe tong in het debat. Hij is ook de uitvinder van de kloppclub. Hij heeft daarmee in Heerlen het werken in de buurten nieuw leven ingeblazen, en met succes, zeg ik er in alle bescheidenheid bij. Buiten de SP is hij de vakbondsman die de langste staking ooit in Nederland tot een succes heeft gemaakt, de staking van de schoonmakers. Ron Meyer is onze kandidaat. Hij weet hoe hij een afdeling moet leiden, hij weet hoe hij leiding moet geven. Hij kan luisteren. Hij kan inspireren. Hij heeft de moed om knopen door te hakken en staat bij acties vooraan. Kortom, Ron Meyer is dé kandidaat om de voorzitter van de partij te worden. Stem op Ron Meyer.

Eric van Kaathoven (Nijmegen)

Partijgenoten, vandaag begint een nieuw tijdperk. Voor het eerst sinds de jaren tachtig kiezen we een voorzitter die niet Jan heet maar Ron of Sharon. En wat is het mooi om ook echt een keuze te hebben. Dank Sharon, dank Ron voor jullie kandidatuur. Het had trouwens nog mooier gekund, we hadden er ook voor kunnen kiezen om alle SP-leden stemrecht te geven en niet alleen maar één op de vijftig. One man, one woman, one vote, ook in de SP. Ik sluit af met een stemadvies, niet van mijzelf, maar van iemand die er vandaag niet bij kon zijn, en wel onze vorige voorzitter, Hans van Hooft senior. Zijn stemadvies: stem op Sharon, op en top SP'er, goed verhaal en lef, je moet maar durven je kandidaat te stellen tegen het partijbestuur in. Partijgenoten, ik denk dat ik zijn advies maar eens op ga volgen. Dank u.

Milos Todorovic (Utrecht)

Beste partijgenoten, wij maken onze keuzes en dat doen we op basis van onze drie kernwaarden: menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Ik wou daar graag nog iets aan toevoegen. Waar ik vaak aan denk als ik een keuze maak, is: 'Hoe worden we niet de volgende PvdA?' Een van de vele verschillen tussen de SP en de PvdA is wel ons activisme. En het is niet zomaar activisme, het lokaal activisme. Ik denk dat de man waar ons lokaal activisme veilig is, de man die ervoor kan zorgen dat onze partij daar nog sterker in geworteld wordt en dat we daadwerkelijk gaan winnen, Ron Meyer is. Daar zal ik op stemmen. Verder een kort woordje voor onze man uit de afdeling, Maarten Hijink. Zeker op hem stemmen. En ook voor Niels Jongerius. Zeker doen.

Caro Goudriaan (Eindhoven)

Partijgenoten, hoewel ik donderdag een paar mooie quotes kreeg in de Volkskrant, wil ik mij distantiëren van de stelling dat de verkiezingen van vandaag oneerlijk verlopen. Het partijbestuur heeft simpelweg zijn verantwoordelijkheid genomen. Dit congres doet ertoe. Ron en Sharon, jullie zijn wat ons betreft beiden kanjers. Wie het ook wordt, we zijn trots op jullie. En tijdens jullie bezoek in Eindhoven hebben jullie ons allebei geïnspireerd. Ron, jij deed dat met een creatieve actie. We zijn twee keer de buurt in geweest, we hebben de buurt beter leren kennen en nieuwe ideeën opgedaan. Sharon, jouw verhaal over vluchtelingen heeft ons laten nadenken en we zijn hiermee in onze stad aan de slag gegaan. Eindhoven stemt daarom gemengd. Alle leden beslissen zelf wie ze kiezen, want we hebben twee kanjers.

Marie-Therese Janssen (Oss)

Een bijzonder moment voor de afdeling Oss om hier op deze plek te mogen staan. Een bijzonder moment voor de SP. Na 27 jaar kiezen we een nieuwe voorzitter. Wij zijn er trots op dat we onze Jan – want zo zeggen we dat in Oss – kunnen bedanken voor de manier waarop jij, Jan, eerst in Oss en daarna landelijk de SP hebt opgebouwd en geleid. Je was een voorzitter die – zoals Ronald van Raak zo treffend zei – een echte linkse partij organiseerde op het moment dat links uit de mode raakte. Jij formuleerde beginselen toen ideologieën uit de tijd leken en heeft politici opgeleid die willen strijden voor de belangen van gewone mensen. Oss en Jan Marijnissen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. En daar zijn wij trots op. We hopen dat de SP in zijn voetsporen doorgaat. En we zijn blij met de kandidatuur van het partijbestuur voor Ron Meyer. Jan bedankt voor alles, het ga je goed. Ron, onze steun heb je.

Maikel Kat (Zaanstreek)

Het is duidelijk vandaag: wat er ook gebeurt, we kunnen niet verliezen. Als we straks naar buiten lopen, komen we als winnaar en sterkere partij naar buiten. Ook gaan we een sterke man missen, Jan 'De Man' Marijnissen. Maar hij blijft zeker meekijken, je kindje laat je niet zomaar achter. Maar wie wordt de nieuwe Jan, of Janet? We hebben Ron en Sharon als kandidaten. We kunnen kiezen. En dat gaan we doen. We hebben straks een He-Man of een She-Man, Master of the Universe, de onoverwinnelijke figuur uit de jaren tachtig. Straks hebben we een onoverwinnelijke SP. De leden van de afdeling Zaanstreek hebben bepaald wie er gaan stemmen en hoe. De leden hebben bepaald dat een derde van de stemmen naar Ron gaat en tweederde naar Sharon. We denken dat dan een grote interne aanpassing in de partij iets meer voor de hand ligt. Maar er zijn nog meer kandidaten. We kiezen niet één maar dertien nieuwe bestuursleden. Stem ook op onze eigen Patrick Zoomermeijer. Wie kent hem niet, de man van strijd en actie, met altijd een kritische blik naar de partij, door sommigen ook wel een luis in de pels genoemd. Over het proces van kandidaatstelling hebben we genoeg gezegd, en de volgende keer gaat het duidelijker en anders. Nu is het tijd om te stemmen. Ieder voor zich, maar wel met elkaar.

Petra Molenaar (Nijmegen)

Het is al vaker gezegd: we hebben twee fantastische voorzitterskandidaten. Beiden zijn bij ons in de afdeling geweest, en beiden kunnen op steun rekenen vanuit Nijmegen. Ron omdat hij veel ervaring heeft op afdelingsniveau en acties kan opzetten. Sharon omdat ze inhoudelijk supersterk is, pleit voor meer inspraak en inzet op meer diversiteit binnen de partij. Dat laatste is helaas nog steeds hard nodig. Onze partij is helaas nog te wit en te mannelijk. We hebben mannelijke fractievoorzitters in Europa, in de Eerste Kamer en in de Tweede Kamer. We hebben meer mannelijke dan vrouwelijke partijbestuursleden, wethouders, fractievoorzitters. En laten we eerlijk zijn: beide kandidaten zijn nog nooit voorzitter geweest, we kunnen niet met zekerheid zeggen welke van de twee het beste het voorzitterschap zal vervullen. Bij gelijke geschiktheid kies ik daarom voor een vrouw.

Bob Ruers (Utrecht)

De taak van de voorzitter in onze partij is geen sinecure. De voorzitter van de partij heeft een zware verantwoordelijkheid. De voorzitter geeft leiding niet alleen aan het bestuur, maar ook aan de hele partij, in al haar geledingen, van hoog tot laag, waar ook in ons land. En om die taak goed te vervullen wordt er veel van de voorzitter gevergd, qua inzet, maar ook qua ervaring en overtuigingskracht. Ik heb hen de afgelopen maanden in verschillende bijeenkomsten mogen meemaken toen onze kandidaten voor het voorzitterschap, Sharon en Ron, zich hebben gepresenteerd. Daarbij heb ik mij afgevraagd wie van de twee, gelet op de zojuist genoemde eisen en verantwoordelijkheden, voor onze partij de beste voorzitter zou zijn. Welke kandidaat is het beste geschikt voor de zware en – Jan Marijnissen zei het al – veelzijdige taak om onze partij met al haar eigengereide leden – gelukkig wel – te leiden? Op grond van die afweging ben ik tot de conclusie gekomen dat Ron Meyer de beste kandidaat is.

Johan van den Hout (Noord-Brabant)

We hebben al gehoord hoe ver onze partij gekomen is. We lijken in niets meer op het losse zand van de jaren tachtig. We zijn een grote en belangrijke partij geworden en tot grote hoogte gestegen. En daarom is het volgens mij vandaag belangrijk om te kiezen voor verdieping en verbreding, voor een bredere basis met meer mensen, contact met meer instellingen, meer onderwerpen die onze aandacht verdienen. Activisme zit in onze genen, zit in ons bloed, dat slaat niemand eruit. Daar waken de afdelingen ook wel voor. Daarom kies ik vandaag met mijn one vote voor one woman, Sharon Gesthuizen.

Daan Brandenburg (Groningen)

Partijgenoten, de keuze van een voorzitter stelt ons ook voor de vraag wat voor partij we willen zijn. Willen we praten over verbreding binnen de partij of verbreden we vooral de strijd die we voeren met mensen. Willen we praten over meer invloed van de leden of geven we onze leden meer invloed door ze op alle fronten te betrekken in onze strijd. Willen we meer thema's door het parlement gestuurd of willen we dat afdelingen samen bepalen waarop we ons toeleggen en waarop we gaan winnen. Wat de afdeling Groningen betreft zeggen wij op al deze vragen: 'Dat laatste graag!' Ons socialisme is er één dat gewone mensen door strijd emancipeert, het laat mensen voelen dat zij zelf voor verandering kunnen zorgen. Dat activistische socialisme verder uitbouwen is onze belangrijkste taak. Met Ron Meyer hebben we hiervoor de ideale kandidaat in huis, iemand die met schoonmakers en jongeren heeft laten zien dat ons activisme werkt, iemand die kan enthousiasmeren, vooroplopen, en bovenal weet wat het is om in een afdeling een actie op te zetten en die te winnen. In Groningen zeggen we 'Nait soezen moar doun', 'Niet lullen maar poetsen', en dat poetsen moet met zo'n schoonmakersactievoerder wel goed komen.

Patty Hamerslag (Den Bosch)

Ik wilde graag een pleidooi houden voor de voorzitterskandidaat Ron Meyer. Het door ons gekozen bestuur doet een voorzet voor congresstukken maar ook voor het nieuwe partijbestuur. Dat is een voorzet die we serieus moeten nemen. We zijn kritisch, we blijven allemaal SP'ers natuurlijk. Maar serieus nadenken over wat onze partij nodig heeft, is van essentieel belang, zeker in deze tijd. Het elan waarmee Ron mensen aanspreekt, mensen verbindt, mensen samen laat werken, mensen in hun kracht zet, maar vooral laat winnen, dat heeft hij in de afgelopen jaren laten zien. Dat is iets wat wij in onze partij heel, heel hard nodig hebben. Want wij willen winnen, toch? Wij willen toch de grootste worden? Daarnaast heeft Ron tot gisteren nog met zijn voeten in de klei gestaan in de afdeling. En de afdelingen zijn het hart van onze partij. Hij weet hoe het reilt en zeilt. Daarom stem ik Ron.

Jay Pahladsingh (Capelle aan den IJssel)

Partijgenoten, SP-familie, wij hebben in onze partij erg veel discussie gehad en wij vinden actievoeren en leiderschap twee verschillende kwaliteiten. SP Capelle heeft gekozen voor Sharon. Beste mensen, wil je een dreamteam, wil je een winning team, dat is dan Sharon en Leo de Kleijn. Onverwoestbaar, strijdbaar. Dan moeten wij deze twee in onze bestuur hebben, kan niet anders. Stem met je gevoel, stem met je verstand, want er is maar één kandidaat die onze partij op hoogte kan brengen, en dat is Sharon. En ook Leo de Kleijn. Dank u wel.

Gerrie Elfrink (Arnhem)

Jan, dank je wel. Je hebt me ontzettend veel geleerd, je hebt me geïnspireerd, het was af en toe een harde leerschool, maar ik ben er een beter en rijker mens van geworden. Jij hebt me laten zien dat het anders moet in Nederland, dat het anders kan in Nederland, en dat je daarvoor in actie kan komen. En dat is de SP, een partij waar je in actie kan komen. Waar je niet wethouder of Kamerlid hoeft te zijn om te werken aan een beter Nederland, of een beter dorp, of een betere stad. Vandaag staan we voor een heel belangrijke keuze: wie gaat het organiseren, leiding geven, om dat belangrijke werk ook in de toekomst te blijven doen. En dan kies ik voor bewezen kwaliteit, dan kies ik voor daden en niet voor woorden. Dan kies ik voor de man die de SP in Heerlen tot grote hoogte heeft gebracht, die al die mensen in Heerlen de mogelijkheid geeft om samen met hem te werken aan een beter Heerlen. En het zou een heel mooie zaak zijn als hij dat ook voor de hele partij mag gaan doen als partijvoorzitter. Ik vind dat de SP zichzelf Ron Meyer als voorzitter moet gunnen. We gaan het doen!

Mariska ten Heuw

Dank je wel, alle 24 sprekers. Het woord is nu aan de , die gaat reageren op de inbreng. Daarvoor geef ik het woord aan Tiny Kox.

BEANTWOORDING DOOR DE CONGRESKOMMISSIE

Tiny Kox

Dank jullie wel voor de inbreng. Dank ook – ik denk ook namens Jan – voor alle mooie woorden die aan zijn adres gesproken zijn. Het houdt niet op en dat is ook fijn. Dank jullie wel voor de stemadviezen die jullie uitgebracht hebben. Ik heb eigenlijk alleen maar positieve en mooie woorden gehoord. Dat siert onze partij. Er zijn met name hele mooie woorden voor Sharon en voor Ron geweest. En volgens mij is één ding duidelijk: we zijn trots op allebei. En dat is in andere partijen weleens anders geweest. Fijn ook dat ook is gesproken over de andere kandidaten die – zoals ik in de eerste termijn al zei – de moed hebben gehad om zich kandidaat te stellen, want lid zijn van het partijbestuur is een klus die je aangaat, in wat voor functie dan ook.

Er is één opmerking gemaakt over de wijze van verkiezen. Die hebben wij geregeld in onze statuten en in ons huishoudelijk reglement. Die statuten en dat huishoudelijk reglement binden ons, en die kunnen wij wijzigen op elk moment. Hoe dat kan staat in de statuten beschreven. We hebben al besloten dat we na dit congres gaan evalueren hoe de procedure is geweest, hoe de werkwijze is geweest, hoe het congres samengesteld zou moeten worden in de toekomst, en dus ook hoe de wijze van de verkiezingen in de toekomst mogelijkerwijs kan zijn. Maar we moeten daarbij de regels die we onszelf hebben opgelegd in acht nemen. Dus de Partijraad gaat in het voorjaar deze gang van zaken van het congres evalueren en kan daarover nieuwe besluiten nemen, want deze partij kan alles besluiten wat ze zelf wil.

Tot slot, ik vond twee door partijgenoten uitgesproken zinnen heel mooi. Eén: ‘We kunnen niet verliezen.’ Nou, dat geeft een heel goed gevoel. En de tweede was nog mooier: ‘Wie we ook kiezen, de SP wint altijd.’ Nou, dat is een hele mooie. Het betekent ook dat we nu dit proces gaan afronden. En dat betekent dat ieder die als congresafgevaardigde hier is vandaag één stem heeft. En elke stem telt vandaag. We vertegenwoordigen meer dan 42.000 leden. Wij gaan straks namens die leden beslissen hoe ons nieuwe partijbestuur samengesteld moet worden. Ik denk dat een heel fijne taak is, ik denk dat dat ook voor heel veel mensen een lastige taak is. Dat is niet erg, politiek is niet voor watjes. Ik wens iedereen heel veel wijsheid. En hoe dan ook – dat was mijn laatste zin in eerste termijn en nu weer – op het einde van deze dag hebben wij een full-fledged partijbestuur dat alle taken aan kan. Ik wens jullie veel wijsheid bij het uitbrengen van jullie stem.

Mariska ten Heuw

Het moge helder zijn: over de samenstelling van het nieuwe partijbestuur gaat u als congres. Ongeveer een uur geleden heeft u ingestemd met het voorzitterschap van Remine Alberts voor het stembureau. Ik wil nu aan Remine vragen de stemprocedure toe te lichten.

Remine Alberts

Wel, het is even opletten, want ik ga het ingewikkelde proces aan u uitleggen. Het gaat over personen en dus stemmen we op papier. Dat gaat schriftelijk en geheim. En u heeft vanmorgen in uw map drie stembiljetten gekregen. U heeft er één gekregen voor de voorzitter; die is rood. U heeft er één gekregen voor de algemeen secretaris; die is overwegend wit. En u heeft een groot stembiljet gekregen. Als u nou straks gaat invullen, dan kunt u natuurlijk bij de voorzitter zien dat u een van de twee vakjes aankruist. Bij de algemeen secretaris is het zo dat u kunt aankruisen of niet aankruisen. En bij het grote stembiljet moet u even goed kijken, want op sommige regels staan er twee kandidaten. Dan moet u even goed kijken welke u dan kiest. Maar u heeft nog een andere mogelijkheid en dat is maar één vakje kruisen en dat is bovenaan: ‘Ik stem voor de voordracht van het partijbestuur.’ Dus het is óf het bovenste vakje óf u gaat aankruisen wat uw keuze is verderop. Een van de twee. U moet er niet op tekenen, u moet er geen commentaar op schrijven. Dat zijn dan namelijk alle stembiljetten die in de bak ‘ongeldig’ gaan. Niet doen. Want je hebt je stembiljetten en je gaat ze gebruiken. Alle kandidaten krijgen de helft plus één stem van het totaal aantal stemmen, en als dat gelukt is dan zijn ze gekozen. Bij de kandidaten die tegenover elkaar staan, dus wanneer er twee op één regel staan, is het gewoon: de meeste stemmen tellen. Die hoeven dan niet de helft plus één, die moeten gewoon meer hebben dan de ander. Als u straks de zaal verlaat, dan neemt u uw stembiljetten natuurlijk mee. U heeft ze straks al ingevuld. En dan doet u ze in de stembussen die bij de uitgang staan. Nu hebben we vier stembussen. En bij het naar buiten lopen is het handig als u niet allemaal alles in één stembus wilt gooien. Dus verspreid u over de vier stembussen. En alle stembiljetten gaan in één bus. Dus er is niet een bus voor de voorzitter en een bus voor de algemeen secretaris, enzovoort. De hele bups in de bus. Volgens mij is dat heel overzichtelijk. Nou zijn er mensen die zeggen altijd: ‘Oh, nou vergeet ik te stemmen.’ En die komen altijd naar de mensen die de stemmen zitten te tellen: ‘Mag ik het nog inleveren?’ Nou, nee. U krijgt precies een kwartier de tijd na aanvang en daarna is de boel weg. En als het allemaal goed gaat, en dat gaat

het ook, dan krijgt u in de loop van de middag van mij de uitslag te horen. Veel succes met het stemmen: je gaat vakjes invullen, je loopt naar buiten, je doet het hele pakket in de bus en daarna doe je nog even wat voor jezelf.

Eric Smaling

Emile, het woord is aan jou.

[Uitreiking Gouden Tomaat aan Willem van Meurs]

Emile Roemer

Beste partijgenoten, ik maak vorderingen, want er staat nu 'Intermezzo'... Maar wel een heel bijzonder, waar ik graag jullie aandacht voor vraag. Want veel sprekers die net het een en ander gezegd hebben, hebben het – net als Tiny – gehad over de kracht van mensen in de afdelingen. En jullie zijn allemaal krachtige mensen in de afdelingen, jullie kennen ook veel mensen in de afdelingen die elke dag opnieuw weer klaarstaan, niet alleen voor de partij, maar vooral voor al die mensen waar we het allemaal zo voor doen. En vandaag zit er in de zaal iemand waarbij het er even op leek dat hij er alles aan heeft gedaan om vooral niet te hoeven komen. Maar toch, als het goed is zit hij hier vandaag en dat is maar goed ook. Het kan ook haast niet anders dat hij er is, want ik geloof dat er sinds het begin van de jaren zeventig geen moment is geweest dat hij niet kwam opdagen als partijgenoten een beroep op hem deden.

Hij is voor velen de verpersoonlijking van de SP'er van het eerste uur. Een type SP'er waar schoenmakers veel geld aan hebben verdiend, omdat hij honderden zolen versleten heeft met z'n werk op straat en in de buurt. Altijd onder de mensen, altijd actief. Het waren Jan Marijnissen en Tiny Kox die hem in het begin van de jaren zeventig in Boxtel tijdens het colporteren tegenkwamen. Uiteindelijk heeft hij, toen in '77, samen met Frits Manders de afdeling Boxtel opgericht en groot gemaakt, een heel knappe prestatie. Onafgebroken is hij in zijn afdeling een van de kartrekkers gebleven. Hij is er op blijven hameren dat we naar de mensen toe moesten gaan en zelf is hij er ook altijd bij. Willem van Meurs, want daar heb ik het over. Willem, kom er even bij staan. Dan zien ze jou tenminste allemaal.

Willem, als wij anderen naar jou vragen, dan vertellen mensen ons twee dingen: 'hij is ontzettend bescheiden' en 'hij is door en door integer'. En dat zijn eigenschappen waar je ongelooflijk trots op mag zijn. Jouw bescheidenheid maakt dat je hier liever niet genoemd had willen worden, dat hoeft van jou helemaal niet. Nou Willem, wat ons betreft moet dat helemaal wel, want wij zijn namelijk apetrots dat wij mensen zoals jij in onze partij hebben.

Het typeert jou dat je, ondanks dat je liever op de achtergrond blijft, toch bereid was in Boxtel wethouder te worden, wat je helaas door je gezondheid weer moest opgeven. Nadat je erin geslaagd was in Oirschot weer een afdeling van de grond te krijgen, werk je nu alweer een tijdje in stilte aan het opbouwen van een afdeling in Best. Je doet dat op jouw manier: persoonlijke gesprekken voeren, mensen bezoeken, mensen enthousiasmeren. En het klinkt ongelooflijk, maar Willem bezocht 11 mensen in Best, nodigde er 11 uit – en er komen dus ook 11 mensen. Willem, er is veel veranderd sinds jij met Frits, en beiden met een grote, volle bos haar en een flinke baard, in Rotterdam was om onder leiding van Daan Monjé de verkiezingsuitslag te bespreken. En jullie uitslag daar was zo bijzonder en zo succesvol dat ter plekke werd voorgesteld dat alle SP'ers het uiterlijk van Willem van Meurs moesten overnemen. Ik heb eigenlijk geen idee of dat eigenlijk ooit gebeurd is, maar het is mij nooit gelukt want ik kreeg dan een heel grote krullenkop en dat werd maar niks.

Maar beste Willem, dit is toch echt het moment waarop ik jou met ongelooflijk veel trots en met waarschijnlijk een onvoorstelbaar applaus namens de partij de gouden tomaat mag opspelden. Wou je nog wat zeggen, Willem? Of wil je er alleen maar van genieten?

Willem van Meurs

Nou, ik wil enkele mensen bedanken waar ik de opleiding van heb gehad binnen de SP en dat zijn met name Jan Marijnissen, Tiny Kox en Ger Wouters. Ger is er helaas niet meer, die is veel te vroeg gestorven, op 58-jarige leeftijd. Misschien nog een leuke anekdote uit mijn tijd als districtbestuurder – nee, Jan Marijnissen en Tiny Kox waren districtbestuurders, dus betere kun je niet wensen. Ik kan me nog herinneren dat wij elke zaterdagavond tussen acht en negen Jan op moesten bellen om te vertellen hoe het stond in de afdeling. Er waren heel veel afdelingsvoorzitters die er bang voor waren om dat te doen. En gek genoeg was ik er niet zo bang voor om dat te doen, omdat wij in Boxtel heel erg actief waren. In die tijd hadden wij oorlog met de woningbouwvereniging: arrogante bestuurders en slecht onderhoud. Enfin, jullie kennen dat wel. Wij konden Jan dus vertellen dat wij voortdurend die bewoners aan het organiseren waren en daar was hij heel erg tevreden over. Wij hebben toen ook heel veel leden gemaakt uit de huurders waar wij actie voor voerden. De tweede anekdote is dat bij de districtsvergaderingen in Oss er een tafeltennistafel achter in de zaal stond. En van Jan kon ik het op politiek gebied natuurlijk nooit winnen, maar bij tafeltennissen wel. Daar wil ik het bij laten. Hartstikke bedankt.

Mariska ten Heuw

Beste mensen, we gaan verder. Een goed partijbestuur is natuurlijk heel hard nodig, maar dat werkt alleen als we ook een basis hebben waarmee dat partijbestuur aan de slag kan. Daar gaan we het nu over hebben. Hans van Heijningen zal namens de congrescommissie een korte inleiding geven op het congresstuk 'We gaan het doen'. Hans, aan jou het woord.

Hans van Heijningen

Dank je wel. Fantastisch en echt ongelooflijk hoe deze zaal gevuld is. Prachtig! Op deze dag sluiten we in feite een proces af van zes maanden nadenken en discussie over wat wij als partij de komende jaren moeten doen om onszelf sterker te maken. En we kiezen natuurlijk ook een nieuw partijbestuur. Er zijn duizenden partijgenoten uit meer dan 160 afdelingen die de afgelopen tijd meegediscussieerd hebben over die vraag 'Wat staat ons te doen en wie gaan wij kiezen'; en dat is soms heel rustig gegaan en soms ook met ontzettend veel hectiek. Want de afgelopen week heb ik nog 20 afdelingsvoorzitters moeten bellen met de vraag of ze even binnen een dag hun moties in amendementen om ging zetten. Dat heeft nu geresulteerd in een heel telefoonboek met voorstellen, amendementen en moties waar we vanmiddag over gaan stemmen. Dat is de afsluiting van dat proces van zes maanden.

Ik wil jullie danken voor de inzet, maar ook voor de professionaliteit, want wat er nu ligt is een stuk beter dan een aantal maanden geleden. Ik heb één voorzitter gehad die zei: 'Nou, al die veranderingen mogen eruit, want het was al helemaal goed.' Maar alle andere afdelingsvoorzitters zeiden: 'De tekst, ons plan voor de komende paar jaar om de partij te versterken, is ongelooflijk veel beter geworden op basis van de discussie die we in alle afdelingen hebben gevoerd. Wij hebben als geprobeerd om goed te luisteren naar alle suggesties en ideeën die in het hele land naar voren kwamen. En ook vandaag gaan we dat bewijzen, want we hebben 90 van de 237 voorstellen direct of indirect overgenomen en daar hoeft vandaag niet over gestemd te worden. Dit is de laatste ronde discussie. Maar wat mij betreft kunnen we elkaar al feliciteren met de uitkomst van deze discussie, want er is een ongelooflijk sterke mate van eenheid onder ons over de vraag wat wij in de komende paar jaar moeten doen om onze partij sterker te maken.'

Laten we het even hebben over onze partijdemocratie. Ieder lid is uitgenodigd om mee te praten over die vraag: wat staat ons te doen, hoe gaan we het doen, en met wie? Van daaruit zijn er mensen vanuit de afdelingen afgevaardigd naar de regioconferentie om de verschillende ervaringen in de afdelingen bij elkaar te brengen en te bespreken. Er is een enorme belangstelling van afgevaardigden uit de afdelingen om hier vandaag te zijn. Als we dat niet strak georganiseerd hadden, dan waren hier vandaag een paar duizend mensen geweest. Zo sterk is die betrokkenheid. En het positieve daarvan is dat afdelingen in die zin hebben kunnen kiezen wie ons vandaag gaan vertegenwoordigen op dit belangrijke SP-Congres. Wat ik al zei over de verzoeken 'Mogen wij komen met meer mensen dan we aangemeld hebben?' – ik heb de afgelopen weken vaker nee moeten verkopen dan in de 10 jaar daarvoor. En dat is op zich natuurlijk een ontzettend goed teken, omdat het laat zien dat het met de betrokkenheid van onze partijleden bij onze partij goed zit. En daar kunnen wij trots op zijn.

We hebben een resolutie opgesteld en het is belangrijk dat iedereen zich realiseert dat dat een takenprogramma is voor ons allen om onze partij te versterken. Het is geen beginselprogramma, want wij hebben een mooi beginselprogramma, 'Heel de Mens'. Dat is op het IX Congres in 1999 vastgesteld en dat is nog steeds de richtsnoer voor ons handelen. Het is ook geen verkiezingsprogramma. We hebben op z'n laatst over anderhalf jaar verkiezingen, hopelijk eerder en we gaan binnenkort beginnen met het opstellen van een nieuw verkiezingsprogramma. In een verkiezingsprogramma moeten alle thema's voorbijkomen die het mogelijk maken om mensen aan ons te binden. Dat is deze resolutie niet, deze resolutie is ons werkprogramma voor de komende tijd. Een aantal partijgenoten schrok toen ze de eerste versie van de resolutie kregen, want wij stellen voor om meer leden te werven, meer afdelingen op te zetten, leden te activeren en campagnes te voeren die we gaan winnen. De reactie van veel partijgenoten was: 'Jeminee zeg, krijgen we dat ook nog allemaal op ons bord, want we hebben al onze handen vol om het werk te organiseren.' En zoals dat hoort binnen een goede socialistische partij: er is altijd meer werk dan er handen, mensen en geesten zijn. Dus de club moet groter worden en daar werken we met z'n allen aan.

Wij hebben grote ambities voor de komende paar jaar. Dat betekent niet dat wij zeggen: 'Ga dat maar even uitvoeren.' Nee, wij gaan met z'n allen zorgen voor ondersteuning van onze afdelingen: geld, scholing en andere dingen die jullie nodig hebben om die stap vooruit te maken. We gaan onze partij versterken en dat is het natuurlijk de centrale vraag: 'Waarom moet dat dan?' Nou, in de eerste plaats omdat, hoewel deskundigen zeggen dat het allemaal meevalt in Nederland, de ongelijkheid ontzettend groot is in ons land. Je hoeft geen professor te zijn om te begrijpen dat wanneer drie mensen net zoveel bezitten als acht miljoen andere Nederlanders samen, het een beetje uit balans is. En dat een miljonairstaks een eerste stap is om wat te doen aan een aantal problemen die we in dit land hebben, bijvoorbeeld het zorgen voor onze ouderen. En zonder ons, wie komt daar mee? Het tweede punt zei Jan net al in de film: de armste 10 procent van de bevolking die er de afgelopen 25 jaar 30 procent op achteruit is gegaan. Dat is een grof schandaal in een land waarin we in feite de mogelijkheid hebben om ook te zorgen dat mensen die minder verdienen of in een uitkering zitten genoeg geld hebben om op een normale manier door het leven te komen. Wij van de SP, wij kletsen niet over economisch herstel als er meer dan 600.000 mensen in Nederland zonder werk zitten, als er tienduizenden, voornamelijk vrouwen, in de thuiszorg naar huis gestuurd worden.

Het is in die zin een crisis waarin we zitten en wij gaan werken aan een sociale uitweg uit die crisis. Wij van de SP zijn niet voor het gooien van bommen in Irak en in Syrië om vervolgens niet thuis te geven als vluchtelingen de grens overgaan. Wij van de SP hebben een hekel aan extremisten die uit zijn op conflict, op confrontaties, want wij weten allemaal dat het de gewone mensen zijn, overal in de wereld, die in de strijd tussen extremisten aan de ene kant en de extremisten aan de andere kant het slachtoffer zijn.

Dus wij waarschuwen niet alleen voor de terroristen van de IS maar ook voor extreemrechts dat, in plaats van bruggen te bouwen tussen alle mensen die in Nederland wonen, bezig is om bruggen op te blazen. Wij zijn de partij die gewone mensen verbindt, die ze samen brengt en duidelijk maakt dat er andere tegenstellingen zijn die wij in Nederland op moeten pakken om ervoor te zorgen dat het socialer, vreedzamer en duurzamer wordt. Als de SP niet bestond, dan zou die vandaag opgericht moeten worden, maar zij bestaat gelukkig. Jullie zijn er lid van, ik ben er lid van. We gaan de komende jaren onze partij versterken en wij zullen bewijzen dat we als partij van het moderne socialisme in Nederland in staat zijn om het verschil te maken. Ik wens jullie succes vandaag en ik heb alle vertrouwen dat wij deze dag mooi af gaan sluiten. Dank jullie wel.

Eric Smaling

Nou, partijgenoten, we zitten prima aan de tijd. Het is praktisch half één en dat was ook de beoogde lunchtijd. We zijn met zo'n 1.000 mensen, maar 'Er is genoeg voor iedereen'. Tenminste, dat heb ik doorgekregen. Even een paar huis-houdelijke zinnen. Stort u zich niet allemaal op het eerste het beste buffet met broodjes dat u tegenkomt. Er staan namelijk overal verspreid in deze locatie verschillende buffetten. U heeft bij uw congresstukken drie consumptiebonnen gekregen. Die kunt u ook gebruiken voor drankjes tijdens de pauze. Zijn uw bonnen op, dan kunt u bonnen bijkopen bij de SP-shop. Er is ook gerekend op mensen die geen vlees of vis eten. Dat betekent wel dat niet alle vleeseters eerst de broodjes kaas op moeten eten, maar volgens mij betekent dat ook dat de vegetariërs niet eerst alle broodjes vlees op moeten eten. Dus als iedereen een beetje oplet, dan komt het allemaal wel goed. U kunt ook de hele pauze in de SP-winkel terecht en kunt ook op de foto. Vergeet niet uw stembiljetten te deponeren in de stembussen bij de uitgang van de zaal. Die zijn geopend tot een kwartier na aanvang van de lunchpauze, een kwartier na nu. Alle stembiljetten kunnen in dezelfde bus. En we willen graag klokslag half twee weer verder. Dank u wel.

[Lunchpauze]

Mariska ten Heuw

Straks bij de stemming aan het einde van deze dag komen de voorstellen op volgorde van de nummering uit de nota van wijziging in stemming. We gaan zometeen de mensen hier naar voren roepen. Ik zei al: we hebben 39 sprekers. Dat betekent dat wij eerst met 20 beginnen en dan de overige 19 hier naartoe roepen om het woord vanaf het spreekgestoelte te doen. En nogmaals de spreektijd is anderhalve minuut. Wij grijpen in op het moment dat die wordt overschreden.

BESPREKING RESOLUTIE EERSTE TERMIJN

Jordy Clemens (Heerlen)

Vrienden en partijgenoten, we zijn het eens vandaag. We zijn het eens over waar we naartoe willen met deze partij. We zijn het eens over onze idealen. We zijn het erover eens dat we daar met z'n allen keihard aan willen gaan werken. En over één ding zijn we het ook allemaal met elkaar eens en dat blijkt ook uit de bijdragen, de amendementen en zelfs de praatjes bij het broodje, namelijk dat activisme het hart van onze partij vormt. Niet voor niets ontlenen we met z'n allen onze kracht aan de actievelingen op straat, op de werkvloer, op scholen en waar dan ook, die samen knokken voor een beter Nederland. Vandaag hebben we het dus vooral over de weg daar naartoe. Wat dat betreft zal ik een aantal dingen willen aanstippen in de discussie. De belangrijkste en eerste wat ons betreft is daarbij: durf te kiezen. Kies voor een beperkt aantal thema's waarop je focust en waarop je dan met volle kracht van de partij en ook van je afdeling kunt inzetten. Twee is: investeren in de kracht van die afdeling. Wat dat betreft zeggen we ook: investeer vooral in de kwaliteit van de afdelingen in plaats van kwantiteit. In die zin steunen we ook de amendementen die daarover gaan. Laten we ons dus vooral richten op het wortelen van afdelingen in steden en dorpen, en niet zozeer op steeds meer afdelingen. Een goed gewortelde afdeling is ook een voedingsbodem voor meer goede afdelingen. Ten derde: stimuleer waar mogelijk lokaal activisme. Doe dat zelf, doe dat in je omgeving. De oproep aan het partijbestuur is: doe dat op alle mogelijke manieren. Tot slot, laten we in ieder geval samen aan de slag gaan om nieuwe ideeën te formuleren, om concrete alternatieven neer te leggen, om die met mensen te delen, mensen daarop te organiseren, samen te strijden en te winnen. Dan krijgen we een beter land en dan kunnen we wat mij betreft gaan praten over dingen als een onafhankelijk medewerker onder het afdelingsbestuur personeelszaken.

Bob Ruers (Utrecht)

Ik wil spreken over amendement nummer 146, pagina 40 bovenaan. Partijgenoten, kijkend naar onze partij in al haar facetten zie ik veel positieve ontwikkelingen maar ook een aantal zorgelijke zaken. Onder de eerste categorie rangschik ik de strijd voor een betere samenleving op allerlei terreinen. Vaak zijn wij de enige partij die consequent opkomt voor alle mensen die lijden onder de bezuinigingen van de VVD-PvdA-regering. Miljarden worden er weggehaald bij de zorg, de huisvesting, het onderwijs, openbare voorzieningen en de rechtsstaat. Met diezelfde miljarden worden cadeautjes uitgedeeld aan degenen die het niet nodig hebben. Terecht komt onze partij op voor de menselijke waardigheid en de solidariteit, ook als het modieus en populair is om mee te gaan met de waan van de dag, die in een tegenovergestelde richting gaat. Daar mogen wij trots op zijn, dat wij zo solidair zijn. Maar dat mag ons niet de ogen doen sluiten voor minder positieve zaken in onze partij. Daar maak ik mij zorgen over. Ik denk bijvoorbeeld op ideologisch gebied aan het onze partij binnensluipende vergif van het neoliberale denken. Jazeker, ook bij ons zien we de gevolgen van het 'dikke ik'-denken meer dan mij lief is, en vormen van subjectivisme en gemakzucht waarbij partijleden zich ontslagen achten van serieus onderzoek en de vuistregel van praktijk-kennis-praktijk negeren. Of van mening zijn dat hun eigen mening altijd de beste is, en dat de partij die mening dus maar moet overnemen. Dat dacht ik toch niet. Ik vind dat een knap zorgelijke ontwikkeling. Zo ken ik mijn partij niet. Om die reden heb ik in dit amendement gepleit voor meer ideologische scholing. De congrescommissie heeft daarop geantwoord dat de bestaande ideologiecursussen waar nodig worden aangepast. Dat is naar mijn mening hard nodig. En ik reken erop dat het nieuwe partijbestuur daar ook werk van zal maken.

Ronald Geurts (Alphen aan den Rijn)

Ik vraag uw aandacht voor nummer 207, dat is een amendement. Het is eigenlijk een toevoeging op puntje 10.3 van de resolutie. Ik zal eerst de resolutie even oplezen en dan onze aanvulling. 'Sommigen worden aangetrokken door de lokroep van extreme politici die geen alternatieven hebben maar die zich wel vol agressie en haat tegen bepaalde bevolkingsgroepen keren en hen tot zondebok proberen te maken.' Wij willen daar aan toevoegen: 'De SP zal nooit met deze politici op gemeentelijk, provinciaal of landelijk niveau samenwerken, en neemt openbaar afstand van hen en hun ideeën.' De strekking wordt overgenomen, maar de strekking die aangegeven wordt – wij willen geen bestuurscoalitie sluiten – vinden wij te weinig. Het kan niet zo zijn dat SP'ers ingaan op deze lokroep en we moeten openbaar afstand blijven nemen. Daarbij moeten wij vooroplopen. Het kan niet zo zijn dat wij gaan samenwerken op wat voor niveau dan ook met mensen die onze kernwaarden van gelijkwaardigheid, menselijke waardigheid en solidariteit aantasten. Ik reken dan ook op uw steun en ik ben ervan overtuigd dat als je gaat kijken naar de moties die aan het einde zijn opgenomen, dat die hetzelfde zeggen. Maar SP'ers alsjeblieft, zorg dat het in die resolutie komt, want dan staat het vast en dan blijven we het gewoon doen. Met z'n allen moeten we die strijd blijven voeren.

Michel Verschuren (Breda)

Breda is verheugd dat de congrescommissie het thema milieu en verduurzaming daadkrachtig oppakt. Op de Partijraad sprak Ronald van Raak sterke woorden over privacy. Die moeten we waarborgen. Geen extra bevoegdheden naar de AIVD. Laten we ons altijd blijven uitspreken als voorvechters van privacy en emancipatie. Blij zijn wij ook om te zien dat de strekking van amendement 136 wordt overgenomen. Immers, wie achterom kijkt wordt geen meeloper.

En om achterom te kunnen kijken moet je mensen scholen. Daar heb je een divers en goed uitgerust scholingsteam voor nodig. Daar hoort een bestaande bij die overeenkomt met de grote vraag. Zo leiden we nieuwe en bestaande talenten van onze partij goed op. Tot slot, de SP staat er altijd voor alle mensen. West-Brabant ondersteunt daarom motie 1. Voor het thema 'vluchtelingen' kunnen en mogen we niet wegkijken. In ons land wordt dit pijnlijk duidelijk, nu jarenlang neoliberal beleid ervoor heeft gezorgd dat er te weinig huizen zijn voor alle mensen. Wij staan tweedeling door het neoliberalisme en door extreemrechtse groeperingen nooit toe. We zetten ons in voor een menswaardige opvang van vluchtelingen. En laten we huizen bouwen voor alle mensen in Nederland, en Nederland menswaardiger en socialer maken.

Paul Kusters (Arnhem)

Partijgenoten, graag uw aandacht voor drie nummers: motie 11, motie 47 en motie 53. Omarm de Dag van de Vrede, nu en voor alle jaren. Steun de oproep voor de bestuurlijke verandering in deze en andere moties. En laten we samen serieus werk maken van duurzaamheid en energie. En dan heb ik er nog één: amendement 245. Stemrecht voor one man, one vote, one woman. En ook in een andere volgorde.

Ronald Portier (Dordrecht)

Ik wil om te beginnen aandacht vragen voor amendementen 27, 28 en 29. Die beogen het antwoord te geven op de vraag: 'Waar komt het rechtse beleid vandaan?' Hoe kan het dat een kleine minderheid erin slaagt een politiek af te dwingen waardoor de rijken steeds rijker en de armen steeds armer worden. Naar ons idee heeft dat te maken met de controle, de macht van grote bedrijven over de economie. En daarom stellen wij in deze amendementen voor dat banken, farmaceutische industrie en zorg in handen komen van de overheid en democratisch gecontroleerd worden. De congrescommissie zegt: 'Dat is in strijd met het beginselprogramma.' Sinds wanneer is nationalisatie van de banken en de financiële industrie in strijd met een socialistisch beginselprogramma? Dat kan toch niet waar zijn. Ik wil ook aandacht vragen voor amendementen 44 op pagina 56 waarin we zeggen dat we niet zomaar in een regering moeten gaan zitten. Wij willen geen tweede Partij van de Arbeid worden. Wij willen alleen maar meeregeren als we daadwerkelijk wat kunnen veranderen, als we ook de macht van de grote bedrijven kunnen breken. De congrescommissie zegt: 'Ja, maar nadat er een coalitieakkoord is gekomen kan het congres altijd beslissen.' Nee, wij willen van te voren onze aanhang en onze kiezers en onze leden duidelijk maken wat voor partij wij zijn en dat wij daarmee niet akkoord gaan. Ten slotte motie 24, pagina 63. Wij zijn een internationalistische partij. Wij steunen strijd van arbeiders, boeren en andere landen voor vrede, voor rechtvaardigheid. Wij willen niet meedoen aan een NAVO die het tegendeel daarvan is. Nederland uit de NAVO en de NAVO uit Nederland!

Bas Smouter (Nuenen)

Ik heb het met jullie over wijziging nummer 44 op bladzijde 16. De partijcommissie heeft voorgesteld om amendement 4 af te wijzen. De reden voor de afwijzing luidt: 'Het is al onderdeel van resolutie 1.4.2 en 1.4.10.' Die resoluties vinden de met ons 21 indienende afdelingen echter niet scherp genoeg. Zij willen een zeer krachtig geluid laten horen over klimaatverandering. Daarom vinden wij dat amendement 4 als resolutie 1.4.3 een prominente plaats verdient en onomwonden moet noemen waarover het gaat. Want het is eigenlijk zoals Obama het zegt: 'Wij zijn de eerste generatie die iets merkt van klimaatverandering, we zijn de laatste die er iets aan kan doen.' We hebben maar één thuis, één planeet. Er is geen plan B. Ik wil dan ook namens de indienende afdelingen met klem oproepen om voor wijziging 44 te stemmen en deze op te nemen als resolutie 1.4.3 waardoor de andere resoluties één plaats opschuiven en resolutie 1.4.10 kan vervallen.

Ad Meijer (Amersfoort)

Namens SP Amersfoort vraag ik aandacht voor wat op bladzijde 19 van de Nota van Wijzigingen staat, nummer 56, amendementsnummer 60. Wij willen een winnende partij zijn en dat mag Nederland weten. Wij willen analyses maken, alternatieven presenteren en acties ondernemen. Om dat goed te doen is het van belang dat wij helder op een rijtje zetten wat daarvoor nodig is, namelijk ervaringen uitwisselen, doordachte plannings en afspraken maken, en activisme versterken. SP'ers, zet dat dan duidelijk zwart-wit op een rijtje en steun dit amendement. Dan Nota van Wijzigingen bladzijde 73, amendementsnummer 163, achter nummer 135. Meer scholingsmedewerkers zijn nodig om afdelingen te versterken. Ja, dat is inderdaad de verantwoordelijkheid van Partijraad en partijbestuur. Maar wij mogen hier toch wel duidelijk uitspreken dat wij dit als Congres allemaal noodzakelijk vinden? Geef daarom een krachtig signaal af richting Partijraad en partijbestuur en steun dit amendement. Dank jullie wel.

Patrick Adriaans (Amstelveen)

Ik wil het met u hebben over amendement nummer 102 op pagina 30. Partijgenoten, de afdeling Amstelveen heeft bij de resolutie vooral gekeken hoe deze onze partij organisatorisch kan versterken. Dat is dus vooral vorm en wat minder inhoud. Toch horen vorm en inhoud onlosmakelijk bij elkaar. De leidende, de grootste en de enige partij op links zijn betekent ook dat je slagvaardig moet kunnen handelen op elk niveau. Dus sterke, zelfstandige afdelingen. In de resolutie worden daarover een aantal dingen gezegd in de hoofdstukken 4, 5 en 6. Dit amendement was eerst een motie en sloeg eigenlijk op alledrie de hoofdstukken. We hebben het ergens bij geplaatst, dus we hebben het bij hoofdstuk 4 ge-

plaatst. In hoofdstuk 6 bijvoorbeeld wordt ook gesproken over meer verantwoordelijkheden en een aanpassing van de bijdrageregeling. De afdeling is een groot voorstander van meer verantwoordelijkheden naar de afdelingen, maar daar horen ook de faciliteiten bij, waaronder een aangepaste bijdrage. In de resolutie is er daarentegen niet gesproken over welke verantwoordelijkheden. Dat is een inhoudelijke discussie die nog moet volgen. Met dit amendement sporen wij de partij en met name het partijbestuur aan om voortvarend de eerste helft van 2016 deze discussie te starten en af te ronden, uiteraard in samenwerking met alle afdelingen. Het moet van onderop. Wij als afdeling Amstelveen willen daar graag aan bijdragen. De congrescommissie noemde het amendement overbodig. Amstelveen denkt daar anders over. Onszelf duidelijke deadlines stellen en de partij slagvaardiger maken is noodzakelijk. De urgentie is duidelijk. Dus steun dit amendement. Steun trouwens ook 163: geef ROOD een euro erbij.

Floor van Lamoen (Goes)

We gaan het doen! Midden in uw boekje, waar de nietjes zichtbaar zijn, daar ziet u een aantal voorstellen staan die betrekking hebben op het feit dat wij als SP 250 afdelingen willen gaan krijgen. En daar staat op de rechterpagina ook amendement 132. Want in de provincie Zeeland willen wij ook heel graag meehelpen om nog meer afdelingen op te zetten. Meer dan de helft van de gemeenten in Zeeland heeft een afdeling. Die andere gemeenten zijn in het algemeen nogal klein. In een kleine gemeente is het een stuk moeilijker dan in een grote gemeente om 50 leden te vinden. Daarom stellen wij voor om het voor kleine gemeenten iets gemakkelijker te maken om een afdeling op te richten door het aantal leden ietsje lager te stellen, op 35 leden. Dat wil niet zeggen dat wij willen tornen aan dat het een actieve afdeling moet zijn, dat er bestuursleden moeten zijn en dat je automatisch zou moeten kunnen meedoen aan gemeenteraadsverkiezingen. Maar we willen wel dat ook in een kleine gemeente een enthousiaste groep SP'ers de mogelijkheid moet krijgen om een afdeling te worden. Steun amendement 132.

Chris Schaeffer (Amsterdam)

Partijgenoten, voor ons ligt een mooie resolutie, strijdbaar en enthousiasmerend. Maar op enkele puntjes kan deze nog strijdbaarder. Daarom heeft de afdeling Amsterdam onder andere wijzigingsvoorstel – inmiddels – 206, pagina 52, ingediend. Het rechtsextremisme dat het gif van discriminatie rondstrooit en de werkers probeert te verdelen, richt zich in essentie tegen ons SP-programma, de gelijkwaardigheid van alle mensen. Het scheldt onze volksvertegenwoordigers uit voor nep-parlementariërs en ondermijnt de parlementaire democratie. Dit politieke gevaar dient op een verstandige manier te worden bestreden. Het gevaar kan niet afgedaan worden met een neutrale vaststelling. De SP dient de kop te nemen in de strijd voor onderlinge solidariteit tussen allen. Als we die strijd tegen de haatzaaiers op het sociale maar ook op het ideologische vlak niet aangaan, dreigen we terrein te verliezen. Daarom doe ik een krachtig beroep op het Congres om net als de volledige en eensgezinde ledenvergadering van de afdeling Amsterdam deze bescheiden maar activerende wijziging integraal aan te nemen. Dus amendement 206, pagina 52.

Frans de Ruiter (De Bilt)

Afdeling De Bilt heeft drie moties ingediend die te maken hebben met ledengroei. Motie nummer 14 op bladzijde 66 wil dat wij ons gaan richten op meer groepen in de samenleving. Denk aan de middengroepen, denk aan journalisten, denk aan wetenschappers et cetera, die ook de druk van het neoliberalisme ondervinden en daar op hun manier actief mee bezig zijn, maar zich daarbij nog onvoldoende gesteund voelen door de SP. Dus motie 14 wil sterker werven onder dit soort doelgroepen, met nieuwe vormen. Maar ook moet je elkaars taal herkennen. Dat brengt me op motie nummer 15, bladzijde 67 dacht ik. In resolutie 7.5 wordt aanpassing van stijl en taal genoemd als voorwaarde voor de groei van ROOD. Afdeling De Bilt is het daarmee volledig eens en wil zo'n zelfde uitspraak doen voor de groepen waar ik het net over had. Zo sluiten potentiële leden zich gemakkelijker bij ons aan. Het gaat om termen als 'aanvallen', 'overwinnen', 'afdwingen', 'de strijd aangaan', 'samen knokken'. Prima taal bij veel acties en op straat, maar in publicaties is deze taal voor veel mensen een belemmering om zich bij onze partij aan te sluiten.

Caro Goudriaan (Eindhoven)

De voorbereiding van het Congres heeft in onze afdeling meerdere keren discussie gegeven. Ook vandaag levert een rijke oogst op aan moties en amendementen. Het zal later in de Partijraad nog discussies geven, zeker als de tiende motie van Gemert-Bakel wordt aangenomen en de Partijraad over de eigen agenda kan besluiten. We vinden dat de resolutie niet compleet is zonder een expliciete keus voor duurzaamheid. Daarom hebben we amendement 44 van Nuenen gesteund. We zijn niet opgericht om klein te blijven, haal alsjeblieft die Calimero-tekst uit de resolutie. Utrecht had een beter voorstel, nummer 57. Als we strijden voor onze idealen, moeten streefcijfers niet uitmaken. Laten we verdikkeme ervoor zorgen dat het hoge verloop onder kaderleden weer teruggebracht wordt, en dat we naast ROOD-leden ook mensen jonger dan 50 actief krijgen en meer vrouwen. Om dat te ondersteunen is opleiden heel belangrijk en daarom hebben we amendement 143 ingediend. Het kan wel zijn dat de congrescommissie vindt dat dit bestaande praktijk is, dat zijn wel meer punten in de resolutie en opleiden is echt heel belangrijk voor ons. Met deze resolutie laten we zien dat we als partij onszelf telkens kunnen uitvinden. Daar is iedereen bij nodig en dan kunnen we het wel doen.

Hanne Drost (Den Haag)

Den Haag heeft in haar ledenvergadering besloten geen amendementen en moties in te dienen, maar samen te werken met andere afdelingen. Den Haag heeft twee amendementen en één motie mede ingediend. Als eerste wil ik jullie aandacht vestigen op amendement 163. Dit amendement regelt dat ROOD meer financiële slagkracht krijgt om onze jongerenbeweging meer te ondersteunen. Voorts denkt de afdeling Den Haag aan het wetenschappelijk onderzoeksbureau, zie ook amendement 54. Van belang is dat onze partij een sterk wetenschappelijk bureau heeft dat onderzoek doet naar inhoudelijke zaken en linkse alternatieven. Het wetenschappelijk bureau dient niet versmald te worden tot een alternatieve rekenkamer, zoals de SPark nu genoemd wordt. Verder draagt Den Haag een warm hart toe aan motie nummer 11, over het organiseren van een jaarlijkse vredesdag. Ik hoop dat andere afdelingen dit ondersteunen. Tot slot, met betrekking tot motie nummer 62 hadden we graag een meer positief geformuleerde motie willen zien. De formulering dat de opvang van vluchtelingen niet ten koste mag gaan van de rechten van de eigen bevolking vinden wij wel negatief geformuleerd. Het gaat er niet om dat de opvang van vluchtelingen niet ten koste mag gaan van sociale voorzieningen, het gaat erom dat sociale voorzieningen voor iedereen gegarandeerd moeten zijn.

Wim Lentink (Enschede)

Denkend aan Holland zie ik brede rivieren dwars door oneindig laagland gaan. Dat gaat over natuur. Wat is dat? Volgens Thomas Rau, alles wat leven op aarde mogelijk maakt. Vroeger beschermden wij dat met ons allen. Wij waren toen de groenste partij van Nederland. Tegenwoordig is dat van buiten nauwelijks nog te zien. Nu denkt men bij het woord SP aan zorg en sociale zaken. Maar wij zijn veel meer. Ik hoop dat het binnenkort zo ver komt dat men bij het horen van de naam SP denkt aan menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en respect voor de natuur. Stem daarom op motie 53.

Michiel Knoops (Rotterdam)

Ik wil jullie aandacht vestigen op een aantal amendementen die wij hebben ingediend. Allereerst amendement 61. Hans van Hooft junior zei het al: als je vooraf goed nadenkt, dan maak je geen fouten. Vandaar dat wij met amendement 61 willen voorstellen dat we vooraf al bepaalde kaders gaan stellen voor onderhandelingen. Als we de randvoorwaarden vooraf vaststellen, dan verworden we niet tot een PvdA 2.0 waar besturen een doel op zich is en waarvoor ze alles op willen offeren. En dan worden we ook niet achteraf geconfronteerd met voldongen feiten. Bij het opstellen van die basisvoorwaarden kunnen we prima gebruik maken van een ander voorstel van afdeling Rotterdam, amendement 73. Met amendement 73 willen we het partijbestuur oproepen om onderzoek te doen naar de ervaringen die we tot nu toe hebben opgedaan met besturen, de positieve en de negatieve. Met die kennis zijn we beter voorbereid op mogelijke bestuursdeelname in de toekomst. Het volgende amendement van de afdeling Rotterdam is amendement 94, het opzetten van werkgroepen. Naar onze mening kan het de partij alleen maar sterker maken als we een veel bredere groep leden weten te benutten en alle kennis en kunde die aanwezig is in de partij weten toe te passen voor het bediscussieren van standpunten en het opzetten van campagnes. Met amendement 95 willen we het partijbestuur oproepen om onderzoek te doen naar wat kaderleden op dit moment vinden van de huidige staat van de partijdemocratie.

Joep Meddens (Hilversum)

Dames en heren, uit Hilversum een motie en een amendement. Ik start met de motie. Dat is nummer 9 op pagina 65. Ik zie dat jullie 'm allemaal voor je hebben. Dat is een motie om een onafhankelijk juridisch medewerker aan te stellen, om te begeleiden bij de afdrachtregeling. Dat is natuurlijk eigenlijk een motie van wantrouwen over hoe die afdrachtregeling – die een mooie regeling is, die we moeten behouden – nu wordt uitgevoerd. En het feit dat die motie door vier afdelingen wordt ingediend lijkt me een duidelijk signaal aan het komend bestuur. Ik vraag u allen om dat signaal te ondersteunen. En ik vraag het komend bestuur in ieder geval om dat signaal serieus mee te nemen. Misschien nog wel belangrijker vandaag is amendement 151 op pagina 41. Er zijn veel amendementen vandaag die gaan over de zelfstandigheid van afdelingen. Rotterdam stuurde daar gisteren nog een e-mail over die ik ook van harte ondersteun. Dit amendement is ook zo'n amendement dat afdelingen krachtiger moet gaan maken. Wij willen dat één grote sterke afdeling waarin meerdere gemeenten liggen, mogelijk mee kan doen aan meerdere raadsverkiezingen, zodat in meerdere kleine gemeenten, waar niet voldoende mensen zijn, ook raadsvertegenwoordigingen van de SP mogelijk zijn, als de afdeling sterk genoeg is om dat te dragen. Dat is wel een belangrijke voorwaarde. We hoorden net ook Zeeland. Die voorstellen van Zeeland zullen wij ook ondersteunen. Ik vraag u steun voor amendement 151 op bladzijde 41.

Willeke van Ooijen (West Maas en Waal)

Hallo kameraden, jullie hebben allemaal deze envelop afgelopen week in de bus gehad als het goed is. Weten jullie ook wat er op de achterkant staat? 'Andersglobaliseren'. Wij vinden dat er een andere tekst op moet, een tekst die onze verantwoordiging uitdrukt en oproept tot actie. Daarom vinden wij dat de tekst van Glastra van Loon, die ook prijkt op de muur van De Moed, een prominente plaats verdient in de SP-huisstijl: 'Blijf niet mokkend aan de kant staan. Stel een daad en toon je moed. Laat je woede hand in hand gaan met het goede dat je doet.' Vind je dit ook, stem dan op amendement 265, bladzij 57 in de Nota van Wijzigingen. En de rest van mijn spreektijd – ik zie dat ik nog overheb – gun ik graag de volgende spreken, Ami Gest, voor ROOD. Dank je wel.

Ami Gest (Landsmeer)

Ik ga het met jullie hebben over voorstel 163 op pagina 43. Dat vraagt om een verdubbeling van het budget voor ROOD, ook wel bekend als het meest gesteunde voorstel op dit congres, ingediend door maar liefst 47 afdelingen. Daarnaast ook nog bekend van de mooie flyer en de kunstwerkjes op het gezicht. ROOD heeft veel te weinig financiële middelen. De inzet van vele honderden ROOD-jongeren ten spijt, met een jaarlijks actiebudget van slechts 6.000 euro sla je nog geen deuk in een rechts pakje boter. Een gebrek aan bevoegenheid is het niet. Er moet veel meer financiële slagkracht bij. Dat is simpelweg in het partijbelang. Voorstel 163 is het enige niet-vrijblijvende Congresvoorstel voor een structureel sterker ROOD. Maar tegelijkertijd is de voorgestelde verdubbeling uitdrukkelijk niet bedoeld als in beton gegoten, maar als nieuw uitgangspunt. Het geld is er en met dit voorstel verzekeren we ons fors te investeren in ROOD. Met meer financiële slagkracht kan ROOD vele harten van de jeugd voor het socialisme winnen en kunnen we heel Nederland op z'n kop gaan zetten. Ik kan het verder kort houden. Het is simpelweg een hartstikke goed plan. En ik hoop dat we op je steun kunnen rekenen. Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Laat dat de SP zijn. Dank je wel.

Mariska ten Heuw

Dank jullie wel, eerste 19 sprekers. De volgende 20 wil ik vragen zich te melden bij Marloes en Manja. Het viel mij op in de bijdragen van een aantal mensen die net hebben gesproken dat ze niet naar de goede nummers verwijzen. Nogmaals, aan degenen die hier zometeen spreken het verzoek om te verwijzen naar het eerste nummer dat in de bundel staat, zodat iedereen het kan volgen.

Sandra Beckerman (Groningen)

Socialisme zit hier, als het antwoord van je buurmeisje op de vraag of ze nog op vakantie is geweest, is: 'Nee, maar we hebben twee kaartjes gekregen voor het zwembad bij de voedselbank waar we twee uur voor in de rij hebben gestaan.' En socialisme zit hier als volwassen mannen in Noord-Groningen huilen, omdat door de gaswinning hun huis onbewoonbaar is en het kabinet met de NAM – alias Shell en Exxon – nog steeds voor winst boven mensen kiest. Socialisme zit in ons hart, maar ook in ons hoofd en in ons handen. Ik sta hier omdat ik vind dat we nog veel meer de partij van de beste alternatieven en de beste acties moeten worden. In Groningen schreven we dit jaar geschiedenis door voor het eerst de grootste partij van onze provincie te worden. Wij, de afdelingen en de Statenfractie, maken het verschil. Niet met de beste analyse, niet met de beste alternatieven, niet met de beste acties, maar met alledrie. We bouwden veel afdelingen op, we hadden harde acties tegen de hogere gaswinning en de alternatieven voor meer veiligheid. We hadden de tofste acties voor leefbaarheid en de alternatieven voor het behouden en verbeteren van voorzieningen. We voerden actie voor meer werk en hadden een alternatief om banen te scheppen. Wij wonnen! Ik ben ervan overtuigd dat we op nog veel meer plaatsen kunnen en moeten winnen. Het is tijd voor een tof, strijdbaar offensief van links. We vragen niet om een onsje meer, we eisen de weegschaal op. Die onsjes wegen we zelf wel af. Stem op 56, op pagina 19, van afdeling Groningen.

Ike Teuling (Rotterdam)

De SP wil de grootste partij worden. Dat is een heel mooi en ambitieus streven. Wat de afdeling Rotterdam betreft wordt de SP ook de slimste en de effectiefste partij, door binnen maar vooral ook buiten het parlement ons denken te scherpen, te komen met inspirerende ideeën en alternatieven voor een socialistische samenleving en door creatieve en effectieve acties te voeren. De methode Oss, 'handen uit de mouwen', die werkt nog steeds, maar sinds de jaren tachtig hebben we natuurlijk bakken aan nieuwe actiemethoden binnen ons handbereik gekregen. Als partij maken we daar veel te weinig gebruik van. Nog een verschil met de jaren tachtig: we hebben oneindig veel meer geld en middelen tot onze beschikking. Daar moeten we gebruik van maken. Het partijtje is nu toch echt wel over. Als afdeling Rotterdam hebben we een aantal amendementen ingediend om de SP slimmer en effectiever te maken. Ik wil met name even de aandacht vestigen op amendement 50 op pagina 17 en amendement 100 op pagina 29. Dus 50 en 100, dat moet te onthouden zijn. Allereerst willen wij bredere, betere en duurzamere samenwerking met andere groepen in de samenleving die onze alternatieven nastreven, bijvoorbeeld de klimaatbeweging maar ook de vakbond. Want de wereld veranderen kunnen we niet alleen. Verder willen we experimenteren met vernieuwende campagnemethodes, het scholingsteam uitbreiden met ervaren campagnekrachten en ervaren campagneleiders aanstellen op het partijbureau op het moment dat we grote acties voeren. En een partij die zichzelf serieus neemt heeft een serieus wetenschappelijk bureau dat voldoende capaciteit heeft om ook buiten de hectiek van de dagelijkse praktijk na te denken over alternatieven voor een socialistische maatschappij. We hebben ondertussen de toezegging gehad dat SPark een toevoeging wordt aan het huidige wetenschappelijke bureau en niet in plaats daarvan komt. Nou, daar zijn we heel blij. En we hebben ook de toezegging gekregen dat SPanning blijft bestaan en dat het een discussieplatform wordt waar veel meer discussie ook binnen de partij en binnen de afdelingen gevoerd kan worden. Daar willen we alvast een voorschot opnemen met amendement 177 en 178: discussies over het basisinkomen en over democratisering van de economie. Wat ons betreft starten we daarmee om eens breed discussie over te gaan voeren in de partij.

Jasper Maassen (Leiden)

Partijgenoten, iedere vereniging heeft een sterke jeugdafdeling nodig, zo ook de SP. De afdeling Leiden is blij dat de congrescommissie ons gezamenlijke amendement 155 overneemt. Echter, het concrete voorstel van Landsmeer, het

veel bejubelde 163, om de bijdrage aan ROOD te verdubbelen, wordt afgewezen. 'Geen woorden maar daden' zou onze scheidend partijvoorzitter zeggen, en als Ajacied neem ik deze woorden graag een keer over. Maar de partij laat dit na. En wij vinden dat als Leiden een gemiste kans. De kracht van een goede vereniging zit 'm ook in het trainen van de vaste selectie, om de voetbalanalogie maar even door te trekken. Wij hadden hiervoor amendement 138 ingediend, maar we gaan met de commissie mee dat 136 beter is. Hier valt veel winst te behalen. Wij moeten ervoor zorgen dat ons kader uitgedaagd wordt en tot grotere hoogten gestimuleerd wordt, zodat wij andere partijen op alle fronten kunnen voorblijven. Ander punt: de multiculturaliteit van de samenleving is al decennia onmiskenbaar, maar kijkt u eens om zich heen. Is onze partij daar een goede afspiegeling van? Afdeling Leiden vindt van niet en daarom vragen wij uw steun voor amendement 110, om bij ledenwerving te proberen een betere afspiegeling van de maatschappij te vormen. Tot slot amendement 45. Welvaart wordt steeds meer gecreëerd door innovaties in de vorm van patenten. Multinationals als Apple en Amazon zijn hier voorbeelden van. Of medicijnproducenten die woekerprijzen vragen aan de zieken, de zwakken en de misselijken. De SP dient het groeiende probleem expliciet te benoemen en daarom vragen wij graag uw steun voor amendementen 45, 110, 136 en uiteraard 163.

Dejo Overdijk (Amsterdam)

In Amsterdam, maar ik denk overall, vinden wij het belangrijk dat wij als SP'ers als één partij voelen, denken en handelen. Alleen daardoor kunnen wij de sterke partij worden die wij willen zijn. Mensen zijn geen machines met een soort blauwdruk in hun hoofd. Ieder SP-lid heeft een ander leven. Daarom heeft iedereen een andere invalshoek. Deze diverse invalshoeken zijn heel vruchtbaar omdat zij de samenleving weerspiegelen. Daardoor zorgt diversiteit ervoor dat de SP-blik, onze SP-blik, in de werkelijkheid gebaseerd is en blijft. Daarom heeft de afdeling Amsterdam motie 13 ingediend. Want wij vinden dat bestuursverkiezingen moeten leiden tot een bestuur dat de werkelijkheid weerspiegelt. Hoe die werkelijkheid en die weerspiegeling eruit moeten zien dat bepalen het beste de leden zelf, want zij zijn onderdeel van diezelfde werkelijkheid. De gekozen methode, die vanochtend plaatsgevonden heeft, is die van de tegenkandidatuur. Wij vinden dat dat mensen tegen elkaar opzet in plaats van verbindt. Het sluit mensen uit. Het is Jantje of het is Marietje. Het is Pietje of het is Klaasje. Terwijl Jantje, Pietje en Klaasje elkaar ook heel goed aan kunnen vullen. Dus dan kan ook het én-én veel belangrijker zijn voor de bestuurssamenstelling. De methode van tegenkandidatuur vinden wij contraproductief en zet mensen tegen elkaar op. Wij vinden dat wij als partij daar voortaan echt verre van moeten blijven. Daarom roept de afdeling Amsterdam ertoe op dat voortaan de kandidaten met de meeste stemmen in het bestuur worden gekozen. Dank je wel.

Manon Ham (Purmerend)

Ik wil het even met u hebben over wijzigingsvoorstel 98 op bladzij 29 van de Nota van Wijzigingen. Ons amendement pleit voor een herschrijving van hoofdstuk 4. Zo halen we de streefcijfers voor het ledenaantal uit de resolutie en focussen we meer op kwaliteit dan op kwantiteit. Een afdeling heeft immers meer aan actieve leden dan aan niet actieve leden. Wij denken dat streefcijfers als ontmoedigend kunnen werken, zeker als daar controle van bovenaf bijkomt. Als de kwaliteit en activiteit van huidige leden hoog is, volgt kwantiteit vanzelf. Want wie wil er nou niet bij een gemotiveerde en goed draaiende club horen? Steun daarom wijzigingsvoorstel 98 op bladzij 29 van de Nota van Wijzigingen.

Bertil Franken (Nijmegen)

Er is al heel veel gezegd, dus ik wil het eigenlijk heel kort met jullie hebben over amendement nummer 90 op pagina 26. Dit congres gaat over de toekomst van onze partij, die gelukkig steeds groter wordt. Een grote partij met meer afdelingen vraagt om meer goed geschoolde leden en een goede coaching vanuit de landelijke partij en de regio's. Wij van de afdeling Nijmegen willen dat dit Congres zich hier uitspreekt in plaats van het door te schuiven naar de Partijraad. Ik vraag jullie dan ook voor amendement nummer 90 te stemmen.

Eugene Doove (Zoetermeer)

Jan Marijnissen was en is een groot politicus. Laten we daarmee beginnen. Maar dat laat onverlet het volgende: wij beschouwen onze partij, de SP, als best wel een democratische partij. Dit congres en ook de aanloop daartoe kunnen dat alleen maar bevestigen. Straks ligt er een resolutie waarover ieder lid heeft kunnen meedenken en heeft kunnen meepraten. Het kan echter altijd beter. Er is ook aanleiding voor om dat te zeggen. In dezelfde aanlooptijd naar het Congres is ook duidelijk geworden dat de SP het soms moeilijk heeft met kritische geluiden uit eigen kring. Vernietigende blikken en vileine opmerkingen vallen dan de sprekers soms ten deel. En dat is niet goed voor zijn of haar enthousiasme en dat van zijn of haar achterban. De media hebben de gave om een dergelijke interactie zeer snel op te pikken, en dat is niet goed voor de partij. Een partij als de onze moet kunnen leven van democratie, de kiezer verlangt dat van ons, de leden willen gehoord worden en serieus genomen worden. Ik vraag u met het oog hierop de amendementen – of eigenlijk moet ik zeggen: de Nota van Wijzigingen – nummers 72, 77, 95 en 97 te ondersteunen. En datzelfde geldt voor het deel Moties, nummer 8. Ik sluit dan ook af met de zin: een partijbestuur dat de eigen tegenspraak organiseert, straalt kracht uit en is toekomstbestendig.

Leo de Kleijn (Rotterdam)

Kameraden, ik zou het met jullie willen hebben over een motto en volgens mij was dat vanochtend ook de titel van een boek dat ik gezien heb: 'Altijd vooroplopen'. Ik dat kader wil ik jullie wijzen op motie 5 over vluchtelingen. Die is ingediend door meer dan 30 afdelingen. De congrescommissie zegt daarover: 'We nemen de strekking over.' Daarvoor dank. Maar de vraag van mij en onze afdeling aan de commissie is: wat betekent dat overnemen precies? Is dat inclusief dat we als SP een groot tegenoffensief starten als antwoord op de rechtse hetze? Door uit te leggen wat er aan de hand is en waarom mensen vluchten, wie er werkelijk schuldig is aan de sociale afbraak en wat onze voorstellen zijn voor een menselijkere en kleinschaligere opvang en betere voorzieningen voor iedereen. Dat is wat ons betreft de kern van deze motie. Want als ik naar de afgelopen maanden kijk heb ik eigenlijk geen goed gevoel over hoe we als partij zijn opgetreden in het centrale politieke item van die afgelopen tijd, namelijk de vluchtelingenkwestie. Natuurlijk, de Tweede Kamerfractie heeft prima standpunten ingenomen. Maar we hebben op straat, in de buurten, op het werk niets gedaan, veel te weinig gedaan en eigenlijk – dat hoor ik van veel mensen – een beetje gedoken. Deze motie roept ertoe op om keihard campagne te voeren tegen de radicaalrechtse hetze tegen vluchtelingen en de straat op te gaan onder het motto 'Altijd vooroplopen'.

Anna de Groot (Wormerland)

De afdeling Wormerland diende amendement 212 in. De strekking van dit amendement is door de congrescommissie verwoord in het tekstvoorstel 207. De SP Wormerland is een beetje enthousiast en een beetje tevreden met deze oplossing. Het gaat de afdeling Wormerland er per slot van rekening wel om dat de SP niet gaat regeren of een coalitie gaat vormen met neofascistische, racistische en/of ultrarechtse partijen zoals de PVV of anderen zoals de NVU. Dat willen we gewoon niet. En dat mag je best duidelijker zeggen. Nou, als je het amendement van het partijbestuur aanneemt, hoef je niet te gaan stemmen, want we gaan niet regeren of een coalitie vormen met de PVV en zo. Maar als je een krachtigere tekst wil dan 207, kies dan voor de tekst in 212. Dan kun je een duidelijker signaal afgeven.

Jan van den Eijnden (Oss)

Wij leven in een turbulente tijd. De verschillen tussen arm en rijk nemen zowel wereldwijd als in Nederland alleen maar toe. De klimaatverandering en het vluchtelingenprobleem schreeuwen om aandacht en nog meer om oplossingen. Burgeroorlogen in het Midden-Oosten breiden zich uit door buitenlandse inmenging. Zelfs onze minister-president nam het woord 'oorlog' in de mond. In eigen land stort het zorgstelsel in en vallen zorginstellingen om. Het is goed dat de SP voor dit Congres een resolutie heeft opgesteld om te onderzoeken waar de piketpaaltjes moeten worden geslagen. Hoe zetten we onze beginselen om in concrete doelen? En op welke manier proberen we die te verwezenlijken? De afdeling Oss kan met het overgrote deel van de adviezen van de congrescommissie instemmen en waardeert het dat er een grotere plaats is ingeruimd voor leefmilieu en duurzaamheid. Daarom roepen wij het Congres op om motie 17 te ondersteunen. Omdat de SP zich inzet in woord en daad voor dierenwelzijn, weidegang van koeien, verbod op nertsenfokkerij, mag dit volgens ons niet in de resolutie ontbreken. Daarom roepen wij op amendement 211 te ondersteunen, ook al adviseert de congrescommissie dat niet te doen. De afdeling Oss ondersteunt tevens amendement 172, omdat het belangrijk is dat SPanning in de huidige vorm blijft bestaan.

Guido van Leemput (Amsterdam)

Beste partijgenoten, ik vraag jullie aandacht voor motie 11. Onlangs overleed Karel Koster. Hij was jarenlang in dienst van het Wetenschappelijk Bureau, de Tweede Kamerfractie – en sinds 35 jaar mijn kameraad in het antimilitarisme. Het idee kwam op omdat de SP iets moest doen in zijn geest van onderzoek naar oorlog en oorlogsvoorbereiding. Een paar weken geleden werd punt 10.5 aan de Nota van Wijzigingen toegevoegd. Hierdoor konden wij ons eerbetoon aan Karel vormgeven en dat deden we door middel van de motie 'Jaarlijkse Vredesdag'. Motie nummer 11 is een uitdrukking van passage 10.5. Dank aan alle leden en afdelingen die de motie steunden. We zijn ook blij dat de congrescommissie de strekking van de motie overneemt met een aangepast dictum. Ook dank daarvoor. Eén opmerking en twee vragen hierbij. Eén: wij vinden dat de Vredesdag minimaal drie keer georganiseerd moet worden, met tussendoor – natuurlijk – evaluatie om te bepalen of het beter kan. Als de eerste keer niet helemaal voldoet, moeten we deze dag niet onmiddellijk afdanken. Twee: ik vraag daarom dat de congrescommissie vandaag toezegt dit idee een langere kans te geven om te wortelen in en buiten de partij. Het is de manier om structureel te werken aan een goede uitvoering van 10.5, dat wil zeggen aan de vredesbeweging in Nederland. En drie: we vragen bovendien de toezegging tot maximale inzet om de vredesdagen te doen slagen. Want ja, de indieners willen hieraan graag bijdragen.

Inge Stemmler (Westfriesland-Oost)

We weten allemaal dat de manier waarop mannen leven anders is dan de manier waarop vrouwen leven. Nou, die gaat er goed in! Dat is gender. Gender is het maatschappelijke, sociale verschil tussen mannen en vrouwen. Uit onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat besturen met een genderbeleid beter functioneren, dat bij een genderbewuste gezondheidszorg rekening moet worden gehouden met andere symptomen bij mannen en vrouwen, bijvoorbeeld bij hartfalen en hartinfarct, om maar iets leuks te noemen. De principes van onze partij – ras, levensovertuiging en geaardheid – moeten dan ook vanuit dat verdiepte perspectief, het genderperspectief, gezien worden. Dat vinden niet alleen wij, maar ook

de Universiteit van Tilburg, de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, de Europese Commissie, het Europees Parlement, de internationale arbeidsorganisatie ILO. Nog even de nummers: amendementen 267 en 268.

Maikel Kat (Zaanstreek)

Veel goede voorstellen zijn al overgenomen door de , waarvoor dank. Het is echt serieus opgepakt, want het gaat wel om de toekomst van de partij. Echter, er zijn ook voorstellen afgewezen. Ik licht nu de Zaanse voorstellen toe. Die voorstellen hebben een politieke impact. En het is juist die politieke boodschap die hard nodig is om de partij nog sterker te maken. Voorstel 270 over de door ons gewenste staatsvorm is afgewezen, omdat het al in 'Heel de Mens' zou staan. Wij denken dat de verhouding tussen het socialisme en de monarchie altijd al gespannen is geweest. Wij, socialisten, zijn overtuigd republikeins en zien het koningshuis als een vertegenwoordiger van het kapitalisme. Als we het kapitalisme zien zoals in 'Heel de Mens' is gesteld – normloos, ongeremd, niet in staat om welvaart en welzijn voor iedereen te brengen – dan kunnen we niet anders dan ons uitspreken over de door ons gewenste staatsvorm. Ben je tegen kapitalisme, stem dan voor 270. En heeft u 'Heel de Mens' nog niet gelezen, schaam je dan wel. Daar staat letterlijk: 'Een gekozen staatshoofd, een gekozen Commissaris van de Koningin en een gekozen burgemeester horen bij de verbreding en verdieping van de democratie.' Er wordt nog steeds van 'Koningin' gesproken en er staat geen expliciete uitspraak over de gewenste staatsvorm. Voorstel 63, om mee te besturen, is ook afgewezen, omdat het geen verbetering zou zijn. Alledrie de voorstellen om scherp te stellen wanneer we gaan besturen zijn afgewezen. Waarom? 'Heel de Mens' wederom zegt: 'We zullen de strijd voeren om de huidige neoliberale trend te doorbreken.' Als we vaag houden wanneer we gaan besturen, dan houden we onszelf voor de gek, en een strekking als 'waar het kan' of 'waar nodig' open. Dat biedt iedere mogelijkheid om mee te besturen. We moeten onszelf meer opleggen dan dat. We zijn het verplicht om het uit te spreken, ook al beslist het Congres uiteindelijk of we landelijk gaan meebesturen. Stem ook voor nummer 63.

Petra Molenaar (Nijmegen)

Ik wil het met u hebben over voorstel 93. De afdeling Nijmegen zou graag zien dat onze partij extra inzet op goede en dan vooral professionele campagnes en communicatie. Binnen onze partij is er genoeg talent om meer mooie plannen te bedenken, maar om deze plannen om te zetten naar professionele mediacampagnes zou het wat ons betreft goed zijn om daar wat meer professionals bij in te schakelen, zodat die campagnes nog beter en effectiever worden. We hebben daarom voorstel 93 ingediend, maar helaas heeft de congrescommissie een voorkeur voor een ander voorstel, namelijk 80 van Zwolle en Rotterdam, waarin gepleit wordt voor opvallende landelijke acties waarbij de kennis en ervaring binnen de partij worden ingezet. Maar er wordt dus niet gesproken over professionals. De congrescommissie adviseert de strekking over te nemen, maar wie dat advies goed leest ziet dat er toch echt wat anders staat, namelijk dat we in de Partijraad besluiten nemen over landelijke campagnes en er vervolgens binnen de hele partij op die campagne wordt ingezet. Dat is ook goed. Maar ik zou zeggen: niet in plaats van ons voorstel. Dus het is niet of-of, maar en-en. Ik wil jullie dan ook voorstellen om voorstel 93 van de afdeling Nijmegen te steunen.

Milos Todorovic (Utrecht)

Ik wil het met jullie hebben over 145, amendement nummer 203. We begonnen vandaag met een aantal filmpjes. In een van die filmpjes zagen wij Jan Marijnissen die het had over ongelijkheid en dat dat zijn motivering was om te strijden. Dat was eind jaren negentig, dat konden we zien aan de hoeveelheid haar die Jan in dat filmpje nog had. Maar nu moet ik concluderen dat we nog steeds ontzettend met dit probleem zitten. Sterker nog, de ongelijkheid is nog groter geworden ook. Volgens mij moeten wij daar een sterke partij tegenoverzetten en dat moeten we zeker met twee dingen doen die wij in Utrecht hebben besproken. Het eerste is: we moeten focussen. Laten we ervoor zorgen dat wij onze punten één voor één binnenhalen door met z'n allen daarvoor te gaan strijden. Gelukkig is dat ook overgenomen in amendement 80, of de strekking in ieder geval. En het tweede dat wij zullen moeten doen is ervoor zorgen dat wij nog meer focussen en nog sterker gaan scholen. We zagen al net, toen de handen werden opgehouden hier, dat er ontzettend veel mensen zijn hier die voor het eerst op een Congres zijn. Dat betekent dat wij nog harder moeten werken aan het scholen van al deze mensen, maar ook dat we moeten werken aan het versterken en vergroten natuurlijk van het kader van de partij. Als wij dat doen, dan kunnen we ervoor zorgen dat wij een sterkere partij krijgen en dan kunnen we ervoor zorgen dat die grote ongelijkheid in ons land eindelijk een keer wordt bestreden.

Jan Müter (Velsen)

Ik spreek over de punten 10, 14 en 26, die staan voor de amendementen 191, 195 en 53. Kameraden, belangrijke kritische ontwikkelingen zijn wij niet de baas. Ik noem het afnemende ledental, de vergrijzing en het feit dat wij geen garen spinnen uit het failliet van de neoliberale crisispolitiek. We moeten dus meer en andere zaken oppakken. En we moeten lering trekken uit de capitulatie van onze zusterpartij Syriza in Griekenland. Want die partij, die tekent voor een hervormingsbeleid waar de Chicago boys rode koontjes van krijgen. En in die geest de volgende opmerking: wij moeten een socialistisch verhaal ontwikkelen dat verder reikt dan een Nee tegen de bezuinigingen, dat verder gaat dan een links-Keynesiaanse macro-economische analyse. Onze inzet is niet groeiherstel maar de transformatie van de productie naar vormen van publiek eigendom en zelfbestuur van de betrokken werkers. Daarvoor moeten we dus

ook onderzoek doen en leren van de coöperatieve modellen in Mondragon en Brazilië en elders. En die inzet zal ook richtinggevend moeten zijn en tot inspiratie moeten dienen voor de mensen die in de vakbeweging actief zijn. Want daar, in andere vormen van de sociale beweging, daar ligt de kracht om de zaken te veranderen en democratisering af te dwingen, vanaf de basis. Als we daar niet mee breken, dan dreigt ons hetzelfde lot als Syriza. En dat willen we toch niet.

Daan Brandenbarg (Groningen)

Door mensen te organiseren verbeteren wij – straat voor straat, buurt voor buurt, school voor school – de wereld. Dat gaat niet zomaar, daarvoor moeten we voortdurend kritisch zijn op onszelf. Ik denk, en de afdeling Groningen denkt, dat we met deze resolutie op de goede weg zijn. Het is goed om te lezen dat de afdelingen meer verantwoordelijkheden krijgen, dat we ons toeleggen op acties die we gaan afmaken en winnen, en dat er meer prioriteit en waarschijnlijk ook geld voor ROOD gaat komen. Want het kan natuurlijk altijd beter. Wat Groningen betreft leggen we de lat nog hoger en leggen we vast dat wij dé campagnemachine worden die Nederland thema voor thema verandert. Door te winnen binden wij meer mensen aan ons. Want mensen komen niet in opstand omdat zij het slecht hebben, mensen komen in opstand omdat ze het gevoel hebben dat het beter kan en dat er een partij is die hen daarbij helpt. Daarom vragen wij steun voor ons amendement 56. Naast een campagnemachine hoort de Socialistische Partij ook een ideeënpartij te zijn. Wij zijn dan ook blij dat ons wetenschappelijk bureau niet wordt versmald tot een rekenkamer, maar ook hier mag er nog wel een klein stapje bij. Ons wetenschappelijk bureau dient namelijk volgens ons ook een voortrekkersrol te hebben in het ontwikkelen van onze ideologie en alternatieven uit te werken in samenhang met onze campagnes. Maar met deze resolutie, aangevuld met onze en andere goede voorstellen, zetten we stappen in de goede richting. We kunnen hiermee met lef, visie en zelfvertrouwen als één partij de strijd aan gaan. Want kameraden, laten we wel wezen, een betere wereld komt niet tot stand door een partijbestuur of een partijvoorzitter. Een betere wereld knokken wij in de afdelingen straat voor straat voor elkaar.

Jay Pahladsingh (Capelle aan den IJssel)

SP-familie, partijgenoten, de jongeren zijn de toekomst. Niet waar, Jan? Emile? Sharon? Ron? Daarom moeten wij massaal het credo 'Geef ROOD een euro erbij' steunen. 163. Verder stelt de afdeling Capelle aan den IJssel voor om af te stappen van het principe van tegenkandidaten die zich tegenover een andere kandidaat moeten kandideren. Bij partijbestuursverkiezingen worden diegenen met de meeste stemmen gekozen, dat staat in het amendement op pagina 59. Ten slotte voorzitter, het principe van one man, one woman, one vote geef ik als advies aan komende bestuurders, om die reëel en principieel mee te nemen in de volgende keren als er verkiezingen zijn. Anno 2015, bijna 2016, mag het niet zo zijn dat leden niet dezelfde rechten hebben. Dat afvaardigingsprincipe is prima. Maar in Capelle aan den IJssel heb ik ondervonden dat de meeste mensen zoiets hebben: 'Waarom mogen wij niet als lid stemmen?' Dus nieuwe bestuurders, werk aan de winkel!

Renske Leijten (Tweede Kamerfractie)

Veertigduizend mensen gaan een onzekere tijd tegemoet. Zij weten niet of ze nog de hulp zullen krijgen van hun bekende thuiszorg-gezicht. En twaalfduizend mensen gaan ook een onzekere tijd tegemoet. Hun baan hangt aan een zijden draadje. De grootste thuiszorgorganisatie gaat waarschijnlijk failliet. En dit toont het failliet van het beleid van dit kabinet aan. Te harde bezuinigingen en marktwerking in de thuiszorg zijn de dood in de pot. Natuurlijk gaan onze afdelingen in Groningen, Amersfoort, Lelystad en overal waar TSN het werk doet, een hart onder de riem steken bij deze mensen, de cliënten en de medewerkers. Natuurlijk gaan wij samen met de vakbond optrekken om te kijken wat we kunnen doen tegen dit faillissement. Maar laten we vandaag ook als SP de regering oproepen om nou eens voor eens en altijd een einde te maken aan het gesol met deze mensen. Stop de uitverkoop van de thuiszorg, red de thuiszorg!

Mariska ten Heuw

Dank je wel, Renske Leijten. Voordat wij gaan luisteren naar de beantwoording van de congrescommissie stel ik voor dat wij gaan luisteren naar Jan Rot.

[[Optreden Jan Rot]

Mariska ten Heuw

We gaan weer verder, want er is nog een hoop werk te doen. De congrescommissie komt weer terug op het podium voor de beantwoording van de verschillende sprekers. De congrescommissie heeft gezamenlijk 20 minuten de tijd, dat is een derde van de spreektijd die u als Congres had. Zij verdelen de spreektijd onderling. En wij zullen als er een kwartier voorbij is aan hen aangeven dat hen nog ongeveer vijf minuten rest.

BEANTWOORDING DOOR DE CONGRESKOMMISSIE EERSTE TERMIJN

Vincent Mulder

Goedemiddag partijgenoten. Na dit prachtige intermezzo gaan we weer over tot bespreking van de resolutie-amendementen en jullie inbreng. Het is de laatste etappe en ik mag de aftrap doen namens de . Het is de laatste etappe zoals gezegd, want we hebben een half jaar van besprekingen, ledenvergaderingen en regioconferenties achter de rug.

Ik wil met jullie ingaan op het gebied van scholing en nieuwe afdelingen. We constateren dat er een brede steun is voor het intensiveren en het opvoeren van scholingen. De partij is groot geworden met scholing en dat moeten we zeker gaan doorzetten. Er zijn twee zaken genoemd die van groot belang zijn.

Ten eerste de ideologische scholing. Ik herinner me Bob Ruers die daar belangwekkende woorden over zei. Want we moeten weg van het subjectivisme. We moeten echt goede analyses maken die verder gaan dan 'Ja, maar dat vinden we nou eenmaal' of 'Dat vind ik nou eenmaal'. Nee, een goede analyse is wat betreft de actuele politieke situaties van groot belang en daarin hebben we een behoorlijke staat van dienst als het om scholing gaat. Scholing geeft inzicht en zonder inzicht geen uitzicht. Ja, ook scholing in werkmethode is genoemd. Dat is van groot belang. De inbreng van Groningen, Sandra Beckerman, was erg goed. Zij zeggen: we gebruiken de drie A's, namelijk analyse, actie en alternatieven. Dat zijn werkmethode die werken en dat zijn ook dingen die je kunt leren van elkaar, door de mensen die daar ervaring mee hebben te vragen je te ondersteunen. Maar Groningen doet er nog een A bij, namelijk afdelingen.

Groningen heeft laten zien dat ze door meer afdelingen te maken sterker zijn geworden en nu dus kunnen winnen. Dat is van groot belang. Nieuwe afdelingen zijn heel erg nodig, omdat in twee derde van de gemeenten de mensen nog steeds niet op de SP kunnen stemmen bij gemeenteraadsverkiezingen. Dus ja, we worden de grootste partij, maar dan moeten we dus ook echt doorpakken in het aantal afdelingen. Ja, meer scholen, en dat doen we samen als partij. Scholen doe je in de afdelingen en daar waar nodig gaan we jullie van harte ondersteunen vanuit de landelijke partij. Dat doen we al en dat gaan we intensiever doen naarmate we meer afdelingen, meer leden, meer activisme hebben.

Matthias van Hunnik

Partijgenoten, goed jullie hier allemaal vandaag te zien. Aan mij de taak om te reageren op de inbreng met betrekking tot het belangrijkste onderdeel van onze partij, onze afdelingen. Want ons lokale activisme, met de mensen samen, het geworteld zijn in de samenleving, dat is wat onze partij onderscheidt van al die andere partijen. En als wij de grootste politieke beweging van het land willen worden – dat hebben we opgeschreven en volgens mij is er niemand hier die mij daarop tegenspreekt – dan is dat niet mogelijk zonder onze organisatie te versterken. En dat doe je onder andere door meer leden te werven, want hoe meer leden, hoe meer actieve leden. Hoe meer actieve leden, hoe meer actie je kunt voeren, hoe meer discussie en goede ideeën je naar voren kunt halen en hoe meer kracht we als partij samen hebben.

En dat betekent, Caro uit Eindhoven, dat we ook moeten kijken naar de leden die we al hebben, naar het verloop van onze actieve leden, dat we aandacht geven aan die mensen en ervoor zorgen dat zij een plek hebben in onze partij en die vast kunnen houden. Moeten we daarom streefcijfers hanteren? Ik wil zeggen: met streefcijfers willen we onszelf geen targets opleggen van bovenaf of ander managementgeneuzel. Met streefcijfers stel je als afdeling en als partij doelen op. En doelen dwingen je tot nadenken over hoe je die wil bereiken. Daarom hebben wij dat opgeschreven. En bovendien, het werven van leden is niet iets dat we nog eens boven op al onze andere activiteiten doen. Ik weet wat we allemaal doen in de afdelingen, ik weet hoe druk het is, maar het is juist van belang dat je naast al je andere activiteiten kijkt hoe je continu mensen bij je partij kan betrekken. Een actie kan weer actieve leden opleveren of goede contacten in een buurt, of een stemmer of een sympathisant. Daar moet je continu over nadenken. Dat is wat ons uiteindelijk sterker zal maken.

Ten slotte de vraag over de kleine afdelingen. Wij snappen natuurlijk de problemen waar kleine afdelingen in kleine gemeenten mee te maken hebben. Het aantal van 50 leden is soms moeilijk te bereiken, maar 50 is toch wel een belangrijke grens, want we zien ook dat afdelingen boven de 50 soms ook al moeite hebben om het hoofd boven water te houden. En met nog minder dan 50 leden als eis heb je toch wel een heel kleine vijver om uit te vissen. En bovendien, we kunnen als een groep enthousiaste actieve SP'ers altijd als een werkgroep in onze eigen gemeente actief zijn om de boel te veranderen en te verbeteren.

Merel Stoop

Partijgenoten, wat ben ik als voorzitter van ROOD ontzettend blij met de betrokkenheid en de voorstellen uit de verschillende afdelingen over ROOD. Want het is waar: de subsidie die ROOD ieder jaar ontvangt is om verschillende redenen al jaren teruggelopen, onder andere door de afname in het aantal Kamerzetels. En dat betekent dat we moeten bezuinigen. Het is sowieso belangrijk dat het ROOD-bestuur samen met het nieuwe partijbestuur verder gaat nadenken over hoe we ROOD de beste en grootste jongerenorganisatie van het land kunnen maken. Want we zijn het er allemaal over eens dat dat is wat we willen. Ik verwacht dan ook dat afdelingen nog meer prioriteit gaan geven aan ROOD, zodat we straks op nog meer plekken in het land een ROOD-groep hebben. Maar om nu al een specifiek bedrag vast te pinnen, zoals verschillende afdelingen voorstellen, dat lijkt me onverstandig. Want wie weet is er geen verdubbeling nodig, maar zelfs meer geld. Dat is natuurlijk ook een optie. En daarom stelt de congrescommissie voor

om eerst concrete plannen te maken en daarna te kijken hoeveel geld er precies nodig is. En daarom heeft de congrescommissie ook besloten om het amendement 155 van Groningen, Leiden, Rotterdam en Den Bosch over te nemen. Dank jullie wel.

Tiny Kox

Beste partijgenoten, ons beginselprogramma verplicht ons dat we niet alleen nationaal maar ook internationaal strijd voeren voor onze waarden, menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Daarom is het ook dat wij als SP buitengewoon goed samenwerken in de fracties van verenigd Europees links in zowel het Europees Parlement als de Raad van Europa. We lopen dan vaak voorop. En we slagen erin om daar met een groot aantal aan ons verwante partijen gezamenlijke politieke doelen uit te zetten en gezamenlijke politieke strijd te ontwikkelen. Onder die partijen bevinden zich partijen die je af en toe langs ziet komen op het nieuws. Ik noem hier nu het linkse blok in Portugal, waarbij de communistische partij en de socialistische partij van Portugal samen de weg zijn ingeslagen om een linkse regering te vormen in Portugal, ondanks alle pogingen van rechts om dat met alle mogelijke middelen te verhinderen. En het is fijn dat wij met die partijen zo goed kunnen samenwerken op internationaal niveau.

Ik verwijs ook naar het feit dat op initiatief van onze partij, van Jan Marijnissen, we een uniek overleg in Europa hebben gekregen van moderne linkse partijen, die niet met grote toespraken komen, maar heel praktisch overleggen over hoe kunnen we hier en nu in Europa van links weer een factor van betekenis kunnen maken. Vorig jaar kwam die bijeen in Amersfoort, met onder de gasten Alexis Tsipras, die nu minister-president van Griekenland is geworden. En tegen de mensen die daar kritiek op hebben zou ik zeggen: we hebben daar een linkse regering aan de macht met steun van 35 procent van de kiezers, doe het maar eens even na. Volgend jaar komen we bijeen in IJsland, waar onze linkse vrienden erin slaagden – een paar jaar terug, in de moeilijkste situatie die hun land ooit meemaakte – om sociaal uit de crisis te komen zonder het sociale netwerk af te breken, zonder de democratische rechten onderuit te halen. Dat hebben onze vrienden gedaan en we zijn trots dat we met hen kunnen samenwerken. En we zullen in het voorjaar dan ook met trots naar IJsland afreizen, hoewel het daar dan wel verrekte koud en verrekte donker is.

Internationaal werken we ook samen op de moeilijkste plekken, in de politieke leeuwenkuilen. Ik denk aan de NAVO Parlementaire Assemblée, waar nu Bastiaan van Apeldoorn naartoe wordt gestuurd en Harry van Bommel al zit en waarin zij strijd moeten voeren met al die politici die allemaal pleiten voor meer NAVO, meer bommen, meer geweld. In die leeuwenkuil strijden onze parlementariërs voor een heel andere internationale veiligheidsarchitectuur, die ertoe moet leiden dat de NAVO als agressief apparaat van kapitalistische krachten niet uit Nederland gaat maar uit de wereld gaat. Ik vind dat een beter idee.

Zo doen wij dat en zo hebben we dat in ons Congres 'Heel de Wereld' al vastgesteld. Er is natuurlijk nog meer te doen. Ik vind het organiseren van een Vredesdag in Nederland een fantastisch idee. Daarom neemt de congrescommissie dat idee ook over. Ik vind het ook een prachtig hommage aan Karel Koster, die natuurlijk veel te vroeg is overleden. En, Guido, ik zeg: natuurlijk gaan we dat doen. En als de SP iets doet, dan gaan we het goed doen. En als we het goed doen, dan zijn we er blij mee, en als we er blij mee zijn, dan blijven we dat doen. Dus de strekking van het voorstel, dat daarover is ingediend, nemen we over. En we hopen dat het Congres er alle vertrouwen in heeft dat deze partij in staat is om die Vredesdag tot een grote aanwinst van onze internationalistische strijd te maken.

Rosita van Gijlswijk

Goedemiddag partijgenoten, we staan er als partij goed voor, ook in financieel opzicht. Onze buffers zijn op orde. Andere partijen zijn daar jaloers op, maar wij mogen er trots op zijn. En voor SP'ers is steunen op eigen kracht een gegeven. En dankzij de afdrachten van al onze volksvertegenwoordigers hebben we als partij heel veel extra mogelijkheden. Maar niet, zoals Ike Teuling zei, oneindig. Want voor de helft van onze inkomsten zijn we afhankelijk van de uitslag bij verkiezingen. En jullie weten hoe dat kan gaan. De ene verkiezingen gaan beter dan de andere. Omdat die afdracht voor veel inkomsten zorgt, verplicht het ons dat we ons geld ook zo effectief mogelijk inzetten voor onze politieke idealen. En wij geven nooit zomaar ergens een zak geld aan uit. We doen alles in overleg en denken altijd bij iedere uitgave goed na over wat verstandig is en waar we het meeste politieke rendement uit halen. En gelukkig zijn we het eens dat de hele partij moet investeren in ROOD en dat we meer jongeren bij de partij moeten betrekken. Dat is ook een topprioriteit. En daarom zal het partijbestuur goede ideeën en goede plannen van ROOD altijd van de benodigde financiële middelen voorzien. Ik zei al: we staan er financieel goed voor. En dat is maar goed ook. Alles wat ons Congres vandaag besluit kunnen we ook in financieel opzicht uitvoeren. Want met een lege portemonnee kun je geen besluiten nemen.

Hans van Heijningen

Samenwerken met de PVV, nou dat dachten wij niet. Wij werken niet samen met een partij die discrimineert. Zij zijn geen partner – noch lokaal, noch provinciaal, noch landelijk – om mee te besturen. Het zou fijn zijn als ook andere partijen zich zo helder uit zouden spreken.

We hebben op onze Partijraad in september afgesproken dat we de hele voorbereiding van dit Congres grondig gaan evalueren. En in dat kader gaan we ook kijken naar het systeem van kandidaten en tegenkandidaten. Er zal ook gesproken worden over one man, one vote. Er is op de Partijraad een totaal open sfeer als het gaat om wat we daar bespreken en de besluitvorming over het maken van nieuwe statuten en huishoudelijk reglement. Dat gaat allemaal

in de Partijraad aan de orde komen de komende maanden. En even in de zijlijn, in reactie op degenen die zeggen 'Wij moeten inspraak hebben als het gaat om de agenda van de Partijraad', ik heb de afgelopen 10 jaar nog nooit meegeemaakt dat er een voorstel van een afdeling om een kwestie te bespreken van tafel is geveegd. Dus dat is een oplossing voor een niet-bestaand probleem.

Natuur, klimaat en duurzaamheid, dat zijn punten die door heel veel afdelingen naar voren zijn gebracht in het bespreken van de resolutie. Wij hebben geprobeerd daar goed naar te luisteren. En het signaal dat wij als partij op dit vlak duidelijker zichtbaar moeten zijn, dat is opgepakt. Als het gaat om de klimaat-demonstratie van morgen, dan gaat daar door onze partij werk van gemaakt worden. Dan over het wetenschappelijk bureau, SPark en SPanning. De oprichting van SPark betekent niet dat onze medewerkers van het wetenschappelijk bureau hun laptop inleveren voor een rekenmachine. Wij blijven natuurlijk analyses maken als het gaat om de socialistische beweging in Nederland en daarbuiten, democratisering van de economie, allerlei thema's die voor een socialistische partij van kwalitatief belang zijn, ideologie. Natuurlijk gaan wij daar de komende jaren mee verder. En als het gaat om de besluitvorming rond SPanning, dan is het besluit al genomen dat SPanning blijft bestaan – en de vorm waarin, ook daarover gaan we op de Partijraad met z'n allen keurig besluiten nemen. Dan het professioneel communiceren. Wij werken al jaren samen met het ontwerp bureau Thonik, dat internationaal de ene na de andere prijs in de wacht gesleept heeft. Tegelijkertijd zijn we ontzettend geïnteresseerd in al die mensen binnen onze partij die, als het gaat om professioneel communiceren, met muziek, geluid en vormgeving bezig zijn. Dat heeft prioriteit en dat zal ook de komende tijd prioriteit blijven krijgen.

De SP moet een betere afspiegeling van de bevolking worden. Dat is vooral een zaak voor de afdelingen, die eraan moeten werken om te laten zien hoe je dat doet. En dat is niet iets wat je op papier schrijft en dat het dan vervolgens gaat gebeuren. Dus in die zin is de uitdaging voor al onze afdelingen: zorg ervoor dat je een goede spreiding van leden krijgt. En je ziet ook in de praktijk dat afdelingen, die erin slagen om die diversiteit in eigen kring te organiseren, in veel gevallen betere afdelingen zijn, en dat het plezieriger is om daarin actief te zijn.

Tot slot de kwestie van de vluchtelingen. Leo de Kleijn geeft de indruk dat wij als partij duiken. Dat verwijt lijkt mij niet terecht. Er zijn ontzettend veel van onze afdelingen die de laatste tijd het beste hebben laten zien als het gaat om zich verbinden met en op een juiste manier aan de slag gaan met dit thema. Wij hebben als landelijke partij een notitie op SPnet gezet om de discussie binnen onze afdelingen een impuls te geven. En al die afdelingen, die plannen hebben om lokaal iets te doen met de vluchtelingen en de discussie en informatievoorziening, nodigen wij uit om samen met ons materiaal te verspreiden. Dat is de manier waarop wij uitvoering gaan geven aan de motie 5 die zegt dat wij als landelijke partij ons op dit vlak moeten laten zien. Nou, dat doen we en dat blijven we doen. Dank jullie wel.

Mariska ten Heuw

Dank aan de leden van de congrescommissie voor de beantwoording van de vragen en de commentaren. Degenen die in eerste termijn het woord hebben gevoerd, die kunnen ook als ze dat willen nog in tweede termijn het woord voeren. Daar gaan we niet standaard van uit. We hebben zometeen een pauze. Degenen die dat willen, dienen zich nog expliciet bij Manja of Marloes te melden. En dan komen we daar na de pauze op terug.

Eric Smaling

Het is bijna zover. We gaan getuige zijn van een bijzonder moment, namelijk de uitslag van de stemmingen voor het partijbestuur. We hebben, denk ik, een periode achter ons liggen waarin daar buitengewoon veel aandacht aan is geschonken door de pers op alle fronten. Normaal is een voorzitterswissel bij andere partijen als de ene grijze muis wordt vervangen door de andere grijze muis. Nou, bij ons niet! Want de oude muis is bijzonder. En de nieuwe muis, daarvan weten we nog niet wie dat gaat worden. Je leest wel overal dat ze allebei heel jong zijn en heel erg aantrekkelijk. Dat staat in alle kranten. En waar is Remine? Want zonder Remine geen uitslag. Remine, ga je gang.

UITSLAG VERKIEZINGEN PARTIJBESTUUR EN PARTIJVOORZITTER

Remine Alberts

Lieve partijgenoten, ik ga jullie de uitslag van alle stemmingen geven. Dat betekent dat ik begin bij de uitslag van het partijbestuur. Dan hebben we een intermezzo. Dat is de algemeen secretaris. En je begrijpt dat het eind natuurlijk voor de voorzitter is. Maar eerst het partijbestuur. Dan moet ik even een paar technische dingen noemen. Het aantal stemmen dat is uitgebracht op het partijbestuur was 896. Er waren er 13 ongeldig. En om gekozen te worden had men 449 stemmen nodig. Ik doe het gewoon in volgorde van het biljet. Rosita stond daar bovenaan, zij heeft 762 stemmen gehaald. Dan kwam er een duo, we hadden Maarten en we hadden Leo. Zij stonden naast elkaar op de lijst. Maarten heeft 516 stemmen gehaald en is gekozen. Bart heeft er 802 gehaald, dus ook gekozen. Voor Renske zijn uitgebracht 799 stemmen. Vincent: 742. Dan hadden we weer een tegenover elkaar staand koppel, Ronald en Niels. Ronald heeft 632 stemmen gehaald. Tjitske: 802. Pim: 799. Lieke: 805. En dan tegenover elkaar staand, of naast elkaar zo je wil, Arjan en Carlien. Arjan heeft 672 stemmen gehaald. En als laatste op deze rij was het Patrick en hij heeft er 804 gehaald. Voor de algemeen secretaris zijn 10 ongeldige stemmen binnengekomen, 120 blanco, maar 758 mensen hebben voor Hans van Heijningen gekozen als algemeen secretaris. En dan nu de voorzitter. Het aantal stemmen dat was uitgebracht was 899. We hebben dus wisselende getallen aan papiertjes binnengekregen. Sharon heeft gehaald 370. En dat betekent dat Ron gekozen is met 529 stemmen!

Ron Meyer

Als je dan voorzitter bent, dan gooi je de boel ook meteen aan de kant, zou ik willen zeggen. Partijgenoten, wat zien jullie er mooi uit. Vanaf hier dan, hè. Gekozen worden, dat is heel bijzonder. Als afdelingsbestuurslid weet ik dat en als raadslid. Maar gekozen te worden tot voorzitter in een fabriek vol socialisten, dat is een ongelooflijke eer. Een ongelooflijke eer die verplicht tot bescheidenheid, die verplicht tot een enorme inspanning en die verplicht tot dienstbaarheid. En daar ga ik mij in ieder geval, samen met jullie, in de komende tijd aan houden.

De afgelopen maanden hebben Sharon en ik – ik probeer Sharon te kunnen zien – samen een marathon gelopen. We hebben het wel eens grappig gehad over een mud race. Dat is het gelukkig niet geworden, dat is prima. Die marathon ging dwars door het land, langs 100 afdelingen. En Sharon, ik heb genoten van die wedstrijd. Het was af en toe een pittige wedstrijd, het was een goede wedstrijd, en ze zeggen – en volgens mij hebben ze gelijk – dat wedstrijden waarvoor je hebt moeten knokken vaak de mooiste wedstrijden zijn. Dank je wel. Ik heb in ieder geval genoten van die pot. En er staat nog één afspraak open, dat is oer-Hollandse pannenkoeken tegen Cubaanse bananensoep, en daar hou ik je aan. Partijgenoten, ik weet dat sommige mensen hier het anders gezien zouden willen hebben. We hebben scherpe discussies gevoerd afgelopen maanden, discussies die af en toe scherp, vlijmscherp en af en toe soms wel te scherp waren. Maar laten we één ding afspreken. Als wij straks dwars door die imposante muren naar buiten gaan, als we aan het einde van deze dag de poorten van deze fabriek verlaten, dan doen we dat schouder aan schouder. Want als één ding duidelijk is, dan is het dat aan het einde van elke dag we vele malen meer gemeen hebben met elkaar dan we ooit van elkaar kunnen verschillen. En dat is fantastisch. Vandaag vertellen we elkaar de waarheid, morgen gaan we samen de wijken in en overmorgen veranderen we de wereld.

Als we iets van Jan Marijnissen geleerd hebben – Jan, ik richt me tot jou – dan is het dat onze partij, de SP, veel meer is dan de optelsom der individuen, veel meer dan de optelsom der delen. Dat de power van onze partij juist hierin zit dat we een eensgezind team zijn, een team dat bijna niet te verslaan is, een oersterk team. Een oersterk team dat, zoals Tiny Kox zo mooi zei tijdens de laatste Partijraad, in staat is om de kloof te dichten tussen wat is en wat kan. Een oersterk team dat het onmogelijke mogelijk kan maken. En daar ben ik hier een trotse voorzitter van, partijgenoten. En Jan, ik wil jou bedanken voor die wijze les. En volgens mij kunnen we hier afspreken dat wij zorgvuldig omgaan met die politieke nalatenschap van eensgezindheid en van dat oersterke team. Dank je wel, Jan. Want dat oersterke team dat is harder nodig dan ooit.

Amper zeven jaar na het uitbarsten van een van de heftigste crises van het kapitalisme, borrelen bestuurders en bankiers alweer over bonussen en over de uitverkoop van onze banken, en groeit de ongelijkheid, groeit de onveiligheid. En internationale brandhaarden worden steevast beantwoord met bommen.

Het moet anders, partijgenoten, het moet helemaal anders, niet een beetje anders, maar helemaal anders. Want nee, het is niet normaal dat bijna 1 miljoen mensen amper in staat zijn om de zorgpremie te betalen. Nee, het is niet normaal dat duizenden thuiszorgers op straat worden gekwakt terwijl er meer zorg nodig is. Nee, het is niet normaal dat mensen die wachten op een huis worden opgehitst tegen mensen die vluchten van hun thuis. Dat is niet normaal. Uit ervaring weten we dat mensen niet in actie komen omdat ze het slecht hebben, maar dat mensen in actie komen omdat ze perspectief hebben op een betere wijk, een betere werkvloer en een betere wereld. Als ik iets geleerd heb van de 100 afdelingen die ik gesproken heb – en zonder enige twijfel ook van die 60 waar ik nog niet heb kunnen spreken

en waar ik graag binnen de kortste keren naar toe zal gaan – als ik iets geleerd heb van die rondgang, dan is het dat wij het in ons hebben om het voertuig naar dat vooruitzicht te zijn, dat wij de krachtige motor achter een sociale beweging kunnen zijn van perspectief en van optimisme.

Ik heb er alle vertrouwen in om dat samen met jullie aan te gaan pakken. Maar partijgenoten, we gaan het wel stap voor stap doen. En vandaag is mijn oma hier. Mijn oma zit daar, aan de linkerkant, kijk, ze staat op. Ja, jullie klappen wel, maar jullie weten helemaal nog niet hoe bijzonder ze is. Ik was nog maar net begonnen. Mijn oma is 80, al jaren SP-lid en ze heet Annie. Mijn oma had thuis in het oude huis een kelder met heerlijke limonade, van die koele glazen flessen met limonade. En ik wist als jongetje, in de zomer als het 30 graden was, niet hoe snel ik vanuit de kelder de trap op moest omdat het perspectief van die lekkere limonade lonkte. En dus sneuvelden er nogal wat glazen en flessen en kneusde ik nogal wat knieën en stuitjes totdat oma zei: 'Als je elke trede neemt, jongen, dan ga je sneller.' Dus partijgenoten, ja, we willen aanvallen, ja, we willen winnen, ja, we willen de wereld veranderen. Maar indachtig mijn oma zullen we elke trede nemen, dan gaan we sneller. Stap voor stap, en overwinning voor overwinning. Dank jullie wel! We gaan er tegenaan!

Mariska ten Heuw

Beste mensen, het is tijd voor een korte pauze. Vijf over vier gaan we verder met de tweede termijn en de stemmingen.

[Pauze]

Eric Smaling

Bijna iedereen is binnen, dus ik zou willen voorstellen dat alvast de sprekers voor de tweede termijn richting Marloes en Manja gaan. En we hebben voor die tweede termijn nog 13 sprekers, die allemaal één minuut hebben. Mag ik dan iedereen nu vragen om stil te zijn.

BESPREKING RESOLUTIE TWEEDE TERMIJN

Ronald Geurts (Alphen aan den Rijn)

Goedemiddag allemaal, ik mag namens de afdeling Alphen aan den Rijn onze nieuwe voorzitter van harte feliciteren. We zien uit naar een inspirerende en actiegerichte samenwerking. Maar ik sta hier ook om uw aandacht te vragen voor nummer 207. Ons amendement is een toevoeging. Hans van Heijningen heeft – en daar zijn we blij mee – in zijn reactie gezegd: ‘Wij werken niet samen met politici die haat zaaien en niet onze kernwaarden onderschrijven.’ Dat is anders dan wat er in het advies staat van de . We vragen nu nogmaals: stem op ons amendement. En ik zal de tekst nog een keer voorlezen: ‘De SP zal nooit met deze op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau samenwerken en neemt openbaar afstand van hen en hun ideeën.’ Steun dit amendement! Want daar staan wij voor en wij zullen nooit onze kernwaarden van gelijkwaardigheid, menselijke waardigheid en solidariteit laten varen. Daar staan we voor. Ron, we rekenen ook op jou.

Jordy Clemens (Heerlen)

Partijgenoten, misschien een tip. Het lijkt erop dat u aan dit accent moet gaan wennen. Maar ongetwijfeld gaat dat op enig moment gebeuren. Ook uit Heerlen de felicitaties aan de nieuwe voorzitter. En ik reken erop dat hij wat van de Zuid-Limburgse koempel-mentaliteit gaat meenemen naar andere contreien van dit land. Ik wilde vooral opmerken dat ik heel trots ben als SP'er, trots op de meest democratische partij van Nederland, democratisch niet alleen omdat in onze afdelingen, in onze regio's en hier vandaag onze leden overal en altijd kunnen meepraten, niet alleen omdat we hier over ongeveer duizend voorstellen kunnen spreken. Daar gaan we straks allemaal over stemmen. Maar vooral ben ik trots omdat wij mensen in de buurt in staat stellen om mee te praten, mee te beslissen, om mee te doen. Dat, beste mensen, is socialisme, dat is democratie, dat is de SP. Dank je wel.

Ronald Portier (Dordrecht)

Ik wil om te beginnen even aansluiten bij een opmerking die Tiny maakte, dat hij trots is op IJsland waar de banken wel aangepakt zijn. Ik zou zeggen, laten we consequent zijn en steun het amendement dat zegt dat wij ook hier de macht van de banken en de verzekeringsmaatschappijen moeten breken door ze in overheidshanden te nemen en ze onder democratische controle te nemen. Ik wil ook aansluiten bij de mooie woorden van Ron. Hij zegt dat we stap voor stap de maatschappij moeten veranderen. Ik zeg: laten we ook stap voor stap de NAVO afbreken. En dan wil ik pleiten voor de eerste stap: Nederland uit de NAVO en de NAVO uit Nederland. De NAVO is een organisatie die de invloed van het Amerikaanse buitenlandse beleid in de wereld vergroot. Willen wij als SP daar echt aan mee blijven werken, om in 2016 in de regering te komen? En dat standpunt geschrapt hebben? Nee, wij moeten duidelijk een consequente politiek laten zien. Nederland uit de NAVO, de NAVO uit Nederland.

Bas Smouter (Nuenen)

Ik heb het met jullie over wijzigingsvoorstel 44. Fijn dat de congrescommissie zoveel aandacht gaat hebben voor het milieu en de klimaatverandering. Ons beginselprogramma heet ‘Heel de Mens’. Maar alleen de mens centraal stellen, dat is in het socialisme van de 21ste eeuw niet meer voldoende. Vandaag moet er echt iets prominents aan de beginselen van toen worden toegevoegd en dat is de zorg om en het behoud van onze planeet. Strijd tegen klimaatverandering is een sterk teken van internationale solidariteit, want ontwikkelingslanden beschikken nu eenmaal niet over de middelen om zich teweer te stellen tegen de gevolgen van de opwarming van de aarde. En uitgerekend dit weekend – jullie weten het – is de klimaatconferentie in Parijs. Maar als wij hier en nu over dit onderwerp niet heel duidelijke afspraken maken, dan is er over 50 jaar niets meer om actie voor te voeren. Wij hebben maar één thuis, één planeet. Er is écht geen plan B. Stem dus voor wijziging 44 en voor motie 43 van Arnhem, Rotterdam en Veldhoven.

Floor van Lamoen (Goes)

Ik heb u in de eerste termijn al gewezen op het midden van uw boekje. Toen heb ik het gehad over kleine gemeenten, om daar het aantal leden dat nodig is om een afdeling op te richten omlaag te brengen. Volgens ons moet dat kunnen met 35 leden. Dat moeten natuurlijk wel 35 leden zijn met een flinke, actieve kern. Wat zegt dan de ? ‘Ja, maar er zijn ook afdelingen met 50 leden die het heel moeilijk hebben.’ Dat klopt. Er zijn ook gemeenten met 100 leden die geen afdeling hebben. Het gaat om de kwaliteit van de leden. Is er een goede groep leden, dan moet het volgens ons mogelijk zijn om met 35 leden een afdeling op te richten. Stem daarop voor amendement 132.

Michiel Knoops (Rotterdam)

Ik zou het hele riedeltje van amendementen die ik graag aangenomen zou willen zien weer kunnen herhalen. Het gaat om de amendementen 61, 73, 94, 95 en 97. Maar ik had vooral gehoopt dat in de beantwoording van de eerste termijn er een iets meer inhoudelijke reactie op zou komen. En dat heb ik echt gemist. Dat vind ik behoorlijk jammer. Het Congres, wij als leden, dit is het podium waar de discussie gevoerd moet worden. Dat is mij altijd verteld. En tot nu toe valt dat een beetje tegen. Dat vind ik erg jammer. Desondanks zal ik de amendementen nog een keer opnoemen:

amendement 61, over het van tevoren nadenken over de kaders waarin we willen gaan besturen; amendement 73, over het bekijken van wat we tot nu toe hebben gedaan als bestuurderspartij, de positieve en de negatieve punten; amendement 94, over werkgroepen; amendement 95, over een onderzoek naar wat de kaderleden vinden van de interne partijdemocratie; en amendement 97, om de Partijraad van te voren al te betrekken bij het ontwikkelen van ideeën.

Joep Meddens (Hilversum)

Allereerst namens de afdeling Hilversum de felicitaties aan alle gekozen kandidaten, en ook dank aan alle niet-gekozen kandidaten. Ik heb geen antwoord gehoord op mijn verhaal. Oh, Sharon vindt ook van niet! Ik heb geen antwoord meer gekregen op mijn verhaal bij motie 9, de vraag om een onafhankelijk financieel medewerker. Ik denk dat dat ook wel verstandig is geweest van de . Ik neem aan dat dat signaal luid en duidelijk is overgekomen. Mijn hart gaat uit naar Merel, daar achter de tafel. Het zal je maar gebeuren. Er wordt je een verdubbeling van je budget aangeboden en daar zit je dan. Dan moet je mensen aanraden om tegen 163 te stemmen. Mensen, geef Merel dat eurootje maar gewoon mee. Ik denk dat ze het best wel wil hebben. En als allerlaatste toch het pleidooi voor die kleinere gemeenten waar we ook op de kaart willen staan. Ik volg het verhaal uit Goes, nummer 132. Maar ik pleit ook nog steeds voor nummer 151 uit Hilversum. Vincent zegt: we moeten goede analyses maken. Niet zeggen: 'Dat vind ik maar zo.' Laten we die goede analyse dan ook maken en niet met het argument komen '50 is 50, dat zijn de regels'. Laten we gewoon 151 met z'n allen steunen.

Ami Gest (Landsmeer)

We hebben het nog steeds over voorstel 163. Wij zijn hier volgens mij samen om een ambitie te tonen. En dat betekent wat mij betreft prioriteit geven aan de jongeren. We hoorden net de reactie van de , en al zag je het aan het advies 'afwijzen' niet af, het was volgens mij een prachtige reactie. Merel hield direct al de mogelijkheid open voor nog meer geld naar ROOD dan een verdubbeling. En Rosita gaf aan dat het voorstel perfect financieel haalbaar is. Dus... De vraag die volgens mij voorligt is: 'Een sterk ROOD, wat vinden wij dat als Congres waard?' De gevraagde verdubbeling van het budget van ROOD is wat ons betreft niet in beton gegoten en we zouden een gat in de lucht springen als er inderdaad nog meer geld bijkwam, als daar op termijn ook goede argumenten voor te vinden zijn. Dus wat mij betreft: geef ROOD die steun in de rug voor het goede gesprek met het partijbestuur en het ROOD-bestuur om wat te gaan doen met de beste ondersteuning voor ROOD. Dus laten we daarom zeggen: we tonen lef, voorstel 163, we gaan het doen!

Ike Teuling (Rotterdam)

Ik wil aansluiten bij de woorden van mijn afdelingscollega Michiel, dat wij wat teleurgesteld zijn over de antwoorden van de . Wij dachten als afdeling serieus dat dit Congres de plek was waar we inhoudelijke discussies konden voeren. Want het Congres – de leden in de partij – heeft het voor het zeggen, toch? En niet het partijbestuur en de mensen die in Den Haag zitten. Veel voorstellen van de afdeling Rotterdam hebben ook betrekking op meer inspraak, meer zeggenschap voor de leden, en het ook serieuzer nemen van de leden, en het organiseren van meer discussies. De uitslag van de verkiezing van de partijvoorzitter, ondanks dat het beiden natuurlijk fantastische kandidaten zijn, laat ook zien dat er veel steun is voor meer discussie en meer verbreding van de partij. Wij in Rotterdam zijn echt van mening dat de partij op dit moment te top-down georganiseerd is en wij hopen dat daar in de toekomst verandering in komt. Want onze afdelingen zitten vol met slimme mensen, laten we daar alsjeblieft gebruik van maken, laten we die mensen meer ruimte geven. En Rosita, ik wil daar één ding over zeggen: dat kost geen geld, dat is een kwestie van dingen anders organiseren.

Jasper Maassen (Leiden)

Ik ga mijn Limburgse accent inzetten, want volgens mij is dat effectief bij dit soort dingen. Over amendement 110. In de resolutie worden afdelingen regelmatig aangespoord om op diverse terreinen actie te ondernemen. En voorbeeld daarvan is 7.3 waarin afdelingen worden aangespoord om ROOD tot prioriteit te maken. Het verbaast mij dan ook dat diversiteit in de partij wordt afgedaan als een zaak van de afdelingen. Amendement 110 zorgt ervoor dat niet alleen de afdelingen maar de gehele partij zich hiervoor gaat inzetten. We roepen het Congres dan ook op om zich uit te spreken voor diversiteit binnen de SP. Steun amendement 110, dank je wel.

Leo de Kleijn (Rotterdam)

Ik wil jullie aandacht vestigen op een motie die niet in het boek staat, maar die jullie allemaal nog in de congresmap hebben gekregen. Dat is de motie 'Bed, Bad, Brood en Begeleiding'. We hebben die gisteren nog gemaakt als afdeling Rotterdam samen met afdelingen Amsterdam en Eindhoven. Wij willen dat de SP zich blijft inzetten voor een goede regeling, en dat in Nederland niemand op straat hoeft te slapen. Dus graag jullie aandacht en steun voor deze motie. Dan nog over motie 5, namelijk onze vluchtelingenmotie. De reactie van de congrescommissie is dat een heel aantal afdelingen zich al hebben ingezet de afgelopen tijd. Dat is waar. Zeker onze afdeling heeft dat ook gedaan. Maar waar ik het over heb – en daar wil graag antwoord over van de congrescommissie – is dat deze motie uitgevoerd wordt. En dat ook het partijbestuur, de leiding van onze partij, doet wat nodig is als het gaat om vluchtelingen, namelijk altijd vooroplopen. Zeker op dit punt.

Inge Stemmler (Westfriesland-Oost)

Het gaat om wijzigingen nummer 43 en nummer 179. In vervolg op de eerste termijn roepen wij onze nieuwe rekenkamer SPark op de analyses en onderzoeken ook vanuit het genderperspectief te verrichten, omdat het CBS en het CPB dat niet doen. En graag een reactie hierop van de .

Milos Todorovic (Utrecht)

Ik wil graag jullie aandacht voor amendement nummer 203 van de Nota van Wijzigingen. Ik heb deze net ook al kort aangestipt. Volgens mij blijft het heel belangrijk dat wij goed gaan scholen binnen onze partij. En volgens mij hoort daar ook bij dat wij eens kijken naar de werking van ons scholingsteam en de manier waarop de scholingen gegeven worden. Er is vaak gesproken op Congressen, Partijraden en op heel veel ledenvergaderingen over de scholingen die gegeven worden. En ik wil graag samen met jullie het nieuwe partijbestuur de opdracht geven om het scholingsteam te evalueren, zowel kwalitatief als kwantitatief, zodat wij daadwerkelijk de scholingen beter kunnen maken en daardoor nog harder kunnen strijden.

Eric Smaling

Alle sprekers hartelijk bedankt. Jullie hebben je keurig aan de tijd gehouden. Dan krijgt de congrescommissie even de tijd om zich te beraden voor de beantwoording van deze ronde. In de tussentijd gaan wij naar ROOD kijken en luisteren.

[Intermezzo ROOD]

BEANTWOORDING DOOR DE CONGRESKOMMISSIE TWEEDE TERMIJN

Matthias van Hunnik

Partijgenoten, allereerst gefeliciteerd met jullie nieuwe bestuur. En tegen het nieuwe bestuur zou ik willen zeggen: gefeliciteerd met deze partij. Dank jullie wel voor jullie bijdragen in de tweede termijn. Er zijn twee dingen waar ik op in wil gaan. Joep uit Hilversum, ik deel helemaal met jou het gevoel dat ik graag zou willen dat in elke gemeente in Nederland mensen op de SP zouden kunnen stemmen bij gemeenteraadsverkiezingen. Maar je moet het niet omdraaien. We hebben als partij niet voor niks het credo 'Geen fractie zonder actie'. Als je geen afdeling hebt die goed geworteld is in de gemeenschap, dan is het risico levensgroot dat je als partij, als SP'er, verzand raakt in de papieren werkelijkheid van de gemeenteraad. Dus laten we eerst zorgen dat die afdelingen sterk zijn en op naar 250 afdelingen. En dan kunnen we over een paar jaar in elke gemeente SP stemmen. En tegen Floor zou ik willen zeggen: we begrijpen het probleem heel goed, er zijn heel veel gemeenten waar het heel lastig is om die 50 leden bij elkaar te krijgen. Ik denk ook dat wij als partij moeten kijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat we ook in die kleine gemeenten, in die kleine dorpen, het voor elkaar kunnen krijgen dat we als partij een goede basis hebben. Ik denk dat we samen daar heel goed uitkomen.

Merel Stoop

Partijgenoten, er is heel veel steun voor voorstel 163. En er is heel veel steun voor ROOD en dat doe me ontzettend goed. Wat mij betreft gaan alle afdelingen keihard aan de slag met ROOD. En wat de congrescommissie betreft, we nemen voorstel 163 over. Gefeliciteerd!

Tiny Kox

Op dit Congres en tijdens de hele voorbereiding op dit Congres proberen we elkaar te plezieren, in die zin dat we proberen samen verder te komen en tot betere ideeën te komen. En volgens mij is dat gelukt. Daar mogen we elkaar mee feliciteren. Maar dat betekent niet we ieder persoonlijk verlanglijstje kunnen overnemen. Ronald Portier, ik weet wat je wil. Jij wil nu eenmaal dat wij uit de NAVO gaan in plaats van dat de NAVO de wereld uitgaat. En je wil alle banken nationaliseren. Dat mag, maar we hebben een beginselprogramma en daar staat in dat wij niet zozeer de partij zijn die alles van de markt naar de overheid wil brengen, maar naar de mensen toe. Dus doe je best, maar dit Congres kan niet z'n eigen beginselprogramma hier gaan herschrijven, omdat jij dat zo nodig vindt. We kunnen niet iedereen plezieren. Als iedereen z'n lijstje gaat inleveren, dan komen we niet heel erg ver. Het is de zaak om daar een meerderheid voor te organiseren. En dat is volgens mij heel goed gelukt door degenen die gepleit hebben voor het organiseren van een landelijke Vredesdag waarop we praten over oorlog en vrede, over de oorzaken van oorlog en de mogelijkheden om die oorzaken te bestrijden, niet alleen in woorden maar ook met concrete plannen. Ik heb al in de eerste termijn gezegd dat ik het erg mooi vind om daarmee te beginnen als een hommage aan Karel Koster. Ik heb de initiatiefnemers gesproken in de pauze. En ik kan zeggen dat de congrescommissie het voorstel, zoals het nu geduid wordt, van harte aanbeveelt om over te nemen.

Dan is er nog een pleidooi dat we meer aandacht moeten hebben in ons beginselprogramma en in onze activiteiten en uitdrukkingen voor de grote bedreigingen op het gebied van duurzaamheid, klimaat en milieu. In ons beginselprogramma zeggen we daar uitgesproken dingen over, dat kunnen we allemaal nalezen. Omdat het op alle regioconferenties is gemeld, hebben we de resolutie aanzienlijk aangescherpt en erg duidelijk gemaakt dat we niet alleen strijd voeren tegen dit kapitalisme omdat het de mensen uitbuit, maar ook omdat het het milieu en de natuur naar de gal-

lemiezen helpt. Dus in die zin denken wij als dat we daar toch echt naar geluisterd hebben. Ik beschouw dus ook alle oproepen om ons op dit terrein meer te manifesteren als een aanmoediging aan ons allen. Want zoals iemand ooit zei: we zijn niet alleen de roodste partij van Nederland, we horen ook de groenste partij van Nederland te zijn. Ik hoop dat met die woorden onze adviezen door dit Congres overgenomen kunnen worden.

Vincent Mulder

Milos kwam in zijn tweede termijn nog met een nabrander over het scholingsteam. Zeer terecht stelt hij voor om het scholingsprogramma van het scholingsteam te evalueren. Wel Milos, dat doen we steeds. Na elke scholingsactiviteit vragen we de deelnemers om hun reactie te geven, maar natuurlijk doen we dat zelf ook in het team en met enige regelmaat in het partijbestuur. Ik beloof je dat tijdens een van de volgende Partijraden – misschien die van januari en anders die van maart – wij uitgebreid terug zullen komen op het scholingsprogramma van het S-team. En alle inbreng over hoe we dat programma kunnen versterken en verbeteren is welkom.

Rosita van Gijlswijk

De motie van afdeling Hilversum bevat een aantal elementen, onder andere de oproep dat het voor een goede uitvoering van de afdrachtregeling nodig is om kandidaten en gekozenen goed te begeleiden. Daar ben ik het van harte mee eens. Dat houdt ook in dat afdelingsvoorzitters op tijd moeten praten over het hoe en waarom van onze regeling. En de landelijke partij doet er alles aan om iedereen op tijd goed te informeren. We hebben uitgebreide informatiebrochures gemaakt, die trouwens voor alle leden op SPnet zijn te raadplegen. Alle kandidaten volgen een cursus waar ze ook een introductie op de afdrachtregeling krijgen. Vooraf kan iedereen aan ons zijn of haar situatie voorleggen, zodat mensen ook in concreto weten wat het voor hen inhoudt. Na de laatste raadsverkiezingen hebben we een speciale website gemaakt met veelgestelde vragen en na de verkiezingen krijgt iedereen binnen een week een zogeheten welkomstbrief waarin we alle afspraken nog eens goed onder de aandacht brengen. Het punt is dat personeelsbeleid de bevoegdheid is van het partijbestuur. De uitvoering van de afdrachtregeling valt onder de verantwoordelijkheid van het partijbestuur. Het is heel erg jammer dat de woordvoerder van Hilversum van de ingediende motie een motie van wantrouwen heeft gemaakt. Dat is voor de congrescommissie extra reden om die motie af te wijzen.

Hans van Heijningen

Ik begin met de bijdrage van Michiel uit Rotterdam met betrekking tot een eventuele commissie interne partijdemocratie. We hebben het afgelopen halfjaar met z'n allen heel goed gekeken naar wat we de afgelopen jaren hebben gedaan als partij. En we hebben gediscussieerd over wat ons de komende twee jaar te doen staat. En volgens mij is dat nou juist in de kern uitwerking geven aan het principe van interne partijdemocratie. Dus in die zin zie ik geen reden om dat amendement te ondersteunen.

En dan de kaders voor het meebesturen. Ik ben in de eerste termijn wel degelijk ingegaan op deze kwestie. Toen zei ik namelijk dat je geen telefoonboek met voorwaarden voor wel of niet meebesturen kunt maken, en dat het allerbelangrijkste is dat onze kaders de beslissing nemen en met z'n allen de afweging maken via een goede discussie. En dat gebeurt natuurlijk ook. In Amsterdam hebben we met 150 partijleden de discussie gevoerd over meedoen of niet. Er waren toen drie leden tegen en 147 voor, als ik het me goed herinner. En dat is de manier waarop wij die afweging maken. Wij zijn dagelijks en wekelijks bezig met onderzoek doen naar der ervaringen met meebesturen. Dat komt in elke vergadering van het partijbestuur aan de orde. Dat laten wij dus zeker niet lopen en wordt die discussie gevoerd op de plekken waar deze gevoerd moet worden. Dat is een reden om te zeggen dat dat amendement overbodig is.

Dan het opzetten van werkgroepen. Als onze Kamerleden behoefte hebben aan inbreng rond het Midden-Oosten, rond globalisering, sociale zorg of noem maar een onderwerp op, dan organiseren zij een bijeenkomst met mensen van binnen en buiten de partij om hun licht op te steken. En als daar een goede reden is, dan gebeurt dat met een zekere frequentie, zo hebben we bijvoorbeeld een terugkerend economenoverleg. Maar het opzetten van themagroepen dat is een raar principe, want het moet werken. En de ene keer zit je met 10 of 20 mensen aan tafel en trek je na afloop de conclusie 'Ik heb wel wat beters te doen', en de andere keer is een groot succes en dan plan je een tweede bijeenkomst. Maar wij moeten vooral niet dit soort dingen in beton gaan gieten, want daar wordt niemand beter van.

Dan tot slot toch nog even Leo over de vluchtelingenkwestie. Er is een 'Bed, Bad, Brood'-motie ingediend. Wij vinden dat die motie de steun verdient van dit Congres. Wij zijn blij met alle afdelingen die de afgelopen weken zich soms onder moeilijke omstandigheden op een goede manier gemengd hebben in de discussie over de opvang van vreemdelingen, van vluchtelingen in hun stad of dorp. De suggestie dat wij als partij dat zouden laten lopen, die klopt dus niet. Wat dat betreft denk ik dat wij rond het vluchtelingenvraagstuk op het goede spoor zitten. Wij gaan daar de komende weken en maanden serieus werk van maken. Iedere afdeling die in dit kader behoefte heeft aan materiaal, schroom niet. Wij gaan samen aan het werk. Want wij zijn als partij trots op onze stellingname in deze moeilijke kwestie.

Mariska ten Heuw

Dank je wel, Hans. Dank je wel, leden van de . Mensen die hun wijzigingsvoorstellen of moties zouden willen intrekken, wil ik verzoeken om dat over een minuut te melden bij Manja of Marloes. Daarnaast is het zo dat in de Nota van Wijzigingen staat dat die wijzigingsvoorstellen, die door de congrescommissie zijn aangemerkt met het predicaat 'overbodig', tijdens dit Congres niet meer in stemming komen. Wij als voorzitters hebben gemerkt dat een aantal van

u juist over die amendementen, over die wijzigingsvoorstellen, heeft gesproken en ook heeft aangegeven: 'Wij zijn het niet eens met het predicaat 'overbodig', omdat onze tekst stilliger is dan het wijzigingsvoorstel dat wel is overgenomen.' Dat heeft ons doen besluiten om die amendementen en wijzigingsvoorstellen wel in stemming te brengen. Wij zullen dat zometeen ook aangeven. Dus in tegenstelling tot wat in uw bundel staat, worden straks alleen die wijzigingsvoorstellen niet in stemming gebracht die zijn ingetrokken of die hetzij inhoudelijk, hetzij tekstueel volledig door de congrescommissie zijn overgenomen. We schorsen nu een paar minuten, zodat wij de stemmingen kunnen voorbereiden. Ik wil u dringend vragen in de zaal te blijven. Dan komen wij over enkele minuten bij u terug en dan gaan we stemmen en dan gaat ook het licht aan.

[Pauze]

Mariska ten Heuw

Gaat u allemaal zitten alstublieft en pakt u de bundel erbij. Graag allemaal stil zijn, dank u wel. Dan gaan we nu beginnen aan de stemmingen. In de bundel, zoals u die hebt ontvangen, staan 236 wijzigingsvoorstellen en 17 moties. U heeft vanochtend een lijst met errata gekregen. Daar is één amendement aan toegevoegd. En er zijn twee extra moties ingediend. Het is ons bekend dat niet in elke map die beide moties zijn toegevoegd.

Het gaat ten eerste om de motie van de afdeling Rotterdam – daar is ook al aan gerefereerd tijdens de inbreng van het Congres – die gaat over 'Bed, Bad, Brood en Begeleiding'. Deze motie krijgt het nummer 18. U heeft net al van de congrescommissie gehoord dat zij de bedoeling en de aard van die motie overnemen. Voor degenen die die motie niet in hun bundel hebben zitten, geef ik op dit moment alleen het dictum van die motie, zodat u zich een oordeel kunt vormen over wat deze motie behelst. De motie spreekt uit dat de SP erop blijft inzetten dat niemand op straat hoeft te slapen en dat gemeenten dus moeten doorgaan met het geven van kleinschalige opvang en begeleiding in het kader van de bed-bad-brood-regeling, om te werken aan een menswaardige toekomst binnen of buiten Nederland, en dat het meewerken aan vertrek geen voorwaarde mag zijn om iemand toe te laten tot de bed-bad-brood-regeling. Die motie komt straks als motie 18 in stemming.

Dan is er ook nog een motie ingediend door Renske Leijten. Zij heeft die net in de eerste termijn ook al toegelicht. Die gaat over de thuiszorg en roept de regering op voorgoed een einde te maken aan de bezuiniging op de huishoudelijke verzorging en de kaalslag te stoppen. Dat is het dictum van motie 19. Voor degenen die die dus niet in hun bundel hebben gaan wij ervan uit dat wij u hiermee voldoende hebben bediend.

Het aantal wijzigingsvoorstellen bedraagt dus in totaal 237. Daarvan zijn er een aantal waarover straks niet gestemd hoeft te worden. 75 ervan zijn namelijk op voorhand door de congrescommissie al overgenomen, inhoudelijk dan wel tekstueel. Eén wijzigingsvoorstel, nummer 163, is zojuist door de congrescommissie in tweede termijn overgenomen en komt dus ook niet meer in stemming. En net zijn er uiteindelijk 9 amendementen, wijzigingsvoorstellen, ingetrokken. En dat betekent dat er nog gestemd gaat worden over 152 amendementen. Dus zo vaak mag u in ieder geval uw hand opsteken. Na de amendementen over de resolutie brengen wij de resolutie als geheel in stemming. Dan nog de wijzigingen van de reglementen en de statuten. En ten slotte gaan we alle moties in stemming brengen. Dat zijn er in totaal 19. Eén motie is ingetrokken en dat is motie 16. Dus in totaal gaat u over 18 moties stemmen. En bij elk voorstel zullen wij eerst melden of het nog in stemming komt. En als dat het geval is, dan vragen wij eerst wie er voor is en dan wie er tegen is. En vervolgens beslist het stembureau over de uitslag.

Eric Smaling

Ja, dan gaan we beginnen. Ik zou de mensen die hier voor het eerst zijn willen aanraden om de aandacht erbij te houden. Dit is echt partijdemocratie ten voeten uit. Mocht je ergens de draad kwijt raken, hou dan meteen het zicht op de moties en amendementen die je zelf belangrijk vindt. We gaan beginnen. Remine en Tim staan al klaar. Zij worden geassisteerd door zo'n 20 vrijwilligers. Want het zal ongetwijfeld af en toe het geval zijn dat het too close to call is en dan wordt er geteld. Ik zal bij elk wijzigingsvoorstel eerst aan u vragen of u voor bent en daarna of u tegen bent. En dan zal Remine vervolgens brullen of het aangenomen of verworpen is. Zit het er tussen in, dan zullen we dus gaan tellen. Heeft u allemaal uw stemkaart bij de hand? Goed zo. Om elk misverstand te voorkomen, we stemmen over de tekst van het amendement en de tekst van de motie, dus niet over de toelichting of het advies van de . Dan gaan we beginnen.

UITSLAG STEMMINGEN OVER RESOLUTIE

AMENDEMENTEN:

1. Verworpen.	40. Verworpen.	83. Overgenomen door de congrescommissie.
2. Verworpen.	41. Verworpen.	84. Overgenomen door de congrescommissie.
3. Verworpen.	42. Verworpen.	85. Verworpen.
4. Overgenomen door de congrescommissie.	43. Verworpen.	86. Verworpen.
5. Verworpen.	44. Aangenomen.	87. Verworpen.
6. Verworpen.	45. Verworpen.	88. Verworpen.
7. Overgenomen door de congrescommissie.	46. Verworpen.	89. Verworpen.
8. Overgenomen door de congrescommissie.	47. Verworpen.	90. Verworpen.
9. Verworpen.	48. Verworpen.	91. Overgenomen door de congrescommissie.
10. Verworpen.	49. Overgenomen door de congrescommissie.	92. Verworpen.
11. Verworpen.	50. Verworpen.	93. Verworpen.
12. Overgenomen door de congrescommissie.	51. Verworpen.	94. Verworpen.
13. Overgenomen door de congrescommissie.	52. Verworpen.	95. Verworpen.
14. Verworpen.	53. Verworpen.	96. Verworpen.
15. Verworpen.	54. Overgenomen door de congrescommissie.	97. Verworpen.
16. Overgenomen door de congrescommissie.	55. Overgenomen door de congrescommissie.	98. Verworpen.
17. Verworpen.	56. Aangenomen.	99. Verworpen.
18. Overgenomen door de congrescommissie.	57. Verworpen.	100. Verworpen.
19. Verworpen.	58. Overgenomen door de congrescommissie.	101. Overgenomen door de congrescommissie.
20. Overgenomen door de congrescommissie.	59. Overgenomen door de congrescommissie.	102. Verworpen.
21. Overgenomen door de congrescommissie.	60. Overgenomen door de congrescommissie.	103. Overgenomen door de congrescommissie.
22. Verworpen.	61. Verworpen.	104. Verworpen.
23. Overgenomen door de congrescommissie.	62. Verworpen.	105. Ingetrokken.
24. Verworpen.	63. Verworpen.	106. Verworpen.
25. Verworpen.	64. Verworpen.	107. Verworpen.
26. Verworpen.	65. Verworpen.	108. Overgenomen door de congrescommissie.
27. Verworpen.	66. Overgenomen door de congrescommissie.	109. Verworpen.
28. Verworpen.	67. Verworpen.	110. Verworpen.
29. Verworpen.	68. Verworpen.	111. Overgenomen door de congrescommissie.
30. Verworpen.	69. Overgenomen door de congrescommissie.	112. Verworpen.
31. Overgenomen door de congrescommissie.	70. Overgenomen door de congrescommissie.	113. Verworpen.
32. Verworpen	71. Verworpen.	114. Overgenomen door de congrescommissie.
33. Overgenomen door de congrescommissie.	72. Verworpen.	115. Overgenomen door de congrescommissie.
34. Overgenomen door de congrescommissie.	73. Verworpen.	116. Verworpen.
35. Overgenomen door de congrescommissie.	74. Overgenomen door de congrescommissie.	117. Verworpen.
36. Overgenomen door de congrescommissie.	75. Overgenomen door de congrescommissie.	118. Verworpen.
37. Overgenomen door de congrescommissie.	76. Ingetrokken.	119. Overgenomen door de congrescommissie.
38. Overgenomen door de congrescommissie.	77. Overgenomen door de congrescommissie.	120. Verworpen.
39. Verworpen.	78. Overgenomen door de congrescommissie.	121. Verworpen.
	79. Verworpen.	122. Ingetrokken.
	80. Overgenomen door de congrescommissie.	123. Verworpen.
	81. Verworpen.	124. Overgenomen door de congrescommissie.
	82. Verworpen.	125. Verworpen.
		126. Overgenomen door de congrescommissie.
		127. Overgenomen door de

congrescommissie.	163. Overgenomen door de	200. Overgenomen door de
128. Verworpen.	congrescommissie.	congrescommissie.
129. Overgenomen door de	164. Verworpen.	201. Overgenomen door de
congrescommissie.	165. Verworpen.	congrescommissie.
130. Verworpen.	166. Verworpen.	202. Overgenomen door de
131. Verworpen.	167. Verworpen.	congrescommissie.
132. Verworpen.	168. Verworpen.	203. Ingetrokken.
133. Verworpen.	169. Verworpen.	204. Overgenomen door de
134. Verworpen.	170. Verworpen.	congrescommissie.
135. Verworpen.	171. Overgenomen door de	205. Ingetrokken.
136. Overgenomen door de	congrescommissie.	206. Verworpen.
congrescommissie.	172. Verworpen.	207. Overgenomen door de
137. Overgenomen door de	173. Verworpen.	congrescommissie.
congrescommissie.	174. Verworpen.	208. 208a is ingetrokken. 208b is
138. Ingetrokken.	175. Verworpen.	verworpen.
139. Overgenomen door de	176. Overgenomen door de	209. Overgenomen door de
congrescommissie.	congrescommissie.	congrescommissie.
140. Verworpen.	177. Verworpen.	210. Verworpen.
141. Verworpen.	178. Verworpen.	211. Verworpen.
142. Overgenomen door de	179. Verworpen.	212. Verworpen.
congrescommissie.	180. Verworpen.	213. Verworpen.
143. Verworpen.	181. Verworpen.	214. Verworpen.
144. Verworpen.	182. Overgenomen door de	215. Verworpen.
145. Verworpen.	congrescommissie.	216. Overgenomen door de
146. Verworpen.	183. Verworpen.	congrescommissie.
147. Verworpen.	184. Overgenomen door de	217. Verworpen.
148. Verworpen.	congrescommissie.	218. Verworpen.
149. Verworpen.	185. Verworpen.	219. Verworpen.
150. Verworpen.	186. Verworpen.	220. Verworpen.
151. Verworpen.	187. Overgenomen door de	221. Verworpen.
152. Overgenomen door de	congrescommissie.	222. Overgenomen door de
congrescommissie.	188. Overgenomen door de	congrescommissie.
153. Overgenomen door de	congrescommissie.	223. Verworpen.
congrescommissie.	189. Verworpen.	224. Verworpen.
154. Verworpen.	190. Ingetrokken.	225. Verworpen.
155. Overgenomen door de	191. Ingetrokken.	226. Verworpen.
congrescommissie.	192. Verworpen.	227. Verworpen.
156. Overgenomen door de	193. Verworpen.	228. Verworpen.
congrescommissie.	194. Overgenomen door de	229. Verworpen.
157. Overgenomen door de	congrescommissie.	230. Verworpen.
congrescommissie.	195. Overgenomen door de	231. Verworpen.
158. Verworpen.	congrescommissie.	232. Verworpen.
159. Verworpen.	196. Verworpen.	233. Verworpen.
160. Verworpen.	197. Verworpen.	234. Verworpen.
161. Verworpen.	198. Verworpen.	235. Verworpen.
162. Overgenomen door de	199. Overgenomen door de	236. Verworpen.
congrescommissie.	congrescommissie.	237. Verworpen.

Mariska ten Heuw

We hebben alle wijzigingsvoorstellen in stemming gehad. De aangenomen wijzigingsvoorstellen, zowel inhoudelijk als tekstueel, worden in de uiteindelijke resolutie verwerkt. En over die resolutie als geheel gaan we stemmen. En we moeten ook stemmen over de wijziging van de statuten en de reglementen.

Resolutie als geheel: Aangenomen.

Wijziging van de statuten en de reglementen: Aangenomen.

Mariska ten Heuw

Ten slotte gaan we nu stemmen over de 19 moties, die dus allemaal in stemming komen.

Moties:	M7: Verworpen.	M13: Verworpen.
M1: Aangenomen.	M7a: Verworpen.	M14: Verworpen.
M2: Aangenomen.	M8: Verworpen.	M15: Verworpen.
M3: Aangenomen.	M9: Verworpen	M16: Ingetrokken.
M4: Aangenomen.	M10: Verworpen.	M17: Aangenomen.
M5: Aangenomen.	M11: Verworpen	M18: Aangenomen.
M6: Aangenomen.	M12: Verworpen.	M19: Aangenomen

Mariska ten Heuw

Dames en heren, ik feliciteer ons met alle besluiten die we zojuist genomen hebben. We hebben een fantastische basis gelegd waar we als partij verder mee vooruit kunnen. Blijft u nog even zitten, want we gaan dit congres natuurlijk op passende wijze afsluiten.

Eric Smaling

We sluiten af door namens de congrescommissie iedereen te bedanken die heeft meegewerkt aan dit Congres. Er is een enorme hoeveelheid vrijwilligers aan de slag geweest om dit tot een succes te maken en dit congres goed te laten verlopen. Dank alle technische mensen, alle mensen van de locatie hier in Maarssen, het prachtige pand waar we vandaag zitten. We danken ook alle leden van het stembureau die de hele dag hebben opgelet en hard hebben gewerkt.

Mariska ten Heuw

En ik dank met name u als afgevaardigden aan dit Congres voor uw deelname en uw bijdrage. Ik hoop dat u, net als wij, het een goed en inspirerend Congres hebt gevonden. Voor de mensen die na afloop nog even willen blijven is de foyer open voor een drankje. En ik hoop dat u allemaal genoeg consumptiebonnen heeft om daar nog een gezellige nadronk te hebben. Zo niet, dan kunt de SP sponsoren en nog wat kopen. Het kussentje dat u op uw stoel hebt aangetroffen, dat mag u mee naar huis nemen. Dat leek ons een leuke geste. U krijgt ook allemaal het boek dat aan Jan Marijnissen is aangeboden. En bij vertrek is er voor iedereen nog wat eten en drinken om mee te nemen op de terugreis. Wij nemen afscheid van u, het woord is aan Emile.

AFSLUITENDE TOESPRAAK EMILE ROEMER

Partijgenoten, dit was een lange maar geweldig mooie dag waarop wij samen zijn geweest. En ik sluit mij heel graag aan bij die dankwoorden voor al die mensen die voor jullie gezorgd hebben, voor de catering, voor de beveiliging, voor het licht, voor het geluid. Geef ze een applaus!

Deze dag organiseren is echt een hels karwei en we hebben twee mensen die daar leiding aan gegeven hebben en die dit allemaal in goede banen hebben geleid, namelijk Paul Peters en Hans van Leeuwen samen met hun team. Chapeau! Maar dan kun je het nog zo mooi voorbereiden, als de dag zelf in de soep loopt, dan hebben jullie er niks aan. Maar dat is niet gebeurd, dankzij de geweldige leiding van Mariska en Eric. Dank jullie wel!

Partijgenoten, ik wil jullie allereerst feliciteren met dit prachtige en bijzondere Congres. Natuurlijk, we hebben het er al uitgebreid over gehad: we hebben na 27 jaar afscheid genomen van Jan, die de partij jarenlang heeft geleid en het stokje heeft overgedragen aan de nieuwe generatie. We hebben samen een nieuwe voorzitter, we hebben samen een nieuw partijbestuur. Gefeliciteerd jullie allemaal.

De afgelopen weken zijn we allemaal volop bezig geweest met die voorbereidingen voor het Congres. Ron en Sharon, jullie zijn avond na avond afdelingen ingegaan om met duizenden leden in gesprek te gaan, om met die leden te discussiëren over de toekomst van de partij. Ik ben daar trots op en ik wil jullie daar ongelooflijk voor bedanken allebei. Dit Congres is ook bijzonder omdat we op heel belangrijke punten besluiten hebben genomen, om onze partij nog sterker, nog breder en nog groter te maken. We hebben een stevige ambitie uitgesproken: fors meer afdelingen en van de SP de grootste ledenpartij van Nederland maken. En dat, kameraden, dat gaat ons lukken. Want wij waren al de beste partij van Nederland, en – na vandaag weet ik het zeker – wij blijven de beste partij van Nederland. Ik ben er trots op dat zoveel leden in zoveel afdelingen zo actief hebben meegediscussieerd over onze partij en waar we naartoe moeten. Dit is hoe actieve democratie hoort te werken en daar mogen we trots op zijn. Het heeft ook geleid tot stevige discussies en dat is goed. Het is juist nodig om elkaar scherp te houden en om alles op z'n tijd tegen het licht te houden, omdat je je altijd moet afvragen of iets niet toch beter kan. Die discussie hebben we vandaag afgerond, met opdrachten voor de hele partij. Opdrachten die ertoe doen.

Maar dan is dit ook het moment om daar eensgezind achter te gaan staan. Wij weten waar we voor strijden en dat doen we gezamenlijk, hand in hand. Leden, wethouders, medewerkers, volksvertegenwoordigers en bestuursleden – we zijn één partij die in gezamenlijkheid strijdt voor wat ons bindt: de menselijke waardigheid, de gelijkwaardigheid en de solidariteit. Laten we dat nooit uit het oog verliezen. Wie de laatste weken de televisie heeft aangezet, heeft gezien dat er soms weinig reden tot optimisme is. De chaos in Syrië en de omringende landen lijkt met de dag groter te worden. Steeds meer landen mengen zich in het conflict en steeds meer partijen raken met elkaar in gevecht. Het wordt steeds duidelijker dat een politieke oplossing nog steeds ver weg is. En de gevolgen blijven niet beperkt tot het Midden-Oosten. De terreurdreiging groeit en de aanslagen in Beiroet, Egypte en Parijs laten diepe sporen na. Dat is precies wat ze willen: het zaaien van angst.

We moeten voortdurend dijken van moed opwerpen tegen de stormvloed van de angst. Dat zei Martin Luther King ooit, een van mijn grootste inspiratiebronnen, zoals jullie weten. Wat zijn die woorden raak. En wat zijn ze waar. Juist nu moeten wij dijken van moed opwerpen tegen de stormvloed van angst. Maar wat is dat, moed? Moed is meer dan je eigen angsten weerstaan, moed gaat om het overwinnen van angsten, over verzet tegen angst en het overwinnen van onzekerheid. Hoe dat er uitziet is bij iedereen anders. Ik heb de laatste weken veel moedige mensen gezien, daarover gehoord en gelezen. En ieder op z'n eigen manier. Moed, dat is die dochter die ondanks haar sluimerende angst voor terreur toch op de trein stapt om haar moeder te bezoeken. Moed, dat is die leraar die op respectloze jongeren afstapt en het gesprek aangaat wanneer zij een minuut stilte voor de slachtoffers in Parijs met geschreeuw hebben onderbroken. Moed is soms tegen de stroom in staan voor een menswaardige opvang van diegenen die op de vlucht zijn voor oorlog en geweld. Moed, dat is de jonge moslim die opstaat en zegt: 'Dit is niet mijn islam.' Maar moed is ook je mond opentrekken tegen discriminatie en racisme. Moed, partijgenoten, is geen verdienste, het is dat waarvan wij allemaal hopen dat we het in ons hebben als de situatie daar om vraagt. Moed is iets dat wij permanent moeten zoeken, zeker nu, omdat zonder die dijken van moed de stormvloed van angst ons overspoelt. En daarom blijven wij zoeken, allemaal en ieder op z'n eigen manier. Partijgenoten, we hebben als SP de moed en het lef nodig, omdat wij vaak tegen de politieke stroom inzwemmen, omdat wij ons niet neerleggen bij de groeiende ongelijkheid, hier in Nederland en in de rest van de wereld. Moed en lef om zaken die niet deugen aan te pakken, om niet blind achter anderen aan te lopen als je weet dat het niet deugt of niet werkt. De groeiende angst voor terreur, de grote stroom vluchtelingen uit Syrië en de oplopende spanningen in de wereld hebben een grote impact. Maar partijgenoten, er komt geen eind aan het conflict in Syrië door er alleen maar meer bommen op te gooien. Al 15 jaar lang blijkt dat de agressieve interventiepolitiek alleen maar contraproductief heeft gewerkt. Het heeft juist de deur opengezet voor extremisme en terreur. Er zal gewerkt moeten worden aan een politieke oplossing, aan een staakt-het-vuren, aan een wapenembargo voor het hele

gebied, en het droogleggen van IS door alle financiële lijnen door te snijden. En ondertussen zijn miljoenen mensen op de vlucht geslagen.

En natuurlijk kijken wij dan niet de andere kant op. Dan pleiten wij voor fors beter opvang in de regio en voor een menswaardige opvang hier in Nederland. Maar een menswaardige opvang betekent ook dat je van kleine gemeenschappen niet kan verlangen dat zij duizenden vluchtelingen in hun gemeente opvangen. Laten we ook dat realisme aan de dag leggen, dat kleinschalige opvang betere opvang is, voor de vluchtelingen zelf maar ook voor de omgeving. En het is ook belangrijk voor het draagvlak, want hoe kun je als regering om solidariteit vragen als je zelf al 25 jaar tegen mensen zegt dat solidariteit niet meer bestaat, als je iedere vorm van solidariteit stelselmatig aan het afbreken bent. Hoe kun je als regering vragen om solidariteit als je doelbewust de sociale woningbouw hebt afgebroken en voor steeds meer mensen de huren onhaalbaar en onbetaalbaar hebt gemaakt. Hoe kan een regering van alle Nederlanders vragen solidair te zijn als grote groepen mensen keer op keer de klappen hebben gekregen, onder de armoedegrens duiken, niet meer de zorg krijgen die ze nodig hebben of afgedankt worden op de arbeidsmarkt. Daar onderscheiden wij ons van andere partijen. De tweedeling in de samenleving is de prijs die je betaalt voor 25 jaar afbraak van de solidariteit. En het is dan ook onze taak om die groepen juist te verbinden, om niet zoals andere politici doen de slachtoffers van de neoliberale politiek tegenover elkaar te zetten, maar juist om hen samen te brengen.

Wij gaan voor solidariteit tussen alle mensen, daar ligt onze kracht. En daar hoeven wij ook niet bescheiden in te zijn. We hebben de analyse, we hebben de alternatieven en we hebben het activisme om die rol waar te maken. Dagelijks horen wij de berichten van de mensen die niet de zorg krijgen die ze nodig hebben, ouderen die onnodig lang in het ziekenhuis liggen. Ze zijn niet fit genoeg om naar huis te gaan en niet ziek genoeg om in het ziekenhuis te liggen. Voor steeds meer van hen is er nergens plek. En ondertussen verdwijnen er tienduizenden banen in de zorg en nu mogelijk ook weer twaalfduizend bij thuiszorgorganisatie TSN.

Beste mensen, als u nog niet getekend heeft, doe dat en vraag dat ook aan uw bureaus, uw tantes, uw ooms, kan mij het schelen wie. Maar die 1 miljoen handtekeningen, die gaan we halen! Beste mensen, het is nodig. Want anderen moeten naar de rechter om hun recht op thuiszorg veilig te stellen. Staatssecretaris Van Rijn vindt het allemaal heel normaal, hij vindt het geen probleem dat de ene gemeente voor de thuiszorg zorgt terwijl de andere gemeente de ouderen zo hard mogelijk uitknijpt. Laat ik het dan maar hier zeggen: het is de schande van onze tijd dat ouderen in de herfst van hun leven naar de rechtbank moeten om fatsoenlijke zorg af te dwingen. Van Rijn zou zich kapot moeten schamen! Partijgenoten, we hebben de laatste jaren massa's voorstellen gedaan om de zorg voor ouderen, zieken en gehandicapten te verbeteren. Inmiddels is er een groot draagvlak in de samenleving voor onze plannen voor één publieke basisverzekering, zorg zonder marktwerking en zonder eigen risico. Ook onze voorstellen voor een gemeentelijk basispakket liggen klaar en daarmee breken we met de willekeur die er nu heerst. Want goede zorg zou niet afhankelijk worden van je postcode, was dat niet één van de verkiezingsbeloften van de PvdA? Partijgenoten, ik kan jullie geruststellen: de kasten op de Tweede Kamerfractie barsten uit hun voegen, omdat we zoveel mooie voorstellen al hebben uitgewerkt. Het enige dat aan deze plannen ontbreekt is een SP-minister om ze uit te voeren. Maar dat is slechts een kwestie van tijd.

Het raakt me elke dag opnieuw als ik mensen tegenkom die de eindjes niet meer aan elkaar kunnen knopen, met rekeningen die blijven liggen, huisuitzettingen, slapeloze nachten, zorg die niet betaald kan worden, uitsluiting, eenzaamheid, woede. Jullie treffen ze allemaal, bij de Hulpdiensten, je spreekt ze op straat of leest hun verhalen in brieven en mails. En onder hen veel gezinnen met kinderen. En het worden er steeds meer. Inmiddels meer dan 400.000 kinderen groeien op in armoede, in een rijk land als Nederland. En het gaat maar door met dit rechtse kabinet. Nu ligt er weer een belastingplan dat de inkomensverschillen verder vergroot, dat de hoogste inkomens het meeste voordeel geeft en de mensen met de laagste inkomens, waaronder veel ouderen, het nakijken geeft. En ook daar maken wij het verschil.

Geef het belastingvoordeel niet aan de hoogste inkomens, maar gebruik die miljarden om de armoede uit te bannen. Een miljonairsbelasting en eerlijke vermogensbelasting leveren alleen al genoeg op om de armoede in Nederland onder de kinderen in één keer op te lossen. Partijgenoten, een belastingplan dat vooral oog heeft voor de hoogste inkomens, en dat multinationals nauwelijks belasting laat betalen, dat verwijzen wij rechtstreeks naar het vierkanten archief. En hetzelfde doen we met het huurbeleid van het kabinet. Honderdduizenden huurders worden volgens jaar voor het vierde achtereenvolgende jaar geconfronteerd met een forse huurverhoging. De huren zijn de laatste drie jaar met gemiddeld 13 procent gestegen. Dit moet zo snel mogelijk stoppen. Willem we een nieuwe armoedegolf voorkomen, dan moet het huurbeleid van dit kabinet zo snel mogelijk van tafel. Sociale woningbouw mag geen speeltje zijn van zichzelf verrijkende bestuurders en al helemaal geen melkkoe van de overheid. En ook hier liggen onze alternatieven voor de sociale woningbouw op tafel: meer huizen, namelijk door de verhuurdersheffing om te zetten in een investeringsplicht. Betaalbare huurprijzen en fors meer zeggenschap voor de huurders, het licht allemaal klaar, we kunnen er morgen mee aan de slag.

Ik sprak laatst een grote groep scholieren toe van 6-VWO en 6-gymnasium. Ik was uitgenodigd om te spreken over ongelijkheid. Ik vertelde hen dat ik hoopte dat zij het maximale uit hun studie gingen halen, dat ze een mooie baan

zouden vinden, want ten slotte is dat ook in mijn belang. Als ik ooit een dokter, een advocaat of een architect nodig heb, dan hoop ik dat ze goed zijn opgeleid. Ik zei: 'Jullie hebben de capaciteit gekregen, jullie hebben de kans, doe er iets mee.' Maar ik hield hen ook iets anders voor. Want ik sprak even daarvoor met een leraar van een praktijkschool over een 17-jarige jongen met een zeer laag IQ. En ik vroeg de docent wat er van deze jongen terecht zou komen. 'Ik weet het niet,' zei hij: 'Vroeger zou hij misschien een plek krijgen op de sociale werkplaats, maar dankzij Klijsma nu niet meer. En hij krijgt ook geen Wajong-uitkering, want die zijn ook afgesneden. Een roc-opleiding? Kansloos.' En ik vroeg die leerlingen 6-VWO en 6-gymnasium: 'Moet ik het deze jongen kwalijk nemen dat hij niet dezelfde capaciteiten heeft als jullie? Schrijven wij deze jongen af? Want dat is wel wat er gaat gebeuren.'

Het is aan ons om dit never en nooit te accepteren. Het is voor deze groepen dat wij het opnemen. En dat die schandalige bezuinigingen op mensen met een beperking vandaag nog van tafel gaat. Dat is waarvoor wij zijn opgericht, om op te komen voor medemenselijkheid, voor solidariteit, en voor het aanpakken van misstanden. En ik zal dat blijven doen zolang als ik hier van jullie mag blijven staan. Dat brengt mij nog op één ding waarvan ik dacht dat jullie dat allang wisten, omdat ik dat overal zeg: natuurlijk gaan wij niet samenwerken met extreemrechtse en discriminerende partijen zoals de PVV! Never en nooit niet!

Het was een bijzonder Congres. Na maanden van gesprek en discussie in afdelingen en regio's hebben we gezamenlijk de richting van de partij vastgesteld, over onze alternatieven en kritiek, over activisme en besturen, maar bovenal hoe we de eenheid in de partij versterken en samen knokken voor een betere wereld. Daar hebben we belangrijke afspraken over gemaakt en dat is maar goed ook. We zijn de grootste oppositiepartij en de grootste partij op links. En dat schept verplichtingen, maar het schept ook heel veel nieuwe kansen. De SP bestuurt al in meer dan 40 gemeenten en in de helft van de provincies. En van links tot rechts wordt inmiddels erkend dat SP een goede en betrouwbare partners is om mee samen te werken. En op steeds meer plekken maken we daarmee het verschil, door het voor elkaar te krijgen om lokaal armoede aan te pakken, door noodfondsen voor sociale werkvoorziening op te zetten, door extra betaalbare huurwoningen te bouwen, door jeugdwerkloosheid lokaal te bestrijden, door te laten zien dat de thuiszorg met SP-bestuurders beter af is, en door lokaal en provinciaal te bewijzen dat het anders kan.

Partijgenoten, over minder dan anderhalf jaar hebben we de volgende verkiezingen voor de Tweede Kamer, misschien zelfs wel eerder als het kabinet een bananenschil treft die ik daar graag neerleg. Vandaag, partijgenoten, hebben jullie laten zien dat wij klaar zijn voor die volgende wedstrijd. Wij gaan groeien, wij gaan strijden en wij gaan winnen. Dank jullie wel.

SP.